

Indeks wpływu ESG w szkolnictwie wyższym

Strategia środowiskowa, społeczna i ładu korporacyjnego

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami i opiniami autora (autorów) i nie muszą odzwierciedlać poglądów Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

Indeks

Spis treści

Wprowadzenie	6
Cel i zadania strategii ESG	6
Definicja i przydatność strategii ESG	8
ŚRODOWISKO	8
SPOŁECZNOŚĆ.....	8
ŁAD.....	9
Rozdział 1: Ocena istotności, cele i zadania ESG	11
1.1 Definicja i znaczenie oceny istotności w kontekście ESG	11
1.2 Proces przeprowadzania oceny istotności w instytucjach szkolnictwa wyższego	12
1.3 Identyfikacja kluczowych kwestii ESG i grup interesariuszy na podstawie oceny	13
1.4 Wyznaczanie celów ESG zgodnych z wartościami instytucji i oczekiwaniami	17
Istotne kwestie ESG zidentyfikowane i uszeregowane według priorytetów na	18
podstawie opinii interesariuszy obejmują:	18
Cele i zadania ESG są zgodne z celami zrównoważonego rozwoju ONZ.	19
Rozdział 2: Strategia zaangażowania interesariuszy.....	20
Wprowadzenie	20
2.1. Identyfikacja kluczowych interesariuszy.....	21
2.2. Cel, zadania i cele zaangażowania	24

2.3. Metody i narzędzia wykorzystywane do zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy	26
2.4. Kanały komunikacji dla poszczególnych grup interesariuszy	29
2.5. Wspieranie współpracy i partnerstw	31
2.6. Zachęcanie do udziału i przekazywania opinii w odniesieniu do poszczególnych wymiarów ESG	31
2.7. Utrzymanie stałego zaangażowania i uczestnictwa.....	33
Bibliografia:.....	36
Referencje	36
Rozdział 3: Polityka i praktyki ESG	37
3.1 Przegląd polityki europejskiej.....	37
Wprowadzenie	37
Kluczowe ramy i polityki UE w zakresie ESG	37
Wyzwania dla uczelni wyższych.....	40
Referencje.....	40
3.2 Mapa polityk i praktyk ESG	43
3.2.1. Najlepsze praktyki z analiz przypadków (patrz 3.3.)	43
3.2.2. Wnioski.....	46
3.3 Studia przypadków	47
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	47
Referencje.....	53
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	55
Referencje.....	60
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	61
Uniwersytet Łódzki, Polska	68

Rozdział 4: Inicjatywy na rzecz podnoszenia świadomości w zakresie ESG	78
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	78
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	79
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	80
Uniwersytet Łódzki, Polska	83
ImpactSci, Portugalia	84
4.1 Inicjatywy dotyczące programów szkoleniowych i edukacyjnych w zakresie ESG	86
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	86
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	88
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	92
Uniwersytet Łódzki, Polska	94
ImpactSci, Portugalia	98
4.2 Inicjatywy dotyczące kampanii informacyjnych i wydarzeń społecznych	101
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	101
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	103
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	106
Uniwersytet Łódzki, Polska	109
ImpactSci, Portugalia	111
4.3 Partnerstwa z zainteresowanymi stronami	115
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	115
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	118
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	121
Uniwersytet Łódzki, Polska	123
ImpactSci, Portugalia	126

4.4 Współpraca z decydentami politycznymi	128
Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia	128
Uniwersytet Linneusza, Szwecja	131
Uniwersytet w Almerii, Hiszpania	135
Uniwersytet Łódzki, Polska	137
ImpactSci, Portugalia	141
Rozdział 5: Monitorowanie i raportowanie wyników ESG	144
5.1 Określanie wskaźników służących do pomiaru postępów w realizacji celów ESG	144
5.2 Włączenie celów ESG do polityki i praktyk instytucjonalnych	145
Monitorowanie i raportowanie wyników ESG	148
Wnioski	193
Referencje	194

Wprowadzenie

WP2 – Strategia środowiskowa, społeczna i ładu korporacyjnego (ESG) ma na celu ustanowienie podstaw, na których będą opierać się kolejne pakiety robocze. Można ją uznać za etap badawczy, w którym zostaną przeanalizowane istniejące polityki i procedury oraz opracowane **podejście SHIFT**. Głównym celem jest opracowanie **przewodnika** zawierającego **systematyczne i holistyczne podejście**, który może służyć jako narzędzie dla **instytucji szkolnictwa wyższego (HEI)** w dostosowywaniu się do ich potrzeb w zakresie wyznaczania i osiągnięcia **celów ESG**. (Erasmus+, 2023, s. 58).

6

Cel i zadania strategii ESG

Strategia ESG to długoterminowy plan opracowywany przez uczelnię wyższą w celu skutecznego funkcjonowania. Służy ona jako mapa drogowa do rozwiązania kluczowych kwestii ESG w ramach instytucji (Blocher et al., 2024). Strategia ESG służy wielu celom (Friede, 2019). Jej głównym celem jest uwzględnienie wpływu na środowisko, odpowiedzialności społecznej i praktyk ładu korporacyjnego w działalności uczelni wyższych. Ma ona na celu zwiększenie wartości dla interesariuszy poprzez uwzględnienie obaw i oczekiwań różnych interesariuszy, w tym partnerów, klientów, pracowników, społeczności i organów regulacyjnych (Deegan, 2023). Ma ona również na celu identyfikację ryzyka ESG i zarządzanie nim, przy jednoczesnym wykorzystaniu możliwości związanych ze zrównoważonymi praktykami. Ponadto strategia ESG pomaga budować odporność i zapewniać długoterminowy sukces i konkurencyjność organizacji poprzez włączenie zasad zrównoważonego rozwoju do planowania strategicznego i podejmowania decyzji. Ostatecznie przyczynia się ona do długoterminowego tworzenia wartości dla interesariuszy oraz pozytywnego wpływu na uczelnie wyższe, zarówno wewnętrznego, jak i zewnętrznego.

Strategia ESG ma kilka celów. Mogą one obejmować włączenie kwestii ESG do procesów decyzyjnych, zaangażowanie interesariuszy oraz zwiększenie przejrzystości

i komunikacji w zakresie inicjatyw i projektów związanych z ESG (Deegan, 2023). Cele związane ze zrównoważonym rozwojem środowiska mogą obejmować redukcję emisji gazów cieplarnianych, minimalizację zużycia zasobów, promowanie energii odnawialnej oraz wdrażanie zrównoważonych praktyk w zakresie gospodarki odpadami (Bebbington & Thomson, 2013). Cele społeczne koncentrują się na promowaniu odpowiedzialności i integracji, takich jak wspieranie różnorodności i integracji, zapewnienie sprawiedliwych praktyk pracy, wspieranie rozwoju społeczności i poprawa dobrobytu (Lueg & Radlach, 2016).

Strategia ESG kładzie również nacisk na ład korporacyjny, mający na celu wzmocnienie przejrzystości, odpowiedzialności i etycznego postępowania. Cele mogą obejmować poprawę różnorodności w kierownictwie, zapewnienie skutecznego zarządzania ryzykiem i zgodności z przepisami, zwiększenie zaangażowania interesariuszy oraz promowanie etycznego przywództwa i kultury organizacyjnej (Crutzen & Herzig, 2013). Cele finansowe mają na celu osiągnięcie zrównoważonych wyników finansowych i tworzenie długoterminowej wartości (Blocher et al., 2024), takich jak redukcja kosztów poprzez zwiększenie wydajności, dostęp do nowych rynków, poprawa reputacji i lojalności oraz przyciąganie i zatrzymywanie najlepszych talentów (Edmans, 2023).

Strategia ESG obejmuje również cele w zakresie sprawozdawczości i przejrzystości, aby zapewnić interesariuszom dostęp do istotnych informacji na temat wyników ESG uczelni wyższej. Może to obejmować ujawnianie wskaźników ESG, celów, postępów i wpływu poprzez raporty dotyczące zrównoważonego rozwoju i inne kanały komunikacji (Deegan, 2023).

Ogólnie rzecz biorąc, cele i zadania strategii ESG są zgodne z zaangażowaniem uczelni wyższych w zrównoważony rozwój, odpowiedzialne praktyki i tworzenie wartości dla interesariuszy, przyczyniając się jednocześnie do realizacji szerszych celów społecznych i środowiskowych. Wdrażając konkretną strategię ESG, uczelnie wyższe mogą przyczynić się do **realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDG)**.

Na przykład **Uniwersytet Stanforda** uruchomił programy ESG skupiające się na różnorodności, równości i integracji, w tym rekrutacji i zatrzymywaniu grup niedostatecznie reprezentowanych oraz programach edukacyjnych dotyczących różnorodności. **Massachusetts Institute of Technology (MIT)** utworzył centra badawcze i inicjatywy zajmujące się wyzwaniami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, takimi jak zmiany klimatyczne, energia odnawialna i ochrona środowiska. **Uniwersytet Kalifornijski w Berkeley** prowadzi solidny program zrównoważonego rozwoju, obejmujący takie inicjatywy, jak cele zerowej ilości odpadów, środki efektywności energetycznej, zrównoważone opcje transportu i standardy budownictwa ekologicznego.

Definicja i przydatność strategii ESG

Strategia ESG to ramy, które integrują czynniki ESG z działalnością uczelni wyższych i procesami decyzyjnymi. Ramy działań ESG obejmują następujące wymiary (ESG), obszary i tematy (Erasmus+, 2023):

ŚRODOWISKO

- **Działalność kampusu** (zarządzanie energią; redukcja emisji; oszczędzanie wody; redukcja odpadów; wykorzystanie energii odnawialnej; zrównoważone użytkowanie gruntów i ochrona różnorodności biologicznej);
- **Badania i innowacje** (oceny wpływu badań na środowisko; programy nauczania i inicjatywy badawcze ukierunkowane na zrównoważony rozwój);
- **Zamówienia** (polityka i praktyki zrównoważonych zamówień; zarządzanie ekologicznym łańcuchem dostaw; strategię dostosowania do zmian klimatu).

SPOŁECZNOŚĆ

- **Równość i dostępność** (polityka i praktyki dotyczące różnorodności, równości i integracji; dostępność i wsparcie dla studentów ze społeczności marginalizowanych; inicjatywy na rzecz równości społeczno-ekonomicznej i

przystępności cenowej; uniwersalne zasady projektowania zapewniające dostępność i integrację; usługi opieki nad dziećmi i wsparcia dla rodzin);

- **Dobrostan** (usługi wsparcia w zakresie zdrowia psychicznego i dobrego samopoczucia; środki bezpieczeństwa i ochrony kampusu);
- **Badania i innowacje** (oceny wpływu społecznych badań; innowacje na rzecz dobra społecznego; zaangażowanie społeczności w badania dotyczące problemów społecznych).

ZARZĄDZANIE

- **Zarządzanie i odpowiedzialność** (przejrzyste i odpowiedzialne procesy decyzyjne; różnorodność wśród kierownictwa uczelni; zgodność z zasadami odpowiedzialności i przejrzystości () obowiązującymi przepisami i regulacjami UE; bezstronność i niezależność badań naukowych).
- **Etyka i uczciwość** (polityka i praktyki antykorupcyjne; zarządzanie ryzykiem i etyczne postępowanie; polityka i praktyki dotyczące zgłaszania nieprawidłowości; szkolenia z zakresu etyki i uczciwości dla pracowników i studentów).
- **Gotowość cyfrowa i bezpieczeństwo** (gotowość cyfrowa i cyberbezpieczeństwo; polityka i praktyki w zakresie prywatności i bezpieczeństwa danych; szkolenia cyfrowe dla pracowników)
- **Zaangażowanie interesariuszy i komunikacja** (procesy angażowania interesariuszy i konsultacji; komunikacja publiczna i przejrzystość).

Strategia ESG pomaga uczelniom wyższym identyfikować i ograniczać ryzyko związane z ESG, które może mieć wpływ na ich **długoterminową stabilność i wyniki**. Dzięki proaktywnemu podejściu do tych zagrożeń uczelnie mogą zwiększyć swoją **odporność** i zminimalizować potencjalne negatywne skutki (Crutzen & Herzig, 2013). Przyjęcie strategii ESG może stworzyć długoterminową wartość dla uczelni wyższych poprzez wspieranie **innowacji**, poprawę **wydajności**, wzmocnienie **reputacji** i uzyskanie **przewagi w sektorze** (Guenster et al., 2011). Strategie ESG umożliwiają

uczelniom wyższym skuteczniejsze angażowanie się w relacje z interesariuszami poprzez reagowanie na ich obawy, budowanie **zaufania** i wykazywanie zaangażowania w **odpowiedzialne praktyki** (Deegan, 2023). Poprzez priorytetowe traktowanie interesów interesariuszy uczelnie wyższe mogą poprawić relacje, wzmocnić swoją **społeczną licencję na działalność** i budować **pozytywną reputację**. Wraz z rosnącymi wymogami regulacyjnymi i coraz większą kontrolą społeczną nad zachowaniami organizacji, przyjęcie strategii ESG może pomóc uczelniom wyższym **w przestrzeganiu obowiązujących przepisów i regulacji, ograniczeniu ryzyka związanego z przestrzeganiem przepisów** oraz **uniknięciu szkód wizerunkowych** związanych z kwestiami etycznymi lub incydentami środowiskowymi (Reid & Toffel, 2009).

Podsumowując, strategia ESG jest **cennym narzędziem**, które umożliwia organizacjom włączenie kwestii ESG do swoich **działań, decyzji i relacji z interesariuszami**. Poprzez priorytetowe traktowanie **zrównoważonego** rozwoju, **odpowiedzialnych praktyk** i **tworzenia długoterminowej wartości**, uczelnie wyższe mogą tworzyć **wspólną wartość**, promować **bardziej zrównoważoną i sprawliwą przyszłość** oraz zwiększać swoją **odporność** i **wpływ społeczny** w coraz bardziej złożonej i powiązanej globalnej gospodarce. Strategia ESG jest **bardzo cenna** dla uczelni wyższych typu „”, które dążą do wywierania **pozytywnego wpływu** i tworzenia wartości dla swoich interesariuszy. Biorąc pod uwagę czynniki środowiskowe, takie jak zmiany klimatyczne i zarządzanie zasobami, **czynniki społeczne**, takie jak praktyki pracy i zaangażowanie społeczności, oraz **czynniki związane z ładem korporacyjnym**, takie jak przejrzystość i odpowiedzialność, instytucje szkolnictwa wyższego mogą lepiej zrozumieć i skutecznie zarządzać **ryzykiem i szansami** związanymi z ich działalnością. Takie **holistyczne podejście** nie tylko pomaga instytucjom szkolnictwa wyższego ograniczyć ryzyko i **poprawić odporność**, ale także wzmocnia ich **reputację**, przyciąga etycznych partnerów oraz sprzyja **długoterminowemu wzrostowi i konkurencyjności**.

Rozdział 1: Ocena istotności, cele i zadania ESG

1.1 Definicja i znaczenie oceny istotności w kontekście ESG

Ocena istotności jest kluczowym etapem oceny czynników środowiskowych, społecznych i związanych z ładem korporacyjnym (ESG) w instytucjach szkolnictwa wyższego. Zrozumienie, co jest istotne, pozwala instytucjom szkolnictwa wyższego skutecznie ustalać priorytety i koncentrować się na najważniejszych kwestiach, które mogą mieć wpływ na ich **wyniki w zakresie zrównoważonego rozwoju** (Raith, 2023). Ocena istotności pomaga instytucjom szkolnictwa wyższego zidentyfikować kluczowe ryzyka i możliwości, które są istotne dla ich działalności i interesariuszy (Jørgensen et al., 2022). Oceniając, co jest istotne, instytucje szkolnictwa wyższego mogą usprawnić swoje procesy decyzyjne i zapewnić, że zajmują się najważniejszymi kwestiami w sposób strategiczny i systematyczny.

Ocena istotności w kontekście kwestii ESG odnosi się do procesu określania, które czynniki ESG są najbardziej istotne i znaczące dla działalności, wyników i interesariuszy uczelni wyższej (Calabrese et al., 2016). Obejmuje ona identyfikację i ustalenie priorytetów kwestii ESG, które mogą mieć wpływ na wartość dla interesariuszy uczelni, **jej reputację i długoterminowy zrównoważony rozwój**. Ocena istotności pomaga instytucjom szkolnictwa wyższego skoncentrować swoje działania w zakresie ESG na obszarach, które są najbardziej istotne dla ich interesariuszy i celów.

Kwestie istotne definiuje się jako te, które mają największy wpływ na działalność uczelni wyższych w zakresie ESG (GRI1, 2021). Uczelnie wyższe mogą zidentyfikować wiele tematów związanych z ESG, ale priorytetowo traktują te, które

mają największy wpływ na ich strategię ESG. Wpływy ESG są pogrupowane tematycznie, aby pomóc uczelniom wyższym w opracowaniu strategii ESG (GRI, 2021). Wpływy można pogrupować według tematów zgodnie z ogólnymi kategoriami, które odzwierciedlają działalność uczelni wyższej, relacje, kategorie interesariuszy lub **ramy działań ESG**.

1.2 Proces przeprowadzania oceny istotności w instytucjach szkolnictwa wyższego

12

Wytyczne krok po kroku przedstawiają proces przeprowadzania **oceny istotności** w instytucjach szkolnictwa wyższego. Proces ten ma na celu **identyfikację wpływów, ocenę ich znaczenia** i ustalenie priorytetów dla **strategii ESG**. Wytyczne pomagają instytucjom szkolnictwa wyższego skoncentrować się na obszarach, w których mają one rzeczywisty lub potencjalny, pozytywny lub negatywny wpływ. Wytyczne obejmują **czterostopniowe podejście** (GRI3, 2021).

Krok 1 polega na **zrozumieniu kontekstu**. **Krok 2** polega na **zidentyfikowaniu rzeczywistych i potencjalnych wpływów**. **Krok 3** polega na **ocenie znaczenia wpływów**. **Krok 4** polega na **ustaleniu priorytetów dla najbardziej znaczących wpływów** w ramach strategii ESG. Kroki 1, 2 i 3 **dotyczą identyfikacji i oceny wpływów**. Kroki te mogą być wykonywane w sposób ciągły. Kroki 2 i 3 dotyczą **współpracy z odpowiednimi interesariuszami i ekspertami**. Kroki 1, 2 i 3 stanowią podstawę dla kroku 4, w którym uczelnia wyższa ustala priorytety dla najbardziej znaczących wpływów i określa **istotne tematy**. Krok 4 dotyczy **testowania istotnych tematów** z ekspertami i użytkownikami strategii ESG.

Zmiany w działalności, kontekście operacyjnym lub relacjach z partnerami mogą prowadzić do **nowych skutków**, które należy zidentyfikować i uwzględnić (Canning et al., 2019). Oznacza to, że instytucja szkolnictwa wyższego może **dokonać przeglądu istotnych tematów** z poprzedniego okresu, aby uwzględnić zmiany w skutkach. Istotne tematy powinny być **regularnie weryfikowane**. Ciągły przegląd

istotnych tematów gwarantuje, że odzwierciedlają one **najważniejsze skutki** (Farooq et al., 2021). Uczelnie powinny przedstawić **proces**, który stosują do określania istotnych tematów. Proces ten może zależeć od konkretnych **okoliczności** danej uczelni. Na przykład **kontekst geograficzny i prawny**, w którym funkcjonuje uczelnia, może wpływać na narażenie na **ryzyko** i **negatywne skutki**. **Najwyższy organ zarządzający** uczelni powinien zatwierdzić istotne tematy i strategię ESG (GRI3, 2021).

1.3 Identyfikacja kluczowych kwestii ESG i grup interesariuszy na podstawie oceny istotności

Pierwszym krokiem w identyfikacji **kluczowych kwestii ESG** i **grup interesariuszy** jest **zrozumienie kontekstu**, w którym działa uczelnia (GRI3, 2021). Zrozumienie kontekstu oznacza **krytyczną ocenę** działań, relacji biznesowych, **kontekstu zrównoważonego** rozwoju i interesariuszy. Aby zrozumieć swoje działania, uczelnia powinna nakreślić swój **cel, wartość, misję, model organizacyjny i strategię**. Instytucja szkolnictwa wyższego powinna ponadto zbadać rodzaje działalności, usługi lub produkty oraz rynki. Instytucja szkolnictwa wyższego powinna uwzględnić **położenie geograficzne**, w którym prowadzona jest działalność edukacyjna, ponieważ kontekst lokalny może odgrywać ważną rolę w przedstawieniu pełniejszego obrazu **wpływu ESG**.

Ponadto uczelnia powinna wziąć pod uwagę **sektor edukacji**, w którym działa, oraz jego **cechy charakterystyczne**. Na przykład kluczowe cechy sektora edukacji obejmują różnorodność instytucji, uczenie się przez całe życie, opracowywanie programów nauczania, metody pedagogiczne i certyfikację.

Ponadto HEI powinno oceniać **relacje biznesowe**. Relacje biznesowe obejmują partnerów biznesowych i inne organizacje, które są bezpośrednio powiązane z HEI poprzez działalność operacyjną, usługi i produkty. HEI powinno rozważyć rodzaje relacji, które mogą obejmować dostawców, z którymi współpracuje HEI. HEI powinno zbadać **charakter relacji**, w tym czy relacja opiera się na **umowie długoterminowej**

czy **krótkoterminowej**, czy też opiera się na konkretnym projekcie lub wydarzeniu. Instytucje szkolnictwa wyższego powinny również uwzględnić przegląd **lokalizacji geograficznej**, w której odbywają się działania w ramach relacji biznesowych.

Ponadto zrozumienie kontekstu, w którym działa HEI, obejmuje również **kontekst zrównoważonego rozwoju**. HEI powinno rozważyć **wyzwania** związane ze **zrównoważonym rozwojem** na poziomie lokalnym, regionalnym i globalnym, związane z sektorem edukacji oraz położeniem geograficznym swojej działalności i relacji biznesowych. HEI powinno ocenić swoją zgodność z **obowiązkowymi i dobrowolnymi instrumentami polityki**, w tym przepisami prawa i regulacjami. HEI powinno zidentyfikować **interesariuszy** w ramach swojej działalności i relacji biznesowych. Powinno współpracować z interesariuszami w celu zidentyfikowania wpływu ESG. Instytucje szkolnictwa wyższego powinny sporządzić pełną listę osób i grup, których interesy są lub mogą być dotknięte działalnością instytucji szkolnictwa wyższego. Typowymi interesariuszami są **dostawcy, organizacje społeczeństwa obywatelskiego, studenci, pracownicy, rządy, społeczność lokalna** i inne podmioty. Listy interesariuszy można sporządzać według działalności, projektu, usługi lub produktu lub innej klasyfikacji.

Drugim krokiem w identyfikacji kluczowych kwestii ESG i grup interesariuszy jest **określenie rzeczywistych i potencjalnych skutków** w ramach poszczególnych działań i relacji biznesowych (GRI3, 2021). Skutki ESG klasyfikuje się w następujących kategoriach:

- Rzeczywiste i potencjalne skutki;
- Wpływy pozytywne i negatywne;
- Skutki krótkoterminowe i długoterminowe;
- Wpływy zamierzone i niezamierzone.

Rzeczywiste skutki już wystąpiły lub występują. **Potencjalne skutki** jeszcze nie wystąpiły, ale mogą wystąpić w przyszłości. Ważne jest, aby wziąć pod uwagę **rzeczywiste i potencjalne skutki**, aby zająć się obecnymi skutkami i zapobiec

skutkom przyszłym. **Pozytywne skutki** przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju, a negatywne skutki są szkodliwe dla zrównoważonego rozwoju. **Skutki krótkoterminowe** występują w stosunkowo krótkim okresie czasu (na przykład 1-3 lata). **Skutki długoterminowe** mają miejsce w stosunkowo długim okresie czasu (na przykład 3–5 lat). **Skutki zamierzone** są związane z celowym działaniem, które jest przewidywane lub przewidziane. **Skutki niezamierzone** są związane z celowym działaniem, które nie jest przewidywane ani przewidziane (GRI3, 2021).

15

HEI może wykorzystywać informacje z różnych źródeł w celu identyfikacji **wpływu** lub problemów **związanych z ESG**. HEI może korzystać z własnych **ocen i wiedzy specjalistycznej** lub **ocen** wpływu przeprowadzonych przez **strony trzecie**. HEI może wykorzystywać informacje pochodzące z **przeглядów prawnych, audytów finansowych, inspekcji bezpieczeństwa i higieny pracy** przeprowadzonych przez HEI lub **inicjatyw wielostronnych**. Ponadto HEI mogą starać się zrozumieć obawy **interesariuszy** i zwrócić się do **zewnętrznych i wewnętrznych ekspertów**, takich jak organizacje społeczeństwa obywatelskiego, związki zawodowe i naukowcy. HEI powinny oceniać skutki przed podjęciem **nowej działalności** lub **nawiązaniem nowych relacji biznesowych** oraz przed wprowadzeniem istotnych zmian w swojej **działalności i funkcjonowaniu**. HEI powinny najpierw zidentyfikować **negatywne skutki, a dopiero potem pozytywne**.

Trzecim krokiem w identyfikacji kluczowych kwestii ESG i grup interesariuszy jest **ocena znaczenia wpływu** (GRI3, 2021). Znaczenie **rzeczywistych negatywnych skutków** zależy od ich **dotkliwości**. Znaczenie **potencjalnych negatywnych skutków** zależy od ich **dotkliwości** i **prawdopodobieństwa** wystąpienia. Ocena **znaczenia skutków** może być uwzględniona w **systemach zarządzania ryzykiem** i powinna uwzględniać perspektywy **zainteresowanych stron**, na które ma ona wpływ. Ocena **dotkliwości** i **znaczenia** skutków powinna zostać zweryfikowana w drodze **konsultacji z zainteresowanymi stronami**. **Dotkliwość skutków** należy oceniać w odniesieniu do innych **skutków działalności instytucji szkolnictwa wyższego**. Dotkliwość skutków zależy od **ich skali i zakresu**. **Skala skutków** odnosi

się do tego, jak poważne są te skutki. **Zakres** odnosi się do tego, jak rozległe są te skutki. Skala **negatywnego oddziaływania** może zależeć od tego, czy oddziaływanie prowadzi do **nieprzestrzegania przepisów ustawowych i wykonawczych** lub innych **instrumentów polityki**, których przestrzegania oczekuje się od HEI. Na przykład, jeśli negatywne oddziaływanie prowadzi do naruszenia **podstawowych praw do pracy**, skalę tego oddziaływania można uznać za większą. Skala negatywnego oddziaływania może zależeć od **kontekstu**, w jakim oddziaływanie ma miejsce. Na przykład skala wpływu **poboru wody** może zależeć od obszaru, z którego pobiera się wodę. **Prawdopodobieństwo potencjalnego negatywnego wpływu** odnosi się do **szansy** wystąpienia tego wpływu. Prawdopodobieństwo wpływu można określić **jakościowo** lub **ilościowo**. Na przykład HEI może używać terminów takich jak „**prawdopodobne**” i „**bardzo prawdopodobne**” lub matematycznie, stosując **prawdopodobieństwo** lub **częstotliwość**. Przy ustalaniu **priorytetów potencjalnych negatywnych wpływów** HEI może nadać priorytet **bardzo poważnym negatywnym wpływom**, które mogą być mniej prawdopodobne.

Znaczenie **rzeczywistego pozytywnego wpływu** zależy od **skali** i **zakresu** tego wpływu. Znaczenie **potencjalnego pozytywnego wpływu** zależy od **skali, zakresu** i **prawdopodobieństwa** wystąpienia tego wpływu. **Skala pozytywnego wpływu** odnosi się do tego, jak **korzystny** jest lub może być ten wpływ. **Zakres pozytywnego wpływu** odnosi się do tego, jak rozległy jest lub może być ten wpływ, na przykład liczba **osób** lub zakres **zasobów środowiskowych**, na które ma lub może mieć pozytywny wpływ. **Prawdopodobieństwo potencjalnego pozytywnego wpływu** odnosi się do **szansy** wystąpienia tego wpływu. Prawdopodobieństwo można określić za **pomocą terminów ogólnych, prawdopodobieństwa** lub **częstotliwości**.

Czwartym krokiem w identyfikacji kluczowych kwestii ESG i grup interesariuszy jest **ustalenie priorytetów** dla **najbardziej znaczących wpływów** na **strategię ESG** (GRI3, 2021). Aby ułatwić ustalenie priorytetów, instytucja szkolnictwa wyższego powinna **pogrupować wpływy/kwestie według tematów**. **Pogrupowanie wpływów według tematów** pomaga instytucji szkolnictwa wyższego w spójnym

raportowaniu wielu wpływów związanych z tym samym tematem. Instytucje szkolnictwa wyższego mogą grupować skutki zgodnie z **ramami działań ESG**, które odnoszą się do **działalności, kategorii interesariuszy, rodzaju relacji biznesowych** lub **zasobów gospodarczych** lub **środowiskowych**. Po zgrupowaniu skutków według tematów instytucje szkolnictwa wyższego powinny **uszeregować je od najbardziej do najmniej istotnych** i określić **próg**, aby ustalić, na których skutkach skoncentrują swoją **strategię**. Instytucje szkolnictwa wyższego określają, gdzie ustalić **próg**, który będzie decydował o **istotnych tematach**. **Znaczenie** jest jedynym kryterium decydującym o tym, czy temat jest **istotny**. HEI powinny traktować **negatywne skutki** priorytetowo w odróżnieniu od **skutków pozytywnych**. HEI powinny **przetestować wybór istotnych tematów** z potencjalnymi **użytkownikami strategii ESG** oraz **ekspertami**, którzy rozumieją HEI i mają wgląd w **istotne tematy**. Przykładami ekspertów są **naukowcy, konsultanci, prawnicy, instytucje krajowe** lub **organizacje pozarządowe**. **Rada uniwersytetu** powinna **dokonać przeglądu i zatwierdzić** listę **istotnych tematów**.

1.4 Wyznaczanie celów i zadań ESG zgodnych z wartościami instytucji i oczekiwaniami interesariuszy.

Instytucje szkolnictwa wyższego mogą kształtować swoje **cele i zadania ESG** w sposób łączący **istotne kwestie ESG** z ich wkładem w **realizację celów zrównoważonego** rozwoju (GRII, 2021). Instytucje szkolnictwa wyższego powinny wykorzystać wyniki **oceny istotności** jako cenny wkład w późniejsze określenie i ustalenie celów i zadań ESG zgodnych z celami i zadaniami **zrównoważonego rozwoju** zawartymi w **Agendzie na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030**. **Istotne tematy/kwestie ESG** mogą być wykorzystane do identyfikacji wpływów, które mieszczą się w zakresie celów i zadań SDG. Są one ważne, ponieważ istotne tematy/kwestie mogą wzmocnić **strategię ESG**, prowadząc do uwzględnienia w niej celów SDG i istotnych tematów zidentyfikowanych przez instytucję szkolnictwa wyższego, a tym samym do opracowania bardziej kompleksowej strategii. W związku

z tym cele i zadania ESG są zgodne z celami i zadaniami SDG i odnoszą się do zidentyfikowanych **istotnych kwestii ESG**. **Cele ESG** dotyczące priorytetowych celów SDG opartych na istotnych tematach/kwestiach ESG powinny wykraczać poza unikanie szkód i obejmować poszukiwanie możliwości **maksymalizacji pozytywnych wyników**. Instytucje szkolnictwa wyższego powinny konsultować się z **interesariuszami** przy ustalaniu celów, które mają przyczynić się do realizacji priorytetowych celów SDG. Instytucje szkolnictwa wyższego powinny posiadać listę celów ESG, które mają przyczynić się do realizacji priorytetowych celów SDG, zgodnych z **SDG, zrównoważonym rozwojem i strategią ESG**.

Istotne kwestie ESG zidentyfikowane i uszeregowane według priorytetów na podstawie opinii interesariuszy obejmują:

1. Brak świadomości i edukacji ekologicznej;
2. Brak wsparcia instytucjonalnego i systemowego;
3. Nieefektywność w zakresie cyfryzacji i wdrażania celów zrównoważonego rozwoju;
4. Infrastruktura i wykorzystanie zasobów energetycznych;
5. Brak powiązania i koordynacji w realizacji celów zrównoważonego rozwoju (SDG) i ESG;
6. Ograniczenia w zakresie zarządzania i uczestnictwa;
7. Ograniczenia budżetowe i podejmowanie decyzji w perspektywie krótkoterminowej;
8. Braki w zakresie szkoleń i komunikacji wewnętrznej;
9. Niekorzystne warunki komunikacji i pracy;
10. Nierówność płci i różnorodność;

- 11. Brak odpowiednich przestrzeni;
- 12. Równy dostęp do edukacji i zasobów.

Cele i zadania ESG są zgodne z celami zrównoważonego rozwoju ONZ.

- SDG 4** – Wysokiej jakości edukacja
- SDG 5** – Równość płci
- SDG 7** – Niedroga i czysta energia
- SDG 8** – Godna praca i wzrost gospodarczy
- SDG 9** – Przemysł, innowacje i infrastruktura
- SDG 10** – Mniejsze nierówności
- SDG 11** – Zrównoważone miasta i społeczności
- SDG 12** – Odpowiedzialna produkcja i konsumpcja
- SDG 13** – Działania w dziedzinie klimatu
- SDG 16** – Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje
- SDG 17** – Partnerstwa na rzecz realizacji celów

Rozdział 2: Strategia zaangażowania interesariuszy

Wprowadzenie

Jak stwierdza Komisja Europejska, **kluczowe zasady badań naukowych i innowacji** to¹:

20

- współtworzenie, wspólna praca i działanie na rzecz lepszego społeczeństwa;
- rozpowszechnianie, dzielenie się wiedzą w społeczeństwie, na terytoriach i między ludźmi;
- wdrażanie, przekształcanie badań w zrównoważone rozwiązania o wartości społecznej i gospodarczej;
- transformacja, zmiana sposobu konsumpcji i produkcji; oraz
- kierunkowość, z badaniami i innowacjami wyznaczającymi kierunek.

Chociaż **współtworzenie** uznaje się za bardzo ważne, pojawia się pytanie, w jaki sposób uczelnie angażują w swoje działania podmioty społeczne: obywateli, organizacje pozarządowe, organy publiczne i inne? Odpowiedź na to pytanie jest pierwszym krokiem do znalezienia wspólnego zrozumienia, dlatego zaangażowanie zainteresowanych stron może być korzystne zarówno dla społeczności naukowej, jak i dla społeczeństwa.

¹ Osiągnięcia UE w dziedzinie nauki, badań naukowych i innowacji w perspektywie 2020 r. (SRIP 2020)

<https://ec.europa.eu/assets/rtd/srip/index.html>;

https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/srip/2020/ec_rtd_srip-2020-report.pdf

2.1. Identyfikacja kluczowych interesariuszy

Interesariusz organizacji to **osoba** lub **grupa** osób, na które ma wpływ dana **działalność** lub które **mogą mieć wpływ na działalność organizacji**.

Istnieją różne możliwości systematycznej klasyfikacji interesariuszy. **Jedną z nich** uwzględnia **charakter** interesariuszy:

- **Obywatele** (jako osoby fizyczne).
- **Organizacje** (jako zbiorowości). Model poczwórnej helisy uwzględnia następujące rodzaje organizacji:
 - Organizacje społeczeństwa obywatelskiego (w sensie zorganizowanych obywateli). Obejmuje to organizacje pozarządowe lub grupy zawodowe (np. rybacy, rolnicy).
 - Przedsiębiorstwa (organizacje nastawione na zysk).
 - Uniwersytety.
 - Instytucje publiczne, takie jak rządy, ministerstwa itp.

Inną możliwością jest kategoryzacja interesariuszy na podstawie **położenia geograficznego**:

- **Lokalni** interesariusze (np. miasto)
- **Regionalni** interesariusze (np. region)
- **Krajowi** interesariusze (np. kraj)
- **Międzynarodowi** interesariusze (np. Unia Europejska).

Trzecią możliwością jest podział interesariuszy według **charakteru rozpatrywanej kwestii**. W tym kontekście kwestia istotna odnosi się do sprawy, która może mieć wpływ na decyzje, działania i zachowania interesariuszy i/lub uczelni.

- **Istotny interesariusz** to interesariusz, osoba lub grupa osób, które są zainteresowane uniwersytetem i mogą wpływać na wynik istotnej kwestii oraz długoterminowy sukces uniwersytetu. Przykłady istotnych grup interesariuszy w tym kontekście obejmują kierownictwo uniwersytetu, profesorów, pracowników, studentów, absolwentów, darczyńców, potencjalnych studentów, pracodawców studentów, środowisko biznesowe, usługodawców,

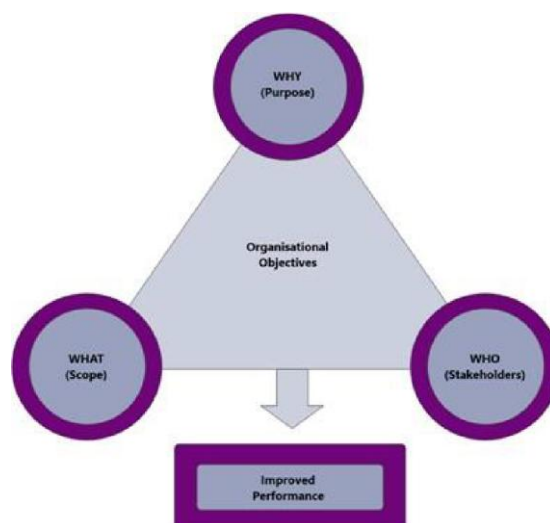
rząd, społeczności i wiele innych podmiotów, które mogą wpływać na działalność uniwersytetu lub być nią dotknięte.

- **Nieuprawniony interesariusz** to interesariusz, który może nie mieć związku z uczelnią i którego opinie kierownictwo może nie brać pod uwagę przy podejmowaniu decyzji, zwłaszcza jeśli porusza on kwestie niematerialne.

Należy zidentyfikować interesariuszy, na których decyzje lub działania uczelni będą miały wpływ lub którzy mogą mieć wpływ na te decyzje lub działania, a także określić cel zaangażowania, jego zakres i istotne kwestie. Zidentyfikowana istotna kwestia może wymagać od uczelni nawiązania współpracy z kilkoma interesariuszami o zróżnicowanych i sprzecznych interesach i obawach. W takim przypadku pomocne jest stosowanie systematycznej metody identyfikacji interesariuszy, biorąc pod uwagę zakres zaangażowania i kierując się cechami interesariuszy, takimi jak:

- **Zależność** – grupy interesariuszy bezpośrednio lub pośrednio zależne od podstawowej działalności uczelni, takiej jak nauczanie i uczenie się, badania naukowe i zaangażowanie społeczne.
- **Odpowiedzialność** – grupy interesariuszy, wobec których uczelnia ma obecnie lub w przyszłości odpowiedzialność prawną, etyczną lub operacyjną. Mogą to być potencjalni studenci, którzy złożyli podanie o przyjęcie na uczelnię.
- **Napięcie** – grupy interesariuszy lub osoby, którymi uczelnia musi się natychmiast zająć z różnych powodów, które mogą obejmować kwestie operacyjne, finansowe, społeczno-ekonomiczne lub środowiskowe.
- **Wpływ** – grupy interesariuszy lub osoby, które mogą mieć wpływ na różne obszary działalności uczelni, w tym kwestie strategiczne lub operacyjne.
- **Różnorodne perspektywy** – grupy interesariuszy lub osoby, które mogą przedstawiać różne poglądy, które mogą stanowić wartość dodaną i prowadzić do nowego zrozumienia problemów oraz identyfikacji możliwych i innowacyjnych rozwiązań.

Uniwersytet musi również być świadomy i odpowiednio reagować na nieuprawnione podmioty, które mogą twierdzić, że reprezentują grupę interesariuszy, a mimo to mogą wpływać na działalność uniwersytetu.

Rysunek 1: Cel, zakres i interesariusze, z którymi należy nawiązać współpracę

Ze względu na odpowiedzialność, **inicjatywa zaangażowania** musi mieć **właściciela (właścicieli)**, który określi cel, zakres i zidentyfikuje interesariuszy, którzy mają być zaangażowani, oraz będzie nadzorował realizację zaangażowania. **Właściciel procesu** lub **właściciel zaangażowania** to każdy urzędnik uniwersytetu lub osoba upoważniona, której zadaniem jest planowanie i/lub wdrażanie działań związanych z zaangażowaniem interesariuszy.

Właściciel procesu musi stworzyć profil i mapę interesariuszy na poziomie indywidualnym i organizacyjnym. Celem musi być lepsze zrozumienie **interesariuszy**, w tym następujących elementów – którzy interesariusze powinni być traktowani priorytetowo i w jaki sposób, dlaczego powinni być zaangażowani lub dlaczego będą chcieli współpracować z uczelnią. Wszystko to należy zrobić, biorąc pod uwagę cel i zakres zaangażowania. **Właściciel zaangażowania** musi sporządzić mapę interesariuszy na różne sposoby, w tym określić ich poziom wpływu i zainteresowania działalnością uczelni oraz wiedzę na temat istotnych kwestii.

Poniżej znajduje się przykład **matrycy zaangażowania interesariuszy**, która obejmuje ocenę siły i zainteresowania. Litera C oznacza aktualny, a litera D – pożądany poziom. **Matryca** jest pomocnym narzędziem do oceny rzeczywistego i pożądanego

poziomu zaangażowania **interesariuszy** oraz luk, które mogą istnieć i które należy wyeliminować.

Tabela 1. Przykład matrycy zaangażowania interesariuszy

Nazwa interesariusza lub grupa	Władza/ Zainteresowanie	Obserwacja	Śledzenie	Popieranie	Współtworzenie	Posiadanie	Kierowanie
Interesariusz 1	Wysoki/niski	C			D		
Interesariusz 2	Wysoki/średni			C		D	

2.2. Cel, zadania i cele zaangażowania

Od dawna podejmowane są próby analizy relacji między **nauką** a **społeczeństwem** oraz sposobu, w jaki odnosi się ona do dwóch fundamentalnych pytań: czym jest **wiedza (ontologia)** i w jaki sposób **powstaje wiedza (epistemologia)**? Te teoretyczne pytania nabierają konkretnego znaczenia w sytuacji, gdy **partnerzy akademicki** współpracują z **ekspertami spoza uczelni**.

Nazywa się to **badaniami transdyscyplinarnymi**, a Pohl i in. (2017) podają dwa kluczowe elementy badań transdyscyplinarnych:

1. Różnorodność informacji. Informacje na temat danego problemu mogą pochodzić z różnych źródeł, a na ten sam problem można patrzeć z różnych perspektyw.
2. Nauka przyczynia się do rozwiązywania rzeczywistych problemów.

Z tego punktu widzenia nauka dąży do „zrozumienia złożoności problemów, biorąc pod uwagę różnorodność zarówno codziennego, jak i akademickiego postrzegania problemów”.

Faktem jest, że większość **uniwersytetów** rozważa, przynajmniej w pewnym stopniu, zaangażowanie lub współpracę z **interesariuszami**. Bardzo oczywisty jest

nacisk na współpracę biznesową: wszystkie uniwersytety prowadzą konkretne działania w zakresie transferu technologii i mają jasne regulacje dotyczące współpracy biznesowej, a ta zorientowana komercyjnie współpraca („waloryzacja nauki”) jest wspierana albo przez ich własne instytucje, albo w ramach sieci regionalnej. Przedsiębiorstwa i interesariusze komercyjni są ważnymi podmiotami w naszym społeczeństwie, a badania prowadzone na uniwersytetach przyczyniają się do powstawania nowych produktów lub technologii. Z jednej strony przedsiębiorstwa mogą czerpać korzyści z badań naukowych, w tym poprzez współpracę badawczą. Z drugiej strony istnieje znaczne wsparcie polityczne dla ułatwiania rozwoju biznesu ze strony akademickich grup roboczych, takie jak wspieranie przedsiębiorstw typu spin-off.

25

Z drugiej strony, interesariusze inni niż interesariusze biznesowi nie są szczególnie podkreśleni w strategiach lub dokumentach programowych uniwersytetów, z wyjątkiem ogólnych regulacji etycznych nakładających pewne ogólne zasady (np. nie szkodzić, szanować **integralność** i godność osób).

Należy również wspomnieć, że nie ma krajowych przepisów dotyczących zaangażowania interesariuszy w zakresie współpracy z partnerami niekomercyjnymi, takimi jak obywatele lub organizacje pozarządowe, podczas gdy współpraca z partnerami komercyjnymi lub przedsiębiorstwami w zakresie transferu technologii i innych działań związanych z biznesem jest często regulowana w różnych krajach. Chociaż brak regulacji można postrzegać jako maksymalną elastyczność, może to również prowadzić do braku wsparcia. Niektóre kraje europejskie, takie jak Irlandia i Wielka Brytania, posiadają krajowe sieci wspierające takie zaangażowanie.

Istotnym pytaniem w tej dyskusji jest: **dlaczego angażować interesariuszy?**

Główne argumenty przemawiające za angażowaniem interesariuszy w prace naukowe uniwersytetów to:

1. wzmocnienie relacji między nauką a społeczeństwem, np. poprzez wyjście nauki z wieży z kości słoniowej.

2. Nauka może uzyskać cenne wsparcie z zewnątrz, takie jak nowe pomysły i perspektywy.
3. Współpraca z praktykami umożliwia zastosowanie nowej wiedzy.

W tym kontekście poniżej przedstawiono kilka szczegółów dotyczących wyżej wymienionych argumentów:

1. Wzmocnienie relacji między nauką a społeczeństwem:

26

- Wypełnienie luki między środowiskiem akademickim, nauką i gospodarką („opuszczenie wieży z kości słoniowej”).
- Demokratyzacja uniwersytetów.
- Wzmocnienie pozycji interesariuszy.
- Budowanie zaufania i wzajemnego zrozumienia.

2. Wspieranie prac naukowych:

- Integracja różnych perspektyw pozwala wzmocnić wpływ nauki.
- Lepsze zrozumienie nieformalnych instytucji (np. norm społecznych, tradycji).
- Nowe pomysły na badania.

3. Wspieraj stosowanie nowej wiedzy:

- Zapewnienie innowacji i transformacji poprzez zaangażowanie praktyków.

2.3. Metody i narzędzia, które należy stosować w celu zaangażowania każdej grupy interesariuszy

Korzystając z wiedzy zdobytej po **stworzeniu** profilu i **mapy** interesariuszy, w tym zrozumieniu ich **potrzeb, oczekiwań** i **zdolności do zaangażowania**, osoba

odpowiedzialna za zaangażowanie musi określić najlepszy **poziom** i **metodę** zaangażowania. Poziom i metoda zaangażowania muszą być dostosowane do **celu** i **zakresu** zaangażowania i mogą się różnić na różnych etapach procesu zaangażowania. Sześć **poziomów piramidy zaangażowania** to:

Rysunek 2: Sześć poziomów piramidy zaangażowania

Przypadek interesariuszy zewnętrznych

W tym konkretnym przypadku interakcja między **osobami fizycznymi** a **uczelniami** może przebiegać na wiele różnych sposobów. Istnieją również różne **poziomy uczestnictwa**. Istotne znaczenie ma to, czy **interesariusz** tylko dostarcza **dane**, czy też jest już zaangażowany w **projektowanie przedsięwzięcia**. W przypadku **dostarczania** danych interesariusz będzie miał niewielki wpływ na **wynik**, natomiast w przypadku **współprojektowania** jego wpływ będzie bardzo duży.

Poziom zaangażowania określa **role** poszczególnych uczestników i ich wzajemne relacje. Aby lepiej zrozumieć konsekwencje, warto rozróżnić kilka **poziomów zaangażowania zewnętrznych interesariuszy** i opisać ich **funkcje** (na podstawie Shirk et al., 2012).

- a. **Umowa:** W tym przypadku zaangażowanie interesariuszy w projekt badawczy jest minimalne. Badania są zlecane przez interesariuszy, następnie badania naukowe są realizowane przez uniwersytet, a na koniec uniwersytet informuje interesariuszy o wynikach naukowych poprzez publikacje naukowe lub inne rodzaje raportów. Jest to klasyczny sposób finansowania badań naukowych ze środków publicznych, na przykład przez ministerstwo lub organ publiczny. Oczywiście przed rozpoczęciem projektu może dojść do komunikacji – programy finansowania i ustalanie priorytetów badawczych są przedmiotem intensywnej dyskusji publicznej, a uniwersytety aktywnie uczestniczą w takich debatach. Jeśli chodzi o konkretne projekty, interakcja między fundatorem a naukowcem jest bardzo ograniczona, a fundator nie bierze aktywnego udziału w samych badaniach.
- b. **Wkład:** Projekt jest planowany, realizowany i oceniany przez naukowców. Zainteresowane strony dostarczają dane lub informacje, ale nie są zaangażowane w etapy koncepcyjne projektu. Typowym przykładem wkładu zainteresowanych stron jest „nauka obywatelska”, jak w przypadku studium przypadku „Plastic Pirates” (str. 16), które zostało w całości opracowane przez naukowców. Zainteresowane strony – w tym przypadku młodzi studenci – gromadzą wiele danych na temat odpadów z tworzyw sztucznych wzdłuż rzek. Przesyłają swoje dane do bazy danych, a naukowcy analizują wyniki. W ten sposób studenci wnoszą cenny wkład w tworzenie wiedzy naukowej, wykonując pracę wolontariacką.
- c. **Współpraca:** Projekt jest planowany przez naukowców, a interesariusze są zaangażowani w badania i/lub dalszą analizę. Przykładem jest projekt ESPOMar na Uniwersytecie w Kadyksie (strona 26). Uniwersytet w Kadyksie wraz z uniwersytetami w Huelvie i Algarve odgrywają wiodącą rolę, ale interesariusze, tacy jak Andaluzka Agencja Portowa, współpracują podczas realizacji projektu. Nawet jeśli interesariusze nie mieli bezpośredniego wpływu na koncepcję

projektu, podczas jego realizacji intensywnie współpracują z partnerami projektu, dzięki czemu mają znacznie większy wpływ na jego wyniki.

- d. **Współtworzenie:** Projekt jest opracowywany wspólnie przez naukowców i zainteresowane strony. Jest to podejście najbardziej partycypacyjne, ponieważ zainteresowane strony mogą uczestniczyć w nim od samego początku, wybierając temat, definiując zagadnienie badawcze i opracowując metodologię. Na tym poziomie uczestnictwa są one traktowane jako równorzędni partnerzy w ramach projektu. Przykładem ilustrującym to podejście jest „Centrum Nauki poprzez Służbę” na UNIST (str. 36). Kilka organizacji społeczeństwa obywatelskiego opracowało program nauki poprzez praktykę we współpracy z Wydziałem Ekonomii, Biznesu i Turystyki. Dzięki temu programowi zamierzają wspólnie rozwiązywać problemy społeczne w społeczności i zachęcać młodych ludzi do bycia aktywnymi i świadomymi społecznie obywatelami.

29

Jak przedstawiono powyżej, interakcja między **naukowcami** a **interesariuszami** może odbywać się na różnych **poziomach**. Najwyższym **poziomem uczestnictwa** jest **współtworzenie**, w ramach którego **projekt** jest opracowywany wspólnie przez **naukowców** i **interesariuszy**.

2.4. Kanały komunikacji dla poszczególnych grup interesariuszy

Uczelnia wyższa musi stworzyć **bazę danych** i zaprosić zidentyfikowane **zainteresowane strony** w odpowiednim czasie, korzystając z odpowiednich **kanałów komunikacji**. W tym zakresie **osoba odpowiedzialna za zaangażowanie** musi ustalić i przekazać **granice ujawniania informacji**, które będą udostępniane **zainteresowanym stronom**, oraz określić, jakie **informacje zainteresowane strony** będą mogły przekazywać poza **procesem zaangażowania**.

W stosownych przypadkach osoba **odpowiedzialna za zaangażowanie** musi opracować i rozprowadzić **materiały na spotkanie**, aby umożliwić **zainteresowanym stronom** odpowiednie przygotowanie się do **zaangażowania**.

Osoba odpowiedzialna za proces zaangażowania musi **udokumentować dyskusję**, uwzględniając następujące elementy:

- cel i zadania zaangażowania;
- Zastosowane metody;
- Interesariusze, którzy byli obecni i nieobecni;
- Ramy czasowe;
- Podsumowanie poruszonych kwestii;
- Podsumowanie kluczowych dyskusji i proponowanych działań; oraz
- Podsumowanie wyników zaangażowania, tj. uzgodnionych decyzji i działań.

Uczelnia wyższa musi przekazać **wyniki konsultacji i plan działania** odpowiednim zainteresowanym stronom, korzystając z odpowiednich kanałów komunikacji. Kanały, które można wykorzystać, obejmują pisemne raporty, rozmowy telefoniczne, e-maile, wydarzenia dla zainteresowanych stron, działania następcze po spotkaniach indywidualnych lub grupowych, a w stosownych przypadkach można je szeroko rozpowszechniać wśród wewnętrznej i ogólnej opinii publicznej.

Oprócz współpracy z interesariuszami zaangażowanymi w proces zaangażowania, uczelnia musi poinformować opinię publiczną o **ogólnych wynikach i wpływie zaangażowania interesariuszy** oraz wykazać wartość zaangażowania interesariuszy dla strategii i działalności uczelni. Sprawozdawczość dotycząca zaangażowania interesariuszy musi być zintegrowana z narzędziami sprawozdawczości uczelni, w tym sprawozdaniami rocznymi i finansowymi, i może obejmować następujące elementy:

- Zaangażowane grupy interesariuszy;
- Zastosowane metody zaangażowania;
- Częstotliwość zaangażowania;

- Kluczowe kwestie i obawy zgłaszane przez interesariuszy oraz reakcja uczelni na zgłoszone kwestie.

2.5. Wspieranie współpracy i partnerstw

Uczelnia powinna uznać, że różni interesariusze wnoszą wartość dodaną i odgrywają ważną rolę w pomaganiu uczelni w osiągnięciu jej celów strategicznych. Ponadto uczelnia powinna nadawać wysoki priorytet **przejrzystemu, jasnemu, proaktywnemu i znaczącemu dialogowi** ze wszystkimi interesariuszami.

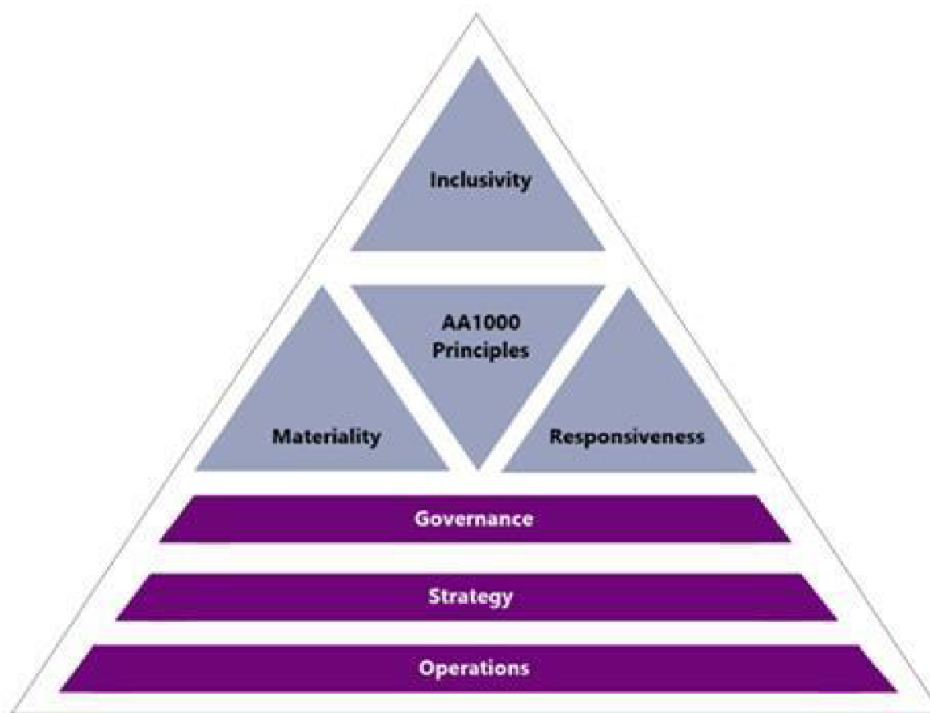
W związku z tym **uczelnia wyższa** musi przyjąć **podejście uwzględniające interesariuszy** podczas planowania i realizacji swojej podstawowej działalności. Należy to osiągnąć poprzez uwzględnienie **uzasadnionych potrzeb, interesów i oczekiwań** interesariuszy uczelni wyższych, a jednocześnie biorąc pod uwagę **zrównoważony** rozwój uczelni.

Równoważenie **potrzeb, interesów i oczekiwań interesariuszy** oraz zapewnienie **zrównoważonego** rozwoju uczelni to dynamiczny i ciągły proces. a **uczelni wyższej** musi nawiązać i utrzymywać **silne relacje z istotnymi interesariuszami**, co umożliwi uczelni zarządzanie i osiągnięcie tej równowagi w przypadku pojawienia się problemów.

2.6. Zachęcanie do udziału i przekazywania opinii w poszczególnych wymiarach ESG

Standard zaangażowania interesariuszy AA1000 (SES) został opublikowany w 2015 r. przez **AccountAbility**, wiodącą globalną organizację zajmującą się badaniami, doradztwem i standardami, dostarczającą innowacyjne rozwiązania w obszarach **odpowiedzialności korporacyjnej i zrównoważonego rozwoju**. Celem **AA1000SES (2015)** jest ustanowienie **punktu odniesienia** dla oceny, planowania i wdrażania **dobrego i wysokiej jakości zaangażowania interesariuszy**.

Aby wdrożyć **wysokiej jakości zaangażowanie interesariuszy** w oparciu o najlepsze międzynarodowe praktyki, **AA1000SES (2015)** wymaga od uniwersytetu zobowiązania się do przestrzegania **standardu AccountAbility Principles Standard (AA1000APS, 2008)**, który obejmuje: **inkluzywność, istotność i responsywność**.

Rysunek 3: Integracja zasad AA1000 z zaangażowaniem interesariuszy

- 1. Inkluzywność:** Uniwersytet musi angażować istotnych interesariuszy na różnych poziomach, w tym na poziomie zarządzania.
- 2. Istotność:** decydenci uniwersytetu muszą identyfikować i jasno określać kwestie, które są ważne dla uniwersytetu.
- 3. Reaktywność:** Uniwersytet musi działać w sposób przejrzysty i terminowy w kwestiach istotnych. Kwestie te mogą obejmować podejmowane decyzje, działania i wyniki uniwersytetu. Kwestie istotne mogą być specyficzne dla poszczególnych interesariuszy i mogą konkurować o dostępne zasoby, w związku z czym należy ustalić priorytety i odpowiednio je komunikować.

Te trzy zasady muszą być przyjęte i konsekwentnie stosowane w systemie zarządzania uczelnią.

2.7. Utrzymanie stałego zaangażowania i uczestnictwa

Każda **uczelnia** powinna opracować **ramy** zawierające postanowienia mające zastosowanie do **członków rady uczelni, pracowników, studentów i osób trzecich**, które mogą zostać wyznaczone przez uczelnię do realizacji jej **programów i działań**.

Celem takich **ram** jest **opisanie podstawowych zasad zarządzania relacjami z interesariuszami** mających zastosowanie do **uczelni wyższej** w celu:

- Nawiązanie i utrzymywanie zdrowych i wzajemnie korzystnych relacji z istotnymi interesariuszami;
- ciągłe doskonalenie komunikacji i zaangażowania w celu zarządzania uzasadnionymi potrzebami i oczekiwaniami interesariuszy; oraz
- zapewniania w sposób proaktywny ukierunkowanych i aktualnych informacji różnym interesariuszom.

Opracowanie takich ram oznacza, że **zaangażowanie interesariuszy** musi zostać włączone do podstawowych funkcji uczelni, a mianowicie ładu korporacyjnego, strategii i działalności operacyjnej.

1. Włączenie do ładu korporacyjnego uczelni

Zaangażowanie interesariuszy musi zostać włączone do systemu zarządzania uczelnią. System uczelni musi określać proces decyzyjny, role i obowiązki różnych struktur NWU. Zarządzanie uczelnią i procesy decyzyjne wymagają formalnych ram służących do identyfikacji istotnych kwestii i gromadzenia odpowiednich informacji w celu sformułowania opinii, podjęcia decyzji i jej wdrożenia.

2. Włączenie do strategii uniwersytetu

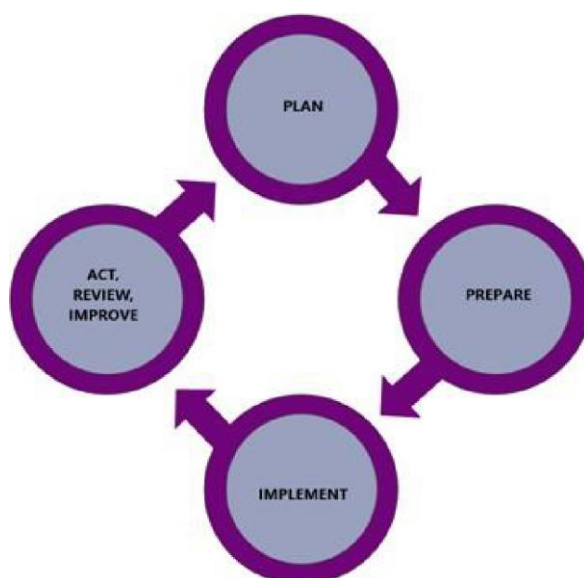
Polityka i procesy uniwersytetu muszą obejmować wymóg angażowania interesariuszy podczas opracowywania strategii i ważnych dokumentów, w tym polityk.

3. Włączenie do zarządzania operacyjnego uczelni

Zaangażowanie interesariuszy musi być zintegrowane z działalnością uczelni. Silne i dobrze zarządzane relacje z interesariuszami budują zaufanie i wsparcie, a wnioski płynące z tego zaangażowania przyczyniają się do zrównoważonego rozwoju uczelni.

Proces angażowania interesariuszy musi obejmować cztery etapy:

- Plan
- Przygotowanie
- Wdrożenie
- działanie, przegląd i doskonalenie

Rysunek 4: Proces angażowania interesariuszy

Instytucja szkolnictwa wyższego musi opracować **plan zaangażowania**, który obejmuje następujące elementy: cel i zakres, podmioty odpowiedzialne za proces zaangażowania, wyjaśnienie ról i obowiązków różnych interesariuszy, identyfikację interesariuszy, profilowanie i mapowanie interesariuszy, poziom(y) zaangażowania oraz metody i granice ujawniania informacji.

Planowanie **zaangażowania interesariuszy** musi rozpocząć się od ustalenia celu zaangażowania, zakresu oraz interesariuszy, którzy muszą być zaangażowani.

Właściciel procesu musi najpierw ustalić **cel zaangażowania**, czyli potrzebę, problem lub ryzyko, którym należy się zająć. Przy ustalaniu **zakresu zaangażowania interesariuszy** należy wziąć pod uwagę następujące kwestie:

- Istotną kwestię, którą należy rozwiązać w ramach zaangażowania i powiązać z celem. Istotna kwestia odnosi się do zagadnienia, które może mieć wpływ na decyzje, działania i zachowania interesariuszy i/lub uczelni;
- Wydział lub jednostka uniwersytecka oraz powiązane działania, których dotyczy zaangażowanie; oraz
- Należy ustalić, czy zaangażowanie interesariuszy będzie dotyczyło długoterminowych kwestii strategicznych, bieżących problemów, czy też obu tych obszarów.

35

Właściciel zaangażowania będzie nadzorował planowanie, wdrażanie i przegląd programów zaangażowania, w tym identyfikację interesariuszy, którzy muszą być zaangażowani.

Na początku zaangażowania właściciel zaangażowania, przy udziale interesariuszy, ustala **zasady zaangażowania** i dba o to, aby przebiegało ono w sposób profesjonalny, uczciwy, przejrzysty i pełen szacunku.

Aby zidentyfikować i przygotować się na ryzyko związane z zaangażowaniem, **właściciel zaangażowania musi:**

- Zidentyfikować, ocenić i zająć się ryzykiem związanym z zaangażowaniem.
- Przewidzieć możliwe negatywne skutki i opracować strategie ograniczające ryzyko.
- Zidentyfikować obszary możliwości i budowania pozytywnych relacji.

Właściciel projektu musi zidentyfikować i ograniczyć czynniki, które mogą negatywnie wpłynąć na zdolność interesariuszy do skutecznego zaangażowania się.

Ponadto osoby odpowiedzialne za zaangażowanie muszą **monitorować i mierzyć zaangażowanie interesariuszy**, aby zapewnić osiągnięcie pożądaných rezultatów, a co najważniejsze, zidentyfikować obszary wymagające poprawy. Osoba

odpowiedzialna za zaangażowanie musi **ustalić kluczowe wskaźniki efektywności** (KPI), które będą wykorzystywane do pomiaru zaangażowania.

Bibliografia:

- Shirk et al (2012) Ecology and Society 17(2): 29 <http://dx.doi.org/10.5751/ES-04705-170229>;
- Wagner-Ahlf, Christian, (koordynator), 2021, Strategie zaangażowania interesariuszy. Mapowanie i analiza podejść i strategii w ramach sojuszu SEA-EU

36

Referencje

- <https://www.accountability.org/standards/aa1000-accountability-principles/> - Dostęp: 8 lipca 2021 r.
- <https://www.accountability.org/standards/aa1000-stakeholder-engagement-standard/> - Dostęp: 9 lipca 2021 r.
- <https://www.investopedia.com/terms/s/stakeholder.asp>) – Dostęp: 17 sierpnia 2021 r.
- <https://www.adams.africa/wp-content/uploads/2016/11/King-IV-Report.pdf> – Dostęp: 17 sierpnia 2021 r.
- <https://intuitix.co/how-to-measure-stakeholder-engagement/> – dostęp 2 września 2021 r.
- <https://project-management.info/stakeholder-engagement-matrix/> – dostęp 2 września 2021 r.
- <https://www.the-vital-edge.com/engagement-pyramid/> – dostęp 7 września 2021 r.
- <https://kfknowledgebank.kaplan.co.uk/stakeholders> – Dostęp: 15 sierpnia 2022 r.

Rozdział 3: Polityka i praktyki ESG

3.1 Przegląd polityki europejskiej

Wprowadzenie

Unia Europejska stopniowo opracowała solidne ramy polityczne w celu sprostania wyzwaniom związanym z **ESG (środowiskiem, społeczeństwem i ładem korporacyjnym)**, uznając ich kluczową rolę w osiągnięciu zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości i odpowiedzialności. Inicjatywy takie jak **Europejski Zielony Ład, taksonomia UE** i **europejski filar praw socjalnych** są przykładem zaangażowania UE w wdrażanie zasad ESG we wszystkich sektorach, w tym **w instytucjach szkolnictwa wyższego (HEI)**. Polityki te służą jako plan działania mający na celu dostosowanie praktyk instytucjonalnych do szerszych celów społecznych i środowiskowych. Poniżej przedstawiono kluczowe ramy i polityki UE w zakresie ESG, podkreślając ich znaczenie dla **instytucji szkolnictwa wyższego**.

37

Kluczowe ramy i polityki UE w zakresie ESG

Z biegiem czasu **UE** ustanowiła kilka kluczowych ram mających na celu włączenie **zasad ESG** do swojej agendy politycznej. Polityki te wyznaczają również kierunek transformacji **uczelni wyższych**. Jednym z fundamentów polityki środowiskowej UE jest na przykład **Europejski Zielony Ład**. Przyjęty w 2019 r. ma on na celu przekształcenie UE w nowoczesną, zasobooszczędną i konkurencyjną gospodarkę poprzez zapewnienie zerowej emisji netto gazów cieplarnianych do 2050 r. oraz osiągnięcie wzrostu gospodarczego niezależnego od wykorzystania zasobów (Komisja Europejska, 2019; 2024a). Polityki te zostały dodatkowo wsparte przez **plan odbudowy NextGenerationEU**, w ramach którego na politykę środowiskową przeznaczono łącznie 18,9 mld euro, wspierane dodatkowymi 401 mld euro z **wieloletnich ram finansowych (WRF)** (Komisja Europejska, 2024b).

Trzy kluczowe cele określone w **Europejskim Zielonym Ładzie** mają szczególne znaczenie dla polityki ESG w **instytucjach szkolnictwa wyższego**. Po pierwsze, jednym z celów jest wspieranie współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, organizacjami badawczymi i przedsiębiorstwami w celu przeciwdziałania **zmianom klimatycznym, zrównoważonej energii**, przyszłości systemów żywnościowych oraz inteligentnych, przyjaznych dla środowiska rozwiązań w zakresie transportu miejskiego (Komisja Europejska, 2019: 18). Po drugie, szkoły, instytucje szkoleniowe i uniwersytety powinny odgrywać kluczową rolę w promowaniu **wiedzy i umiejętności w zakresie klimatu**, wspierane przez unijne ramy kompetencji, zasoby dydaktyczne i sieci szkolenia nauczycieli (Komisja Europejska, 2019: 19). Po trzecie, Komisja zamierza wspierać **oddolne inicjatywy klimatyczne** i nadać priorytet **zielonej transformacji** w przyszłych dyskusjach dotyczących Europy (Komisja Europejska, 2019: 22).

Zgodnie z tymi celami UE przyjęła w 2020 r. **rozporządzenie w sprawie taksonomii UE**, które wprowadza system klasyfikacji **zrównoważonych rodzajów działalności gospodarczej**. Rozporządzenie zachęca uczelnie wyższe do dostosowania swoich **badania, nauczania i działalności** do kluczowych celów środowiskowych, takich jak **łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej, kontrola zanieczyszczeń oraz przejście na gospodarkę o obiegu zamkniętym**. Szkoły wyższe mogą promować **zrównoważone wykorzystanie wody, ochronę różnorodności biologicznej i odbudowę ekosystemów** poprzez innowacyjne badania, praktyki stosowane na kampusach i programy edukacyjne. Integrując te cele, uniwersytety przyczyniają się do realizacji szerszej **agendy UE w zakresie klimatu i zrównoważonego rozwoju** (rozporządzenie (UE) 2020/852; Komisja Europejska, 2024c).

Cele polityki zawarte w **Europejskim Zielonym Ładzie** i **rozporządzeniu UE w sprawie taksonomii** zostały w dalszym stopniu włączone do **programu „Horizont Europa”** poprzez odpowiednie kształtowanie możliwości finansowania i priorytetowe traktowanie **projektów ukierunkowanych na zrównoważony rozwój** (Komisja Europejska, 2021).

Jeśli chodzi o **wymiar społeczny**, w 2017 r. UE przyjęła **europejski filar praw socjalnych (EPSR)** w celu promowania konwergencji społecznej w górę po kryzysie gospodarczym (Komisja Europejska, 2017; de la Porte et al., 2023). EPSR obejmuje 20 zasad w obszarach **równych szans i dostępu do rynku pracy, sprawiedliwych warunków pracy oraz ochrony socjalnej i integracji społecznej**. Zasady te mają prowadzić UE w kierunku silnej Europy społecznej, która jest sprawiedliwa, integracyjna i zapewnia pełne możliwości (Komisja Europejska, 2017; Komisja Europejska, 2024d). Podkreśla zatem **równość, różnorodność i integrację jako podstawowe wartości**. Ramy te stanowią podstawę polityki uczelni wyższych w zakresie zwiększania dostępu dla grup niedostatecznie reprezentowanych i promowania **równości płci** (Komisja Europejska, 2022a). Inne przykłady to **program „ ” (EEA) i Europejska Przestrzeń Edukacyjna (EEA)**, których realizacja ma zakończyć się do 2025 r. EEA ma na celu zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi i zainteresowanymi stronami, sprzyjając tworzeniu bardziej **odpornych i integracyjnych krajowych systemów edukacji** (Komisja Europejska, 2020). Na przykład **program Erasmus+** jest filarem EEA, który ułatwia **mobilność i współpracę międzynarodową**, włączając **odpowiedzialność społeczną** do wymiany studentów i pracowników (Komisja Europejska, 2020: 10-12; Komisja Europejska, 2024e).

Zarządzanie jest kolejnym kluczowym elementem polityki ESG. UE uchwaliła dyrektywy mające na celu poprawę **przejrzystości i odpowiedzialności**, w tym **dyrektywę w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSDD)** (dyrektywa (UE) 2024/1760). CSDD wymaga od przedsiębiorstw identyfikowania, zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu na **środowisko** (np. zanieczyszczenie lub utrata różnorodności biologicznej) i **prawa człowieka** (np. wyzysk pracowników lub praca dzieci) (Komisja Europejska, 2022b; Pircher 2023: 34). Uzupełnieniem tej dyrektywy jest **dyrektywa w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD)**, która zobowiązuje instytucje do ujawniania **informacji związanych z ESG**, ustalając punkty odniesienia dla sprawozdawczości w zakresie **wskaźników zrównoważonego**

rozwoju (dyrektywa (UE) 2022/2464). Dostosowując się do tych ram, uczelnie wyższe nie tylko podlegają wyższym **standardom odpowiedzialności**, ale są również zachęcane do przyjmowania **praktyk zarządzania partycypacyjnego**, które angażują interesariuszy w procesy decyzyjne. Polityki te wspólnie sprzyjają **holistycznemu podejściu** do wdrażania zasad ESG w uczelniach wyższych, zapewniając ich zgodność z szerszymi **celami UE w zakresie zrównoważonego rozwoju i sprawiedliwości**.

Wyzwania dla instytucji szkolnictwa wyższego

Wdrożenie **ram i polityk ESG w UE stanowi zarówno wyzwanie, jak i szansę dla uczelni wyższych**. Istotnym wyzwaniem jest dostosowanie praktyk instytucjonalnych do ambitnych celów UE, takich jak osiągnięcie **neutralności klimatycznej** i promowanie **sprawiedliwości społecznej**, przy jednoczesnym zarządzaniu ograniczonymi zasobami i zróżnicowanymi możliwościami instytucjonalnymi. Polityki te oferują jednak również uczelniom wyższym możliwość przewodzenia w dziedzinie **innowacji, badań nad zrównoważonym rozwojem i sprawowania rządów sprzyjających włączeniu społecznemu**, wzmacniając ich rolę jako motorów **transformacji społecznej**. Wykorzystując fundusze unijne w ramach programów „ ” i wspierając współpracę międzysektorową, uczelnie wyższe mogą pokonać **bariery we wdrażaniu i przyczynić się do transformacji ekologicznej i cyfrowej**. W perspektywie długoterminowej osiągnięcie tych celów wymaga **dalszego zaangażowania w integrację zasad ESG ze strategiami instytucjonalnymi**, wspieranej przez **większą spójność polityki, zaangażowanie interesariuszy i inicjatywy na rzecz budowania potencjału**.

Referencje

- de la Porte, C., Im, Z. J., Pircher, B. i Szelewa, D. (2023). Dyrektywa UE w sprawie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym: zmiany instytucjonalne dotyczące urlopu ojcowskiego w państwach członkowskich. *Social Policy & Administration*, 57(4), 549–563.

- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2464 z dnia 14 grudnia 2022 r. zmieniająca rozporządzenie (UE) nr 537/2014, dyrektywę 2004/109/WE, dyrektywę 2006/43/WE i dyrektywę 2013/34/UE w odniesieniu do sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1760 w sprawie należytej staranności przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz zmieniająca dyrektywę (UE) 2019/1937.
- Komisja Europejska. (2017). Europejski filar praw socjalnych. Bruksela, 26.4.2017, COM(2017) 250 final.
- Komisja Europejska. (2019). Europejski Zielony Ład. Bruksela, 11.12.2019, COM(2019) 640 final.
- Komisja Europejska. (2020). Stworzenie europejskiego obszaru edukacji do 2025 r. Bruksela, 30.9.2020, COM(2020) 625 final.
- Komisja Europejska. (2021). Horyzont Europa: plan strategiczny na lata 2021–2024, Dyrekcja Generalna ds. Badań Naukowych i Innowacji, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, dostępny pod adresem: <https://data.europa.eu/doi/10.2777/083753>, ostatni dostęp: 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2022a). Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury, W kierunku równości i integracji w szkolnictwie wyższym w Europie, Urząd Publikacji Unii Europejskiej, <https://data.europa.eu/doi/10.2797/631280>, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2022b). Sprawiedliwa i zrównoważona gospodarka: Komisja ustanawia zasady dotyczące przestrzegania przez przedsiębiorstwa praw człowieka i ochrony środowiska w globalnych łańcuchach wartości, dostępne pod adresem: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_1145, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2024a). Europejski Zielony Ład. Dążenie do bycia pierwszym kontynentem neutralnym dla klimatu, dostępny pod adresem:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en, ostatni dostęp 13.12.2024.

- Komisja Europejska. (2024b). Plan odbudowy dla Europy, dostępny pod adresem: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/recovery-plan-europe_en#main-elements-of-the-package, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2024c). Taksonomia UE dla zrównoważonej działalności, dostępna pod adresem: https://finance.ec.europa.eu/sustainable-finance/tools-and-standards/eu-taxonomy-sustainable-activities_en, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2024d). Europejski filar praw socjalnych w 20 zasadach, dostępny pod adresem: https://employment-social-affairs.ec.europa.eu/european-pillar-social-rights-20-principles_en, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Komisja Europejska. (2024e). Erasmus+. Program UE na rzecz edukacji, szkoleń, młodzieży i sportu, dostępny pod adresem: <https://erasmus-plus.ec.europa.eu/>, ostatni dostęp 13.12.2024.
- Pircher, B. (2023). Rada ds. Kontroli Regulacyjnej Komisji Europejskiej: lepsze regulacje czy stronnicy wpływ na ustawodawstwo? Wiedeń, AK Wien. 52, <https://emedien.arbeiterkammer.at/viewer/image/AC16837212/>
- Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje oraz zmieniające rozporządzenie (UE) 2019/2088, Dz.U. UE, 22.6.2020, L 198/13-43.

3.2 Mapa polityk i praktyk ESG

Niniejsza sekcja stanowi kompleksowe ramy służące identyfikacji i prezentacji najlepszych praktyk w zakresie **ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego (ESG)** w **instytucjach szkolnictwa wyższego (HEI)**. Przedstawia ona praktyczne podejścia, które instytucje szkolnictwa wyższego mogą przyjąć, aby osiągnąć swoje cele i zadania w zakresie ESG. Wykorzystując przykłady z różnych instytucji, takich jak Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Uniwersytet Linneusza, Uniwersytet w Almerii i Uniwersytet Łódzki, w niniejszej sekcji przedstawiono 30 polityk i praktyk ESG. Praktyki te podkreślają strategie instytucjonalne w zakresie zrównoważonego rozwoju, integracji i ładu korporacyjnego.

43

3.2.1. Najlepsze praktyki z analiz przypadków (patrz 3.3.)

Wymiar środowiskowy – najlepsze praktyki

Jedną z najlepszych praktyk zidentyfikowanych w **wymiarze środowiskowym** jest integracja inicjatyw zrównoważonego rozwoju z ramami krajowymi i międzynarodowymi. Na przykład **BMU** dostosowuje swoje działania w zakresie ochrony środowiska do serbskiej ustawy o ochronie środowiska i celów zrównoważonego rozwoju (SDG). Obejmuje to włączenie tematów zrównoważonego rozwoju do programów akademickich oraz promowanie świadomości ekologicznej poprzez inicjatywy takie jak broszury MetEcoFriendly i ReCreation. Podobnie **LNU** przestrzega szwedzkiej ustawy o szkolnictwie wyższym, włączając kwestie ekologiczne do swojej działalności i uczestnicząc w krajowym konsorcjum uniwersytetów w celu dostosowania strategii klimatycznych do celu 1,5°C określonego w porozumieniu paryskim.

Kolejnym przykładowym podejściem **jest zrównoważony rozwój w działalności kampusu**. **UAL** daje przykład poprzez promowanie zrównoważonej mobilności, tworząc stacje ładowania skuterów elektrycznych w celu zmniejszenia emisji dwutlenku węgla na terenie kampusu. **Uniwersytet Łódzki** również wykazuje

się wiodącą rolą w tej dziedzinie, instalując panele fotowoltaiczne do produkcji energii odnawialnej, zmniejszając zależność od konwencjonalnych źródeł energii i obniżając emisję gazów cieplarnianych.

Zaangażowanie społeczności jest kolejną cechą charakterystyczną najlepszych praktyk w zakresie ochrony środowiska. **BMU** angażuje studentów i społeczeństwo poprzez wydarzenia takie jak AllBreadDog Festival, promując kulturę odpowiedzialności za środowisko. Projekt INDALO realizowany przez UAL, który monitoruje zmiany klimatyczne i ich wpływ na lokalne ekosystemy, podkreśla rolę uczelni wyższych w rozwiązywaniu regionalnych problemów środowiskowych poprzez współpracę.

Wreszcie, kluczowe znaczenie ma **włączenie zrównoważonego rozwoju do edukacji**. **BMU** uwzględnia w swoim programie nauczania kursy poświęcone zrównoważonemu rozwojowi, zapewniając studentom świadomość ekologiczną od samego początku. Podobnie projekt LNU „Wyzwania XXI wieku” pogłębia zrozumienie studentów w zakresie globalnych problemów środowiskowych i społecznych, zachęcając ich do odpowiedzialnych zachowań i podejmowania odpowiedzialnych decyzji.

Wymiar społeczny – najlepsze praktyki

Wymiar społeczny kładzie nacisk na **równość, integrację i zaangażowanie społeczności** jako podstawowe najlepsze praktyki. Statut **BMU** wyraźnie zakazuje dyskryminacji i promuje równość wszystkich studentów i pracowników, tworząc podstawy prawne dla środowiska sprzyjającego integracji. **UAL** opiera się na tym, włączając równość do swoich ram instytucjonalnych, formalizując ją poprzez **jednostkę ds. równości** i uzyskując **certyfikat równości AENOR**. Przykłady te pokazują, jak ważne jest zapisanie zobowiązań dotyczących integracji w strukturach zarządzania.

Kolejną istotną praktyką jest zapewnienie **dostosowanych usług wsparcia dla grup znajdujących się w trudnej sytuacji**. **Uniwersytet Łódzki** zajmuje się kwestiami

zdrowia psychicznego i niepełnosprawności poprzez swoje **Centrum Wsparcia Akademickiego**, które oferuje spersonalizowaną pomoc, aby zapewnić wszystkim studentom pełny udział w życiu akademickim. Podobnie **program UNIdiversidad** UAL wspiera studentów niepełnosprawnych, promując integrację społeczną i akademicką poprzez partnerstwa z lokalnymi organizacjami.

Zachęcanie **grup niedostatecznie reprezentowanych w określonych dziedzinach do udziału w życiu** społecznym jest godnym uwagi podejściem do integracji społecznej. Program UAL „**Naukowiec odwiedza Twoje centrum**” inspirowane młode kobiety do podejmowania **kariery w dziedzinach STEM**, przedstawiając im wzorce do naśladowania wśród kobiet, które odniosły sukces. Program ten nie tylko zajmuje się kwestią nierówności płci, ale także podważa stereotypy dotyczące ról społecznych kobiet i mężczyzn (), umożliwiając studentkom wyobrażenie sobie kariery w dziedzinach tradycyjnie zdominowanych przez mężczyzn.

Równie ważne jest **zaangażowanie społeczności**. Program UAL „**Campus Rural**” łączy studentów ze **społecznościami wiejskimi**, umożliwiając im podejmowanie lokalnych wyzwań, takich jak zrównoważony rozwój i przedsiębiorczość. Inicjatywa ta niweluje podziały między miastem a wsią i sprzyja głębszemu zrozumieniu problemów obszarów wiejskich, sprawiając, że studenci aktywnie przyczyniają się do **rozwoju społeczności**.

Wymiar zarządzania – najlepsze praktyki

Wymiar zarządzania podkreśla znaczenie **przejrzystego podejmowania decyzji** i **strategicznego dostosowania** do celów instytucjonalnych. UAL stanowi przykład **zarządzania partycypacyjnego**, angażując społeczność uniwersytecką w proces podejmowania decyzji poprzez komitety, zapewniając **inkluzywność** i **współpracę**. BMU uwzględnia opinie studentów i pracowników, aby dostosować działalność do **zasad ESG**, tworząc kulturę **odpowiedzialności** i **reagowania**.

Kolejnym kluczowym podejściem jest dostosowanie praktyk zarządzania do celów strategicznych. BMU włącza **politykę ESG** do **procesu ponownej akredytacji**, zapewniając zgodność działań z celami krajowymi i instytucjonalnymi. UAL stosuje

podobne podejście poprzez **umowy programowe**, łącząc finansowanie z osiągnięciem celów, zwiększając **efektywność** i **odpowiedzialność** w zarządzaniu zasobami.

Ważną rolę odgrywają również platformy współpracy badawczej. **Europejski Instytut Zrównoważonego Zarządzania** UAL pokazuje, w jaki sposób **partnerstwa uniwersyteckie** mogą sprostać **globalnym wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem**. Podobnie, **międzynarodowe centra naukowe** Uniwersytetu Łódzkiego ułatwiają współpracę między naukowcami, studentami i zewnętrznymi interesariuszami, promując **innowacje** i **wymianę wiedzy**.

Elastyczność w praktykach zarządzania jest kolejną godną uwagi najlepszą praktyką. LNU wykazało się zdolnością adaptacyjną podczas wojny na Ukrainie, zbierając od pracowników **pomysły na oszczędzanie energii**. Ta inicjatywa partycypacyjna zachęcała do **innowacji** i umożliwiła pracownikom udział w **podejmowaniu decyzji**, pokazując wartość elastyczności w czasach kryzysu.

3.2.2. Wnioski

Szkoły wyższe odgrywają kluczową rolę w promowaniu **zrównoważonego** rozwoju, wspieraniu **integracji** i zapewnianiu odpowiedzialnego **zarządzania**. Dzięki przyjęciu najlepszych praktyk, takich jak włączenie **celów środowiskowych** do programów nauczania, wspieranie **równości** poprzez politykę ustawodawczą oraz promowanie **zarządzania partycypacyjnego**, instytucje mogą skutecznie przyczynić się do osiągnięcia **celów ESG**. Niniejszy **MAP** stanowi powtarzalny model, który inne szkoły wyższe mogą wykorzystać do wdrażania i udoskonalania swoich **strategii ESG**, zapewniając długoterminowy **wpływ** i zgodność z **globalnymi celami zrównoważonego rozwoju**.

3.3 Studia przypadków

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

Kontekst

Belgrade Metropolitan University (BMU) jest niezależną instytucją szkolnictwa wyższego oraz organizacją naukowo-edukacyjną, która kształci przyszłych profesjonalnych i etycznych liderów w Serbii i regionie, zdolnych do kształtowania naszej przyszłości. Misją BMU jest **przyczynianie się do postępu edukacyjnego, kulturalnego, gospodarczego i społecznego Serbii** poprzez zapewnienie zaawansowanych studiów licencjackich i magisterskich w dziedzinie technologii informacyjnych, sztuki i zarządzania, a także ustawicznego kształcenia zawodowego.

BMU rozpoczęło swoją działalność jako **Wydział Technologii Informacyjnych** (FIT), założony w 2005 roku. Został on zbudowany w oparciu o zasady określone w Deklaracji Bolonijskiej dla europejskiego systemu edukacji. W 2010 roku do Wydziału Technologii Informacyjnych dołączyły nowo utworzone **Wydział Zarządzania** i **Wydział Sztuki Cyfrowej**, a trzy wydziały utworzyły **Uniwersytet Metropolitalny**. Ściśle śledząc trendy na współczesnym rynku pracy, rozpoznaliśmy jego potrzeby i zaczęliśmy zapewniać naszym studentom wysokiej jakości edukację w różnych dziedzinach. BMU zapewnia studentom wprowadzenie do nowoczesnych koncepcji technicznych i praktyki w kilku obszarach naukowych i artystycznych: **technologie informacyjne, systemy informacyjne, inżynieria oprogramowania, gry komputerowe, inżynieria i zarządzanie operacyjne, zarządzanie biznesem i marketingiem, zarządzanie w sporcie, projektowanie graficzne, projektowanie mediów interaktywnych i projektowanie mody**. Obecnie BMU składa się z czterech wydziałów:

1. Wydział Technologii Informacyjnych – FIT;
2. Wydział Zarządzania – FM;

3. Wydział Sztuki Cyfrowej – FDU;
4. Wydział Języków Obcych – FSJ.

Celem BMU jest stać się nie tylko uczelnią o znaczeniu regionalnym, ale także uczelnią o **zasięgu globalnym**.

Gromadzenie danych

Opracowując dokument, zastosowaliśmy **systematyczne** i **wieloaspektowe podejście**, aby zapewnić kompleksową analizę praktyk i polityk **BMU**. Pierwszym krokiem było wykorzystanie **metody analizy treści**, która umożliwiła nam jakościową analizę szerokiego zakresu dokumentów instytucjonalnych. Dokumenty te obejmowały **regulaminy, decyzje, raporty roczne** i inne istotne materiały, które opisują politykę i struktury zarządzania uczelni. Dzięki systematycznemu przeglądowi tych tekstów zidentyfikowaliśmy kluczowe **tematy, trendy** i **spostrzeżenia**, które odzwierciedlają przestrzeganie przez uniwersytet **zasad ESG**.

Kontekst krajowy w odniesieniu do wymiaru środowiskowego

W Republice Serbii nie istnieje wspólna formalna inicjatywa instytucji szkolnictwa wyższego w jednym z obszarów **modelu ESG**. W rezultacie instytucje szkolnictwa wyższego stosują krajowe przepisy, strategie i akty międzynarodowe w dziedzinie ochrony środowiska. W BMU wymiar środowiskowy jest zgodny z **celami zrównoważonego rozwoju (SDG)** określonymi w raporcie Republiki Serbii na rok 2023 dotyczącym zrównoważonego rozwoju. Główne wyzwania, takie jak **działania w dziedzinie klimatu**, odpowiedzialna konsumpcja i produkcja oraz czysta woda i urządzenia sanitarne, nadal pozostają obszarami wymagającymi szczególnej uwagi. W odpowiedzi na te wyzwania Republika Serbii wprowadziła inicjatywy mające na celu poprawę jakości środowiska. **Zintegrowany krajowy plan energetyczno-klimatyczny (2024)** promuje wykorzystanie czystej energii, a **ustawa o efektywności energetycznej i racjonalnym wykorzystaniu energii (2021)** zapewnia dodatkowe wsparcie w tym kierunku.

Chociaż nie istnieją bezpośrednio ramy prawne dotyczące konkretnie instytucji szkolnictwa wyższego w odniesieniu do polityki środowiskowej, **BMU** uwzględnia kwestie środowiskowe w ramach swoich szeroko zakrojonych działań dydaktycznych i pozalekcyjnych. **Ustawa o ochronie środowiska** zachęca instytucje edukacyjne do promowania świadomości ekologicznej poprzez programy akademickie i badania naukowe (art. 6). W BMU jest to ułatwione dzięki różnym inicjatywom. **Regulamin działalności dydaktycznej (2021)** promuje świadomość ekologiczną już na wczesnym etapie edukacji studentów. Kilka inicjatyw środowiskowych realizowanych w BMU odzwierciedla zaangażowanie uczelni w **zrównoważony rozwój**. Należą do nich broszury **MetEcoFriendly**, które rozpowszechniają informacje na temat zrównoważonych praktyk, **ReCreation**, które promują kreatywne zaangażowanie w odpowiedzialność za środowisko, oraz **festiwal AllBreadDog**, który zachęca społeczność do angażowania się w sprawy związane z ochroną środowiska. W ostatnich raportach **Agencji Ochrony Środowiska** odnotowano poprawę **jakości powietrza**, chociaż nadal istnieją problemy związane z zanieczyszczeniem, szczególnie dotyczące **cząstek PM10**. Gotowość obywateli do angażowania się w **recykling**, widoczna w projekcie „Odvajamo”, wskazuje na rosnącą świadomość ekologiczną, uzależnioną od dostępności odpowiedniej infrastruktury.

Zaangażowanie BMU w zrównoważony rozwój środowiska znajduje dalszy wyraz w włączeniu do oferty akademickiej obowiązkowych i fakultatywnych kursów poświęconych **zrównoważonemu rozwojowi**, co jest zgodne z **ustawą o ochronie środowiska (art. 6)**. Dzięki temu **świadomość ekologiczna i odpowiedzialność społeczna ()** stanowią część doświadczenia edukacyjnego studentów, co sprawia, że BMU aktywnie przyczynia się do realizacji krajowych **celów w zakresie zrównoważonego rozwoju**. Poprzez te działania BMU dostosowuje się do krajowych przepisów i regulacji, promując kulturę **świadomości ekologicznej** w środowisku akademickim.

Kontekst krajowy w odniesieniu do wymiaru społecznego

Omawiając **społeczny wymiar** BMU, należy zacząć od **ram prawnych i instytucjonalnych Republiki Serbii** na najwyższym szczeblu, a następnie przeanalizować, w jaki sposób są one stosowane w ramach procedur uniwersyteckich. Na najwyższym szczeblu **konstytucja Republiki Serbii** gwarantuje równość w **zakresie praw człowieka i mniejszości**, które są dodatkowo chronione przez **traktaty i przepisy międzynarodowe**, często pochodzące z **Unii Europejskiej, Organizacji Narodów Zjednoczonych** i innych odpowiednich organizacji. Konstytucja wyraźnie zakazuje wszelkich form **dyskryminacji**, bezpośredniej lub pośredniej, ze względu na rasę, płeć, narodowość, pochodzenie społeczne, urodzenie, religię, przekonania polityczne lub inne, status majątkowy, kulturę, język, wiek lub niepełnosprawność umysłową lub fizyczną. Ponadto Konstytucja gwarantuje **równość w zakresie zatrudnienia. Ustawa o zakazie dyskryminacji** rozszerza te obszary poprzez różne przepisy. Podkreśla ona zasadę równości wszystkich osób i zakazuje nieuzasadnionej dyskryminacji lub nierównego traktowania, zarówno w formie działania, jak i zaniechania (wykluczenie, ograniczenie lub preferencyjne traktowanie), wobec osób, grup lub członków ich rodzin i bliskich współpracowników. Dyskryminacja jest zabroniona ze względu na rasę, kolor skóry, pochodzenie, obywatelstwo, pochodzenie narodowe lub etniczne, język, przekonania religijne lub polityczne, płeć, tożsamość płciową, orientację seksualną, cechy płciowe, poziom dochodów, status majątkowy, urodzenie, cechy genetyczne, stan zdrowia, niepełnosprawność, stan cywilny lub rodzinny, wyroki skazujące, wiek, wygląd lub przynależność do organizacji politycznych, związków zawodowych lub innych organizacji, a także inne rzeczywiste lub domniemane cechy osobiste. Chociaż Serbia nie jest członkiem **UE**, biorąc pod uwagę jej **status kraju kandydującego** i dążenie do przystąpienia do Unii, należy uwzględnić **dorobek prawny Wspólnoty** i zwrócić szczególną uwagę na odpowiednie przepisy, niezależnie od faktu, że formalnie nie są one obecnie wiążące. Trzy kluczowe **dyrektywy UE** dotyczące zakazu dyskryminacji to: **dyrektywa 2000/43/WE, dyrektywa 2000/78/WE i dyrektywa 2006/54/WE**. Oprócz ustawy opracowano również **strategię zapobiegania dyskryminacji i ochrony przed nią na lata 2022–2023. Ustawa o szkolnictwie wyższym**, oprócz wszystkich innych

postanowień dotyczących zasad szkolnictwa wyższego, kładzie nacisk na poszanowanie **humanistycznych i demokratycznych wartości** tradycji krajowych i europejskich, wartości **dziedzictwa kulturowego** oraz poszanowanie **praw człowieka i swobód obywatelskich**, w tym zakaz wszelkich form **dyskryminacji**.

BMU szczególnie angażuje się w promowanie **równości** i zakaz wszelkich form **dyskryminacji** w swojej działalności. Zobowiązanie to zostało wyraźnie zapisane w **statucie BMU**, którego **art. 12** potwierdza poszanowanie **wartości humanistycznych i demokratycznych** oraz zakazuje wszelkich form dyskryminacji zarówno wobec studentów, jak i pracowników dydaktycznych i niedydaktycznych. Artykuł ten stanowi podstawę do zapewnienia **równości i integracji** we wszystkich aspektach życia uniwersyteckiego, wzmacniając **zaangażowanie BMU** w tworzenie **zróżnicowanego i pełnego szacunku środowiska akademickiego**. **Równość i sprawiedliwość** są integralną częścią **misji BMU**, ponieważ gwarantują **równe szanse** wszystkim potencjalnym studentom, niezależnie od ich rasy, koloru skóry, płci, orientacji seksualnej, pochodzenia etnicznego, narodowości, wyznania, przekonań politycznych, niepełnosprawności lub statusu społeczno-ekonomicznego. To kompleksowe podejście sprzyja **tworzeniu integracyjnego środowiska akademickiego**, zapewniając każdemu studentowi możliwość dostępu do edukacji i realizacji swojego potencjału. W nawiązaniu do **ustawy o nauce i badaniach naukowych BMU** opracowało kompleksową **deklarację dotyczącą polityki zapewnienia jakości**. Ustawa ta podkreśla, że nauka i badania opierają się między innymi na zasadach **wolności, etyki, równości płci, odpowiedzialności za środowisko i zrównoważonego rozwoju**, a ich ostatecznym celem jest poprawa jakości **działalności naukowej i badawczej**. Ściśle związane z tym są **ustawa o działalności innowacyjnej** oraz **strategia rozwoju naukowego i technologicznego Republiki Serbii do 2025 r.**, znana jako „Siła wiedzy”. Poprzez **deklarację polityki zapewnienia jakości BMU** dąży do przyczynienia się do realizacji tych strategicznych celów poprzez określenie swoich długoterminowych celów, które obejmują **ciągłe i systematyczne doskonalenie jakości szkolnictwa wyższego ()**, poprawę **programów studiów, efektywności studiów, jakości nauczania, pracy pedagogicznej kadry naukowej,**

wyników studentów, wyników badań naukowych, warunków pracy i procesów zarządzania. Wymiar „społeczny” ESG w BMU jest zatem realizowany poprzez syntezę tych ram prawnych. Na przykład BMU regularnie przeprowadza **ankiety wśród studentów** i **wywiady** w celu oceny **jakości pracy**. Podejście to nie tylko wzmacnia **zasady demokratyczne**, ale także zapewnia **udział studentów** w **procesach zarządzania i podejmowania decyzji**, szczególnie w sprawach dotyczących **jakości nauczania**, zgodnie z **ustawą o szkolnictwie wyższym**. Gromadząc i analizując te opinie, **Komisja ds. Zapewnienia Jakości** identyfikuje obszary wymagające poprawy, zapewniając w ten sposób zgodność **programów edukacyjnych** uczelni z **potrzebami studentów** i zmieniającymi się wymaganiami rynku pracy.

Kontekst krajowy w odniesieniu do wymiaru rządowego

Rozwój **edukacji w Republice Serbii** określa dokument ramowy „**Strategia rozwoju edukacji i wychowania w Republice Serbii do 2030 r.**”. Strategia ta pośrednio określa zatem kierunek i ramy działania **instytucji szkolnictwa wyższego** w zakresie realizacji **celów zrównoważonego rozwoju** i **modelu ESG**. W dziedzinie **zarządzania** wspomniana strategia, obok innych dokumentów, opiera się między innymi na następujących dokumentach: Strategia rozwoju naukowego i technologicznego Republiki Serbii na lata 2021–2025 „Siła wiedzy”, Strategia inteligentnej specjalizacji 2020–2027, Strategia rozwoju sztucznej inteligencji 2020–2025, Strategia zapobiegania przemocy wobec dzieci i ochrony dzieci przed przemocą 2020–2023, Strategia poprawy sytuacji osób niepełnosprawnych 2020–2024, Strategia rozwoju umiejętności cyfrowych 2020–2024, Krajowa strategia na rzecz młodzieży 2015–2025, Strategia na rzecz integracji społecznej Romów i kobiet romskich 2016–2025, Strategia zatrudnienia 2021–2026, Strategia zapobiegania przemocy ze względu na płeć i zwalczania jej 2021–2025, Strategia bezpieczeństwa narodowego oraz Plan działania na rzecz negocjacji rozdziału 23 z UE.

Nie istnieje wspólna formalna inicjatywa **instytucji szkolnictwa wyższego** w jednym z obszarów **modelu ESG**. Jednak instytucje szkolnictwa wyższego

indywidualnie dostosowują się do nowych zmian i przepisów, tzn. indywidualnie podejmują inicjatywy w tej dziedzinie w ramach swoich instytucji. Od 2020 r. zmiany w strukturze wymagań dotyczących uzyskania **licencji na prowadzenie działalności dydaktycznej w szkolnictwie wyższym**, wydanej przez **Krajową Agencję Akredytacyjną** (www.nat.rs), znaczące pod względem **przebiegu zarządzania** programami studiów, wydziałami i uczelniami, wywarły znaczący wpływ na instytucje szkolnictwa wyższego. W ciągu ostatnich dwóch lat **BMU** przeszło **proces ponownej akredytacji** związany z programami studiów, instytucjami i pracą naukową i znacznie usprawniło swoje działania dzięki takim zmianom, jak częstsze **badania satysfakcji pracowników**, harmonizacja **planu rozwoju zawodowego** kadry dydaktycznej i niedydaktycznej, zwiększenie **udziału studentów** w procesach zarządzania, zaangażowanie **podmiotów branżowych** w tworzenie produktów i usług uniwersyteckich oraz wzmocnienie działalności **klubu absolwentów**. **Wymiar zarządzania** w serbskim sektorze szkolnictwa wyższego jest regulowany przez różne **strategie krajowe**, które kładą nacisk między innymi na **zrównoważony rozwój, umiejętności cyfrowe i integrację**. **BMU** dostosowało się do tych strategii, zmieniając swoje działania, zwiększając **udział studentów** w podejmowaniu decyzji oraz angażując **przedstawicieli branży** w kształtowanie oferty uniwersyteckiej.

Referencje

1. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie. (2021). *Statut BMU*. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Belgrad.
2. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie. (2022). *Oświadczenie dotyczące polityki zapewnienia jakości*. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Belgrad.
3. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie (2021). *Raport z samooceny za lata szkolne 2018/2019, 2019/2020, 2020/2021*. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Belgrad

4. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie (2023). *Raport z samooceny za rok szkolny 2021/2022*. Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Belgrad
5. Rząd Republiki Serbii. (2019). *Strategia rozwoju naukowego i technologicznego Republiki Serbii na lata 2021–2025 – Siła wiedzy*. Rząd Republiki Serbii, Belgrad.
6. Ministerstwo Górnictwa i Energii. (2024). *Zintegrowany krajowy plan energetyczno-klimatyczny Republiki Serbii na okres do 2030 r. wraz z prognozami do 2050 r.* Rząd Republiki Serbii, Belgrad.
7. RERI. (2024). *Analiza rocznego sprawozdania dotyczącego stanu jakości powietrza w Republice Serbii za rok 2022*. RERI, Belgrad.
8. SEPA. (2023). *Raport roczny dotyczący jakości powietrza w Republice Serbii w 2023 r.* SEPA, Belgrad.
9. Raport dotyczący zrównoważonego rozwoju. (2023). Dostępny pod adresem <https://dashboards.sdgindex.org/profiles/serbia/policy-efforts>, pobrano w 2024 r.
10. Konstytucja Republiki Serbii (Dziennik Urzędowy RS, nr 115/2021).
11. Ustawa o efektywności energetycznej i racjonalnym wykorzystaniu energii (Dziennik Urzędowy RS, nr 40/2021).
12. Ustawa o szkolnictwie wyższym (Dziennik Urzędowy RS, nr 76/2023).
13. Ustawa o zakazie dyskryminacji (Dziennik Urzędowy RS, nr 52/2021).
14. Ustawa o działalności innowacyjnej (Dziennik Urzędowy RS, nr 129/2021).
15. Ustawa o nauce i badaniach naukowych (Dziennik Urzędowy Republiki Serbii, nr 49/2019).

16. Strategia rozwoju edukacji i wychowania w Republice Serbii do 2030 r. (Dziennik Urzędowy RS, nr 63/2021).
17. Ustawa o ochronie środowiska (Dziennik Urzędowy Republiki Serbii, nr 95/2018).

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Kontekst

Uniwersytet Linneusza (LNU) jest stosunkowo młodą uczelnią państwową położoną w historycznej prowincji **Smalandia**, która status pełnoprawnego uniwersytetu uzyskała w 1999 r. Powstał on w wyniku połączenia dwóch dawnych uczelni nauk stosowanych w **Växjö** i **Kalmarze** i posiada kampusy w obu tych miejscach, zatrudnia 5 wydziałów i około 16 000 studentów (Uniwersytet Linneusza, 2024a). W Szwecji **ustawa o szkolnictwie wyższym** wymaga, aby wszystkie instytucje szkolnictwa wyższego promowały **zrównoważony rozwój** i **równouprawnienie płci** poprzez swoje działania i metody pracy (Szwedzka Rada ds. Szkolnictwa Wyższego, 2024). Uniwersytet dąży do pełnej realizacji **globalnych celów zrównoważonego rozwoju** ONZ i **Agendy 2030**, dlatego LNU opracował szerokie i integracyjne podejście do osiągnięcia tych celów, uwzględniające wymiar „ekologiczny, ekonomiczny i społeczny” (Uniwersytet Linneusza, 2024b). Znajduje to również wyraz w ogólnej **wizji i dokumentach strategicznych** uniwersytetu (Uniwersytet Linneusza, 2024c).

Ponadto, zgodnie ze **szwedzką ustawą o szkolnictwie wyższym**, LNU oficjalnie koncentruje się w szczególności na **polityce klimatycznej** oraz **równości**, w odniesieniu do których opracowano konkretne plany działania (Uniwersytet Linneusza, 2021, 2023). Konkretnie i mierzalne cele zostały określone w **planie działania na rzecz klimatu z 2023 r.**, który zakłada, że do 2025 r. **emisje dwutlenku węgla** z podróży służbowych powinny zostać zmniejszone o 50% w przeliczeniu na pełny etat w porównaniu z poziomem z 2019 r. (Uniwersytet Linnaeus, 2023). Chociaż raport dotyczący **równości** wskazuje na nierówności między kobietami i mężczyznami, nie zawiera on konkretnych środków, a raczej ogólne pomysły i instrumenty mające na

celu zwiększenie świadomości w tej kwestii poprzez uwzględnienie wszystkich poziomów studiów, pracy i badań (Uniwersytet Linneusza, 2021). Cele te są zgodne ze **szwedzką ustawą o dyskryminacji**, która wymaga od uniwersytetów mapowania i analizowania ryzyka **dyskryminacji** w **procesie rekrutacji, metodach nauczania, organizacji edukacji** oraz **egzaminowaniu i ocenie** wyników studentów (Diskrimineringsombudsmannen, 2008). Ponadto krajowe **cele polityki równości płci** powinny być stosowane w kontekście **zatrudnienia**. Obejmuje to ocenę ryzyka **dyskryminacji** w **zakresie warunków pracy, wynagrodzeń i warunków zatrudnienia, rekrutacji i awansów**, a także **kwestii związanych z równowagą między życiem zawodowym a prywatnym** (Szwedzki Urząd ds. Środowiska Pracy, 2024). Ponadto LNU ma obowiązek zapewnić, aby **48% nowo mianowanych profesorów stanowiły kobiety**, a uniwersytet jest zobowiązany do zwiększenia odsetka **kobiet** wśród **naukowców** i zapewnienia **sprawiedliwych warunków** prowadzenia badań (Uniwersytet Linneusza, 2021).

Gromadzenie danych

Aby zidentyfikować aktualne **polityki** i **strategie** ESG, a także ogólną strategię **zrównoważonego rozwoju** uniwersytetu, podjęliśmy trzy różne działania. Po pierwsze, zebraliśmy wszystkie oficjalne **dokumenty** dotyczące zrównoważonego rozwoju i **polityk** ESG, które są udostępniane przez uniwersytet. Przeanalizowaliśmy te dokumenty za pomocą jakościowej **analizy treści** i skupiliśmy się na istniejących politykach i **praktykach**. Następnie zorganizowaliśmy **grupy** fokusowe z pracownikami LNU, którzy zajmują się polityką ESG, aby zidentyfikować obecne **praktyki** wdrożeniowe i potencjalne **wyzwania** z nimi związane. Grupy fokusowe zostały nagrane i przepisane w celu analizy. W analizie skupiliśmy się na praktykach wdrożeniowych i potencjalnych **rozbieżnościach** między analizowanymi oficjalnymi dokumentami a rzeczywistymi praktykami. Po trzecie, przeprowadziliśmy **wywiady** z ekspertami z branży, a także z naukowcami i nauczycielami zajmującymi się tą dziedziną, aby poznać ich opinie na temat polityki i praktyk ESG uniwersytetu oraz zidentyfikować potencjalne luki w zdolności uniwersytetu do przyczyniania się do

realizacji **celów zrównoważonego rozwoju**. Poniżej przedstawiamy nasze główne ustalenia i indywidualne **studia** przypadków związane z każdym z wymiarów ESG.

Studia przypadków

Środowiskowe

Przypadek 1

57

Aby osiągnąć cele klimatyczne określone w porozumieniu paryskim, do którego zobowiązały się Szwecja i inne kraje, emisje muszą być zmniejszane o około połowę co dziesięć lat. Konsorcjum 36 szwedzkich uniwersytetów i szkół wyższych opracowało jednolite ramy klimatyczne, które mają stanowić podstawę dla ich indywidualnych strategii klimatycznych, mających na celu dostosowanie się do limitu wzrostu temperatury o 1,5°C do 2030 r. określonego w porozumieniu paryskim (KTH, 2019). Inicjatywa ta ma na celu zmniejszenie bezpośrednich emisji przy jednoczesnym zwiększeniu zaangażowania w społeczne kwestie klimatyczne.

Ramy klimatyczne określają, w jaki sposób uniwersytety i uczelnie powinny angażować się w inicjatywy mające na celu łagodzenie szkód klimatycznych. Uczestniczące instytucje uznają klimat za kluczową i priorytetową kwestię dla przyszłości i zobowiązują się do podjęcia następujących działań:

1. Dalsze przyczynianie się do postępu społecznego w celu osiągnięcia celów klimatycznych poprzez edukację, badania i współpracę.
2. Minimalizowanie własnego wpływu na klimat, dążąc do wdrożenia do 2030 r. środków zgodnych z limitem ocieplenia wynoszącym 1,5°C.
3. Ustanowienie długoterminowych celów w zakresie działań na rzecz klimatu oraz przydzielenie zasobów na realizację tych celów i podjęcie działań następczych.
4. Jasne informowanie o swoich działaniach na rzecz klimatu, aby inspirować i rozpowszechniać wiedzę wśród innych podmiotów i ogółu społeczeństwa.

Ramy klimatyczne są powiązane z wytycznymi, które określają kluczowe obszary, w których sektor szkolnictwa wyższego może wywierać wpływ na społeczeństwo, oraz proponują środki mające na celu zmniejszenie wpływu na klimat. Wytyczne te pomagają każdej uczelni w wyborze obszarów, na których należy się skupić, określeniu celów i ustaleniu niezbędnych środków dostosowanych do jej konkretnych warunków.

Uniwersytety i uczelnie odgrywają kluczową rolę w tych działaniach poprzez swoje podstawowe misje, które są obecnie ważniejsze niż kiedykolwiek. Instytucje te mają za zadanie prowadzić badania nad zmianami klimatu, koncentrując się zarówno na strategiach łagodzenia skutków, jak i metodach adaptacji. Są one również odpowiedzialne za kształcenie obywateli i przyszłych liderów zdolnych do wdrażania niezbędnych działań. Ponadto instytucje szkolnictwa wyższego odgrywają kluczową rolę w opracowywaniu rozwiązań mających na celu ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i usuwanie dwutlenku węgla z atmosfery, a także uczestniczą we wdrażaniu tych rozwiązań. Ponadto promują one rozpowszechnianie nowej wiedzy naukowej.

Dla sektora szkolnictwa wyższego w ujęciu ogólnym działania te stanowią najważniejsze możliwości skutecznego przyczyniania się do działań na rzecz klimatu i są integralną częścią ram klimatycznych. Ramy te dotyczą nie tylko badań i edukacji, ale mają również na celu zminimalizowanie emisji klimatycznych bezpośrednio związanych z działalnością operacyjną uniwersytetów.

Przypadek 2

Przepisy dotyczące zarządzania środowiskowego w agencjach rządowych wymagają od uniwersytetu posiadania systemu zarządzania środowiskowego wraz z powiązaną grupą sterującą ds. zarządzania środowiskowego (Naturvardsverket, 2024). Celem systemu zarządzania środowiskowego władz jest stworzenie systematycznych działań środowiskowych w celu zmniejszenia negatywnego i zwiększenia pozytywnego wpływu działalności na środowisko. Aby przyczynić się do osiągnięcia

tych celów, agencje rządowe objęte rozporządzeniem (2009:907) w sprawie zarządzania środowiskowego w agencjach rządowych muszą wprowadzić i rozwinąć system zarządzania środowiskowego.

Głównym zadaniem rady ds. środowiska w LNU jest koordynacja i rozwój strategicznych działań na rzecz zrównoważonego rozwoju w całej uczelni (LNU, 2024). Rada ma również wspierać współpracę z innymi radami i komitetami, w których kwestie zrównoważonego rozwoju dotyczą edukacji, badań naukowych i środowiska pracy. W czerwcu 2020 r. powołano grupę sterującą ds. systemu zarządzania środowiskowego (2020/2316-1.3), której zadaniem jest kierowanie i rozwijanie ogólnych działań Uniwersytetu Linneusza w zakresie zarządzania środowiskowego.

Komitet sterujący ds. systemu zarządzania środowiskowego pełni ważną funkcję w ramach agencji rządowych w Szwecji (Naturvardsverket, 2024). Jego głównym zadaniem jest nadzorowanie i wspieranie wdrażania oraz rozwoju systemów zarządzania środowiskowego w agencjach. Oto kilka kluczowych aspektów jego misji: Monitorowanie i wsparcie: Komitet sterujący monitoruje sposób wdrażania systemu zarządzania środowiskowego w agencjach. Komitet udziela porad, wsparcia i wskazówek, aby zapewnić skuteczne funkcjonowanie systemu.

Comiesięczne spotkania: kierownik projektu spotyka się regularnie z komitetem sterującym, aby omówić stan projektu i plany na przyszłość. Pozwala to na ciągły dialog i dostosowywanie działań związanych z zarządzaniem środowiskowym.

Obszary zainteresowania: Komitet sterujący omawia takie kwestie, jak pośredni wpływ na środowisko, podróże służbowe i transport, zużycie energii oraz wymagania środowiskowe w zakresie zamówień publicznych. Obszary te mają kluczowe znaczenie dla zmniejszenia negatywnego wpływu na środowisko i zwiększenia pozytywnego wpływu.

Raportowanie: Komitet sterujący jest odpowiedzialny za raportowanie prac związanych z zarządzaniem środowiskowym oraz przekazywanie informacji na temat aktualnych kwestii środowiskowych osobom kontaktowym w agencjach.

Zarządzanie

W zakresie polityki środowiskowej LNU ustanowiło różne strategie i cele na poziomie centralnym, które wszystkie wydziały i katedry muszą mierzyć i raportować. Raportowanie to jest często postrzegane jako obowiązkowe zadanie, pozostawiające pracownikom niewiele możliwości wyrażania swoich pomysłów lub obaw. Jednak podczas niedawnego kryzysu pojawiło się inne podejście, pokazujące, że bardziej innowacyjne podejście i praktyki w zakresie polityki ESG mogą przynieść lepsze wyniki.

W związku z wieloma kryzysami, w tym wojną na Ukrainie, wysoką inflacją oraz rosnącymi kosztami energii elektrycznej i wynajmu, Uniwersytet Linneusza musiał wdrożyć środki oszczędnościowe i zmniejszyć zużycie energii. Oprócz obniżenia ogrzewania, uniwersytet zaprosił wszystkich pracowników do zgłaszania pomysłów na oszczędzanie energii zarówno w skali ogólnej, jak i indywidualnej. Zgłoszono wiele sugestii, które zostały udostępnione wszystkim. Jeden z respondentów zauważył: „Było wiele inspirujących i interesujących pomysłów i czuło się, że to dobra rywalizacja” (wywiad SE 1, 2024). Inicjatywa ta kontrastowała z formalnymi obowiązkami, przed którymi często stają liderzy, aby spełnić wymagania polityki ESG i wymogi sprawozdawcze, które są często postrzegane jako obowiązkowe ćwiczenie, a nie jako okazja dla liderów lub pracowników do aktywnego kształtowania polityki. Dodatkową zaletą było to, że wiele pomysłów można było szybko i łatwo wdrożyć na poziomie działów lub poszczególnych pracowników (wywiad SE 1, 2024).

Referencje

Diskrimineringsombudsmannen. (2008). *Ustawa o dyskryminacji, 2008:567*. Pobrano 18.06.2024 z <https://www.do.se/choose-language/english/discrimination-act-2008567>

Wywiad SE 1. (2024). *Wywiad z pracownikiem Inu, Växjö, 17.06.2024* [Wywiad].

- KTH. (2019). *Szwedzkie uniwersytety opracowują kompleksowe ramy dla swoich działań na rzecz klimatu*. <https://www.kth.se/en/om/nyheter/centrala-nyheter/larosatena-tar-helhetsgrepp-om-sitt-klimatarbete-1.913020>
- Uniwersytet Linneusza. (2021). *Gdzie ludzie się rozwijają. Plan równości Uniwersytetu Linneusza na lata 2023–2025, nr rejestracyjny: LNU2021/4064*.
- Uniwersytet Linneusza. (2023). *Plan działania Uniwersytetu Linneusza na rzecz klimatu na lata 2023–2025, nr rejestracyjny: LNU-2023/1744*.
- Uniwersytet Linneusza. (2024a). *Nasze kierunki studiów*. Pobrano 18.06.2024 z <https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/our-subjects/>
- Uniwersytet Linneusza. (2024b). *Zrównoważony uniwersytet*. Pobrano 18.06.2024 z <https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/a-sustainable-university/>
- Uniwersytet Linneusza. (2024c). *Wizja, Wizja 2023*. Pobrano 18.06.2024 z <https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/This-is-linnaeus-university/vision-and-basic-principles/>
- LNU. (2024). *Styrgrupp för miljöledningssystemet*. <https://lnu.se/medarbetare/organisation/rad-for-hallbarhet/>
- Naturvårdsverket. (2024). *Vägledning till statliga myndigheter om att införa och utveckla ett miljöledningssystem*. <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljomal-och-miljoledning/miljoledning-i-staten/>
- Szwedzka Rada ds. Szkolnictwa Wyższego. (2024). *Przepisy i regulacje*. Pobrano 18.06.2024 z <https://www.uhr.se/en/start/laws-and-regulations/Laws-and-regulations/>
- Szwedzki Urząd ds. Środowiska Pracy. (2024). *Szwedzka ustawa o środowisku pracy*. Pobrano 18.06.2024 z <https://www.av.se/en/work-environment-work-and-inspections/publications/presentations/the-swedish-work-environment-act/>

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

Kontekst

Uniwersytet w Almerii (UAL) został założony w lipcu 1993 r. pod auspicjami parlamentu Andaluzji. Kampus znajduje się sześć kilometrów od miasta Almeria, które liczy około 200 000 mieszkańców i jest położone na południowo-wschodnim wybrzeżu Andaluzji. Jako uniwersytet publiczny, na którym studiuje około 15 000 studentów, jego główną misją jest przyczynianie się do rozwoju gospodarczego, kulturalnego i społecznego regionu poprzez oferowanie edukacji odpowiadającej historycznym i gospodarczym cechom prowincji, ze szczególnym uwzględnieniem takich sektorów, jak energia słoneczna, rolnictwo i gospodarka wodna. UAL składa się z ośmiu wydziałów: nauk o zdrowiu, ekonomii i biznesu, inżynierii, pedagogiki, prawa, nauk eksperymentalnych, nauk humanistycznych i psychologii. Działalność badawcza i zna uniwersytetu jest w dużej mierze powiązana z otoczeniem gospodarczym, ze szczególnym uwzględnieniem energii słonecznej, rolnictwa i gospodarki wodnej.

Uniwersytet w Almerii zajmuje się wymiarem społecznym poprzez silne zaangażowanie na rzecz równości i różnorodności, czego dowodem jest wdrożenie pierwszego planu równości i przygotowanie drugiego. Zaangażowanie to obejmuje kampanie uświadamiające i programy szkoleniowe, dzięki którym UAL stał się regionalnym liderem, co potwierdza certyfikat równości AENOR. Zarządzanie instytucjonalne UAL opiera się na modelu partycypacyjnym, który angażuje społeczność uniwersytecką w procesy decyzyjne, a specjalistyczne komisje zapewniają podejście oparte na współpracy. Od 2018 r. zaangażowanie to zostało wzmocnione poprzez formalne włączenie jednostki ds. równości do statutu uniwersytetu. W zakresie zarządzania zasobami ludzkimi warunki pracy zostały dostosowane do potrzeb pracowników niepełnosprawnych, promując środowisko sprzyjające integracji. Ponadto UAL współpracuje z organizacjami trzeciego sektora, umożliwiając skuteczną ocenę potrzeb grup znajdujących się w trudnej sytuacji i wywierając pozytywny wpływ zarówno na uniwersytecie, jak i w szerszej społeczności.

W zakresie zrównoważonego rozwoju UAL poczyniło znaczne postępy. Uniwersytet aktywnie promuje badania i transfer wiedzy w zakresie zmian klimatycznych, zrównoważonego rozwoju, efektywnego wykorzystania wody i energii

oraz pustynnienia. Interdyscyplinarne i międzywydziałowe ośrodki i grupy badawcze zarządzają około 40 innowacyjnymi projektami krajowymi i międzynarodowymi mającymi na celu promowanie zrównoważonego rozwoju. Inicjatywy te obejmują opracowanie bardziej wydajnych systemów nawadniania i regeneracji wody, promowanie zrównoważonych praktyk rolniczych, efektywne zarządzanie zasobami naturalnymi oraz ochronę różnorodności biologicznej. Tematy te mają kluczowe znaczenie dla lokalnej gospodarki ze względu na klimat i uwarunkowania geograficzne regionu. UAL włącza również te kwestie do programów akademickich, przygotowując studentów do prowadzenia inicjatyw wspierających rozwój odpowiedzialny środowiskowo. Ponadto UAL pracuje nad poprawą ochrony ekosystemów morskich i przybrzeżnych oraz wdrażaniem czystych technologii.

UAL jest mocno zaangażowany w zrównoważony rozwój w ramach swojego wewnętrznego zarządzania, zgodnie z przepisami ustawy organicznej o systemie uniwersyteckim (LOSU). Ustawa ta wymaga od uniwersytetów podjęcia działań mających na celu zmniejszenie ich wpływu na środowisko, optymalizację wykorzystania zasobów oraz promowanie badań w obszarach związanych ze zrównoważonym rozwojem, takich jak energia odnawialna i łagodzenie zmian klimatycznych. Dzięki tym działaniom UAL wzmacnia swoje zaangażowanie w odpowiedzialne zarządzanie i długoterminowy zrównoważony rozwój.

Gromadzenie danych

Badania przeprowadzono na Uniwersytecie w Almerii i miały one na celu zbadanie opinii i postrzegania różnych interesariuszy w odniesieniu do wdrażania i rozwoju praktyk ESG (środowiskowych, społecznych i związanych z ładem korporacyjnym) w jego kontekście. W celu przeprowadzenia tego badania opracowano kwestionariusz z pytaniami otwartymi, który rozdano w okresie od czerwca do września 2024 r. Gromadzenie danych koncentrowało się na różnych interesariuszach związanych z Uniwersytetem w Almerii, co pozwoliło uzyskać zróżnicowany i reprezentatywny obraz perspektyw i wyzwań związanych z ESG.

Kwestionariusz z pytaniami otwartymi został wybrany w celu efektywnego gromadzenia danych i uchwycenia szerokiego spektrum perspektyw. Format online umożliwił uczestnikom elastyczne udzielanie odpowiedzi, co było ważne dla organów zarządzających i przedstawicieli branży, którzy często mają ograniczoną dostępność. Elastyczność ta była szczególnie pomocna, ponieważ kwestionariusz był dostępny przez trzy miesiące (od czerwca do września), w tym w okresie wakacyjnym. Dzięki zastosowaniu podejścia otwartego trzy grupy interesariuszy (branża, organy zarządzające i kierownictwo) mogły szczegółowo podzielić się swoimi opiniami i indywidualnie zastanowić się nad praktykami ESG, bez presji wynikającej z pracy w grupie.

Studia przypadków

Wymiar środowiskowy:

Projekt INDALO: Monitorowanie zmian klimatu i ekosystemów. Uniwersytet w Almerii (UAL) uczestniczy w projekcie INDALO, inicjatywie badawczej mającej na celu monitorowanie zmian klimatu w ekosystemach suchych i dostosowanie się do nich. Projekt ten, realizowany we współpracy z innymi instytucjami andaluzyjskimi, koncentruje się na badaniu różnorodności biologicznej i wpływie zmian globalnych, takich jak zmiany w użytkowaniu gruntów i trendy demograficzne. Poprzez Centrum Oceny i Monitorowania Globalnych Zmian (CAESCG) UAL wnosi wkład w LifeWatch ERIC, europejską infrastrukturę badań ekologicznych. Projekt ma na celu zrozumienie wpływu zmian klimatycznych na lokalne ekosystemy i świadczone przez nie usługi, dostarczając dane, które mogą pomóc w opracowaniu przyszłych strategii adaptacyjnych w regionie.

Rolnictwo szklarniowe w Almerii: łagodzenie skutków zmian klimatycznych. Rozległe uprawy szklarniowe w Almerii, zajmujące około 30 000 hektarów, stanowią ważne narzędzie w walce ze zmianami klimatycznymi. Obszar ten pełni funkcję pochłaniacza CO₂, pomagając zrównoważyć emisje dwutlenku węgla, jednocześnie wykorzystując „efekt albedo”, polegający na odbijaniu promieni

słonecznych w celu schłodzenia powierzchni ziemi. Badania prowadzone przez UAL, w tym prace Wydziału Ekonomii Stosowanej, podkreślają rolę tych szklarni w obniżaniu lokalnych temperatur i stanowią model zrównoważonych praktyk rolniczych. Pomimo krytyki ze względu na wyzwania środowiskowe, model ten jest doceniany za swój wkład w sekwestrację dwutlenku węgla i dostosowanie do suchych warunków panujących w regionie.

Promowanie zrównoważonej mobilności na terenie kampusu: stacje ładowania i przechowywania skuterów elektrycznych. Uniwersytet w Almerii jest liderem w promowaniu zrównoważonej mobilności na terenie kampusu poprzez tworzenie stacji ładowania i przechowywania skuterów elektrycznych. Projekt ten rozpoczął się w 2021 roku i stopniowo rozszerzył się na różne strategiczne lokalizacje na terenie uniwersytetu, szczególnie w obszarach o dużym natężeniu ruchu pieszych studentów. W ten sposób UAL dąży do ułatwienia korzystania z czystych i wydajnych środków transportu, które znacznie zmniejszają emisję dwutlenku węgla związaną z tradycyjnymi pojazdami. Stacje ładowania są strategicznie zlokalizowane w pobliżu kluczowych budynków, dzięki czemu studenci mają do nich łatwy dostęp przed i po zajęciach. Każda stacja jest wyposażona w urządzenia umożliwiające jednoczesne ładowanie wielu skuterów, dzięki czemu użytkownicy mogą liczyć na w pełni naładowane pojazdy, gdy ich potrzebują. Ponadto konstrukcja tych stacji zapewnia użytkownikom bezpieczne miejsce do przechowywania hulajnóg podczas zajęć lub uczestnictwa w zajęciach na terenie kampusu. We współpracy z Cajamar uniwersytet oferuje również wyjątkową zachętę finansową: plan finansowania zakupu hulajnóg elektrycznych z oprocentowaniem 0%. Inicjatywa ta nie tylko obniża barierę finansową dla studentów, ale także promuje kulturę zrównoważonego rozwoju, zachęcając i promując zmianę zachowań studentów w kierunku bardziej ekologicznych środków transportu.

Studia przypadków społecznych:

Program UNIdiversidad: promowanie integracji. Program UNIdiversidad na UAL koncentruje się na wspieraniu integracji w społeczności uniwersyteckiej.

Inicjatywa ta ma na celu wspieranie studentów niepełnosprawnych, zapewniając im możliwości integracji społecznej i akademickiej. Program obejmuje dostosowane zasoby edukacyjne i dostęp do usług wsparcia, tworząc bardziej integracyjne środowisko. Dzięki partnerstwom z lokalnymi podmiotami i organizacjami społecznymi UAL zapewnia studentom o zróżnicowanych potrzebach pełny udział w życiu uniwersyteckim, przyczyniając się do bardziej sprawiedliwego systemu edukacji w Almerii i poza nią.

Program „Campus Rural”: Niwelowanie różnic między miastem a wsią.

Program „Campus Rural” to inicjatywa, która łączy studentów uniwersytetów ze społecznościami wiejskimi w Hiszpanii. Program, zarządzany przez UAL, umożliwia studentom odbywanie staży i zdobywanie praktycznego doświadczenia, jednocześnie wspierając rewitalizację obszarów wiejskich. Angażując studentów w projekty odpowiadające lokalnym potrzebom, takie jak zrównoważony rozwój, przedsiębiorczość i rozwój społeczności, program ma na celu zmniejszenie wyludnienia wsi i pogłębienie zrozumienia życia na wsi przez studentów. Służy on jako pomost między miejską wiedzą akademicką a praktycznymi potrzebami społeczności wiejskich, sprzyjając wzajemnej nauce i integracji społecznej.

Promowanie udziału kobiet w dziedzinach STEM: Naukowiec odwiedza Twoje centrum. Uniwersytet w Almerii (UAL) wdrożył różne strategie mające na celu zachęcenie kobiet do udziału w obszarach STEM, podkreślając program „Naukowiec odwiedza Twoje centrum”. Inicjatywa ta ma na celu zmniejszenie różnic między płciami w dziedzinach tradycyjnie zdominowanych przez mężczyzn, takich jak nauka, technologia, inżynieria i matematyka. W inicjatywie tej wzięło ostatnio udział 107 specjalistów z UAL, którzy odwiedzili 86 szkół w prowincji Almeria. Podczas tych wizyt kobiety naukowcy dzieliły się swoimi doświadczeniami i wiedzą, pokazując młodym uczniom prawdziwe przykłady kobiet, które odniosły sukces w karierze naukowej i technologicznej. Sesje te mają na celu nie tylko zainspirowanie do podjęcia kariery naukowej, ale także przełamanie stereotypów dotyczących płci, uwidocznienie kobiecych wzorców do naśladowania i wzmocnienie pozycji dziewcząt, aby uznały się

za zdolne do rozwoju w dziedzinach STEM. Działanie to ma fundamentalne znaczenie dla zwiększenia zainteresowania kobiet karierą naukową, tworząc przestrzeń do wymiany, w której uczniowie mogą poznać rzeczywistość kobiet w nauce.

Zarządzanie

Europejski Instytut Zrównoważonego Zarządzania: pionierski międzyuczelniany projekt na rzecz innowacji i świadomości ekologicznej. Europejski Instytut Zrównoważonego Zarządzania to innowacyjny międzyuczelniany projekt, którego celem jest podnoszenie świadomości na temat znaczenia szkoleń, badań i innowacji w zarządzaniu środowiskowym, społecznym i ładu korporacyjnego. Instytut ten, uważany za pionierski w Hiszpanii, ma na celu podejmowanie globalnych i lokalnych wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem poprzez praktyczne i strategiczne rozwiązania. Instytut składa się z 11 grup badawczych z 5 andaluzyjskich uniwersytetów: Uniwersytetu w Almerii, Uniwersytetu w Kadyksie, Uniwersytetu w Granadzie, Uniwersytetu w Jaén i Uniwersytetu Pablo Olavide w Sewilli, skupiających ponad 70 naukowców. Działalność badawcza, transferowa i szkoleniowa instytutu koncentruje się wokół pięciu głównych kierunków badań, które pokazują jego współpracujący charakter i potencjalne synergije: strategia i zrównoważony rozwój, zarządzanie międzynarodowe i zrównoważony rozwój, cyfryzacja i zrównoważony łańcuch dostaw, zrównoważone innowacje i przedsiębiorczość () oraz zasoby ludzkie i zrównoważony rozwój. Inicjatywa ta ma ogromne znaczenie dla systemu andaluzyjskiego, ponieważ spełnia wymogi ustawy organicznej o systemie uniwersyteckim (LOSU), która podkreśla potrzebę reagowania przez uniwersytety na problemy związane ze zmianami klimatycznymi i zrównoważonym rozwojem.

Umowa programowa z Junta de Andalucía. Umowa programowa Uniwersytetu w Almerii (UAL) na lata 2023-2027 jest umową prawną i administracyjną, która kieruje finansowanie uniwersytetu na realizację celów strategicznych zgodnych z wytycznymi andaluzyjskiego modelu finansowania uniwersytetów publicznych. Program umowy ma na celu powiązanie finansowania z konkretnymi wynikami, promując efektywność w zarządzaniu zasobami i wdrażaniu środków sprzyjających

rozwojowi terytorialnemu, spójności społecznej oraz transferowi wiedzy i badań naukowych do społeczeństwa, zapewniając w ten sposób zgodność z celami określonymi w ustawie i przyczyniając się do wzrostu gospodarczego i społecznego regionu.

Uniwersytet Łódzki, Polska

Kontekst

Położony w centralnej Polsce Uniwersytet Łódzki jest największą uczelnią w regionie. Dzięki niezachwianemu zaangażowaniu w badania naukowe i rozwój szkolnictwa wyższego, uczelnia ta dąży do tego, aby stać się katalizatorem zmian w społeczności. Jest to jedna z nielicznych polskich uczelni uwzględnionych w międzynarodowych rankingach: QS World University, Times Higher Education, U.S. News Best Global Universities, WEBOMETRICS, w rankingu U-Multirank lub w rankingach dziedzinowych.

W 2022 roku Uniwersytet Łódzki dołączył do UNIC, jednej z 50 sieci europejskich uniwersytetów. Europejskie uniwersytety są modelem międzynarodowych uniwersytetów przyszłości, promującym europejskie wartości i rewolucjonizującym jakość i konkurencyjność europejskiego szkolnictwa wyższego poprzez wspólne wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w dziedzinie edukacji i nauki oraz głęboką integrację instytucjonalną.

Tematyka sieci UNIC dotyczy wyzwań stojących przed miastami postindustrialnymi, roli uniwersytetów w ich transformacji oraz budowania potencjału miast w kluczowych obszarach, takich jak

- integracja społeczna;
- różnorodność (superróżnorodność);
- zrównoważony rozwój (zrównoważoność);
- wpływ społeczny;
- mobilność.

Uniwersytet składa się z 12 wydziałów i oferuje ponad 100 programów studiów w ramach studiów pierwszego stopnia (86), drugiego stopnia (71) oraz studiów magisterskich o długim cyklu (3). Jednym z ważnych wymiarów zrównoważonego rozwoju jest edukacja w zakresie aspektów społecznych i środowiskowych, która jest realizowana zarówno w ramach odrębnych studiów, takich jak ochrona środowiska, jak i w ramach konkretnych kursów prowadzonych jako przedmioty obowiązkowe lub fakultatywne.

Jako członek UE Polska wdraża europejskie polityki związane ze zrównoważonym rozwojem i zmianami klimatycznymi. W przypadku uczelni wyższych nie ma obecnie odrębnych przepisów wymagających od nich przyjęcia polityk środowiskowych lub planów dotyczących zmian klimatycznych. Uniwersytet Łódzki nie posiada odrębnych celów ani polityk dotyczących zrównoważonego rozwoju (sierpień 2024 r.). Niektóre postanowienia związane z ESG zostały uwzględnione w Strategii Rozwoju na lata 2020-2030. Cele i zadania odzwierciedlają kwestie zrównoważonego rozwoju w różnych procesach organizacyjnych. Założenia strategii dotyczą stworzenia społecznie odpowiedzialnego, integracyjnego i zróżnicowanego miejsca pracy i nauki. Ponadto uniwersytet inicjuje wiele oddolnych inicjatyw i działań angażujących różne grupy interesariuszy. Oprócz działalności edukacyjnej uniwersytet realizuje również różne projekty naukowe promujące wszystkie wymiary zrównoważonego rozwoju.

Gromadzenie danych

Przedstawione studia przypadków zostały opracowane na podstawie danych zebranych podczas analizy jakościowej dokumentów i stron internetowych należących do Uniwersytetu Łódzkiego. Najpierw określono zakres poszukiwanych informacji, koncentrując się na różnorodności inicjatyw, wsparciu dla celów zrównoważonego rozwoju oraz zgodności z poszczególnymi wymiarami ESG. Aby pokazać różnorodność wdrożonych rozwiązań, przedstawiono zarówno działania oddolne, jak i inicjatywy obejmujące cały uniwersytet.

Studia przypadków

Środowiskowe

Przypadek 1 Eco-Eksoc (Eko -Eksoc)

Projekt EKO EkSoc to oddolna inicjatywa realizowana na Wydziale Ekonomii i Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego. Jest to największy wydział tej uczelni. Projekt został uruchomiony w 2018 roku. Jego głównym celem jest wdrażanie rozwiązań przyjaznych dla środowiska i dostosowanie się do zmian klimatycznych. Planowane działania koncentrują się na kilku obszarach:

70

- edukacja – podnoszenie świadomości ekologicznej wśród pracowników, studentów i społeczności lokalnej, kształtowanie postaw proekologicznych oraz promowanie zdrowego stylu życia.
- infrastruktura i środowisko – rozwój zielonej infrastruktury, obiektów zielonej mobilności, redukcja powierzchni uszczelnionych, budowa obiektów przyjaznych dla środowiska oraz ochrona różnorodności biologicznej.
- funkcjonowanie wydziału – wdrażanie założeń dotyczących ograniczania ilości odpadów, w tym w procesach zakupowych.
- monitorowanie wyników – raportowanie wpływu podjętych działań.

Przykładem zrealizowanego zadania jest publikacja przewodnika po organizacji eko-wydarzeń lub Veganuary. Przewodnik ułatwia organizację wydarzeń przyjaznych dla środowiska. Veganuary na Eko EkSoc, zachęcanie ludzi do gotowania potraw roślinnych z Eko EkSoc w styczniu. Przez cały styczeń 2023 r. zainteresowani wymieniali się przepisami na potrawy roślinne na Facebooku i Instagramie wydziału. Efektem akcji jest „Eko EkSoc Vegan Cookbook”.

Program Eko EkSoc skierowany jest do różnych grup interesariuszy, w tym: społeczności Wydziału Ekonomii i Socjologii – pracowników i studentów, społeczności lokalnej oraz pracowników firm i instytucji zewnętrznych.

Wewnętrzni interesariusze są również aktywnymi uczestnikami oferowanych działań, a nie tylko beneficjentami realizowanych działań.

Inicjatorzy projektu określili szereg korzyści wynikających z realizacji programu:

- stworzenie bardziej przyjaznego dla środowiska miejsca pracy i nauki;
- osiągnięcie oszczędności dzięki monitorowaniu zużycia różnych zasobów i nowym inwestycjom proekologicznym;
- wzmocnienie wizerunku Wydziału jako nowoczesnego, odpowiedzialnego i reagującego na wyzwania społeczne;
- zaangażowanie w politykę środowiskową UE, kraju i regionu;
- wpływ na środowisko i zwiększenie świadomości ekologicznej społeczności akademickiej;
- dostęp do finansowania na cele związane z ochroną środowiska;
- dołączenie do grupy „zielonych uniwersytetów”.

71

Program może służyć jako punkt odniesienia dla innych wydziałów i uniwersytetów w zakresie rozwijania świadomości ekologicznej i osiągania wpływu na środowisko poprzez inicjatywy na małą skalę.

Przypadek 2 Wyzwania XXI wieku

Wyzwania XXI wieku to projekt edukacyjny, którego celem jest rozwijanie wiedzy i świadomości na temat problemów społecznych i środowiskowych dotyczących współczesne społeczeństwa . Nauczanie odbywa się w trzech obszarach tematycznych: Człowiek, Planeta i Gospodarka. W każdym bloku znajduje się 5 interdyscyplinarnych sesji poświęconych różnym wymiarom i zagadnieniom związanym z miejscem i rolą ludzi w świecie, problemami związanymi z zasobami i zanieczyszczeniem środowiska lub aktualną sytuacją gospodarczą. Wykłady są organizowane online, aby zapewnić dostępność dla wszystkich zainteresowanych studentów.

Celem projektu jest

- zwiększenie świadomości na temat zmian zachodzących w dzisiejszym świecie na poziomie lokalnym i międzynarodowym oraz ich daleko idących konsekwencji;
- budowanie wiedzy na temat możliwości, w jaki sposób jednostki mogą zmienić negatywny wpływ na środowisko i wspierać zachowania przyjazne dla środowiska;
- dzielenie się dobrymi i złymi przykładami, aby studenci byli bardziej odpowiedzialni w swoich decyzjach i wyborach zakupowych;
- zwiększenie świadomości na temat nowych możliwości w dziedzinie biznesu, możliwości transformacji systemu gospodarczego.

Wykłady prowadzą chętni nauczyciele akademicy ze wszystkich wydziałów Uniwersytetu Łódzkiego, dzięki czemu studenci poznają różne perspektywy i punkty widzenia.

Kursy są otwarte dla wszystkich studentów, niezależnie od cyklu studiów lub kierunku. Zajęcia nie są oceniane. Udział jest całkowicie dobrowolny i bezpłatny. W każdym bloku jest 50 miejsc na semestr. Projekt jest realizowany w edycji zimowej i letniej, a kilkuset studentów miało okazję pogłębić swoją wiedzę na temat zrównoważonego rozwoju, traktowanego jako edukacja nieformalna.

Przypadek 3 Transformacja energetyczna

Postępujące zmiany klimatyczne i konflikt zbrojny na Ukrainie sprawiły, że kwestia dostępu do zasobów energetycznych stała się szczególnie ważna. Wynika to częściowo z rosnących cen energii, a także z konieczności reagowania na rosnące oczekiwania zewnętrzne dotyczące zmian klimatycznych i redukcji emisji gazów cieplarnianych. Jednym z projektów, które mają zostać zrealizowane do końca 2024 r., jest instalacja paneli fotowoltaicznych na wybranych budynkach Uniwersytetu Łódzkiego.

Głównym celem inwestycji jest zwiększenie udziału energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych, poprawa funkcjonalności istniejącej sieci

elektrycznej poprzez zmniejszenie kosztów jej eksploatacji, ograniczenie produkcji energii z konwencjonalnych źródeł energii oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych.

Uniwersytet otrzymał na ten cel dofinansowanie ze środków publicznych.

Planowana inwestycja zostanie wykorzystana do produkcji energii elektrycznej, która będzie wykorzystywana częściowo na własne potrzeby, a w przypadku energii cieplnej w całości na własne potrzeby. Część energii elektrycznej przekraczająca własne zużycie będzie magazynowana w sieci do późniejszego wykorzystania.

73

Przypadek 4 Małe wielkie kroki na UŁ

Konieczność rozwijania świadomości ekologicznej i minimalizowania negatywnego wpływu na środowisko, zarówno w sferze prywatnej, jak i zawodowej, oznacza, że każdy członek społeczności akademickiej powinien rozumieć rolę indywidualnego wkładu w ograniczanie negatywnego wpływu na środowisko. Jednym z narzędzi są dobre przykłady i małe działania, które nie są trudne do wdrożenia w codziennym zachowaniu i przyniosą wymierne korzyści. #MałeWielkieKroki to katalog dobrych praktyk ekologicznych Uniwersytetu Łódzkiego. Dokument pokazuje, jakie działania są możliwe. Materiał zachęca do bardziej odpowiedzialnej pracy. Jego lektura dostarczy między innymi wskazówek, jak wdrożyć standardy, które definiujemy jako „zielone biuro” (lub „zielony pracownik naukowy”) oraz jak zacząć pracować zgodnie z piramidą „mniej odpadów”, czyli wskazówek, które uchronią nas przed nadmiernym wytwarzaniem odpadów.

Materiał jest skierowany do wszystkich, którzy chcą zaangażować się w tworzenie przyjaznego dla środowiska miejsca pracy. Informacja o publikacji katalogu została przekazana za pośrednictwem różnych kanałów mediów społecznościowych, a także poprzez newsletter skierowany do różnych grup interesariuszy, co pozwoliło dotrzeć z informacją o możliwych praktykach do wielu odbiorców.

Społeczność

Przypadek 1: Równouprawnienie płci na Uniwersytecie Łódzkim

Osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju nie jest możliwe bez rozwiązania problemów społecznych. Jednym z takich obszarów jest równość płci, która jest wdrażana w różnych wymiarach życia społecznego i gospodarczego. UE zidentyfikowała nierówności w dostępie kobiet do wiedzy i stanowisk zawodowych i wymaga od uniwersytetów opracowania planów równości płci. Uniwersytet Łódzki przygotowuje obecnie drugą edycję tego dokumentu. Cele dotyczące równości płci są realizowane na Uniwersytecie nie tylko poprzez plan równości płci, ale także poprzez inne inicjatywy mające na celu stworzenie zróżnicowanych i sprzyjających integracji warunków do nauki, pracy i rozwoju. Są to: Rada ds. Równego Traktowania, zespół zajmujący się równowagą między życiem zawodowym a prywatnym, procedura przeciwdziałania dyskryminacji i mobbingowi. W 2024 r. uruchomiono serię szkoleń mających na celu umożliwienie osiągnięcia doskonałości naukowej. Są one ukierunkowane na: budowanie wiedzy i świadomości w zakresie równości płci, integracji i różnorodności.

74

W działania te zaangażowane są wszystkie grupy interesariuszy: pracownicy administracyjni, nauczyciele, osoby na stanowiskach kierowniczych, studenci i doktoranci. Dzięki temu szkolenia docierają do szerokiego grona odbiorców. Każdego miesiąca organizowanych jest około 15 sesji szkoleniowych. Szkolenia będą kontynuowane do końca roku i są współfinansowane przez UE w ramach projektu H2020 RESET.

Przypadek 2: Akademickie Centrum Wsparcia

Pandemia uwydatniła skalę potrzeby zajęcia się kwestią zdrowia psychicznego młodych ludzi. Młodsze pokolenia potrzebują dodatkowego wsparcia psychologicznego. Otwartość na neuroróżnorodność i równe szanse dla osób niepełnosprawnych to wyzwania dla społecznie odpowiedzialnych uczelni. Na Uniwersytecie Łódzkim jednostką zajmującą się tworzeniem możliwości dostępu do edukacji dla studentów i absolwentów niepełnosprawnych jest Akademickie

Centrum Wsparcia. Centrum zostało utworzone w oparciu o wieloletnie doświadczenie Biura ds. Osób Niepełnosprawnych i Profilaktyki Uzależnień Uniwersytetu Łódzkiego.

Działalność Centrum ma na celu pomoc członkom społeczności akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego, którzy z różnych powodów jej potrzebują, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i/lub mających deficyty lub trudności w procesie studiowania.

75

Zakres działalności Centrum Wsparcia Akademickiego Uniwersytetu Łódzkiego obejmuje w szczególności wsparcie w następujących obszarach

- równych szans;
- rozwiązywanie trudności edukacyjnych spowodowanych problemami zdrowotnymi i/lub adaptacyjnymi
- higiena psychiczna;
- rozwój osobisty;
- profilaktyka uzależnień i terapia;
- zarządzanie kryzysowe;
- uzyskanie wsparcia finansowego w formie stypendium dla osób niepełnosprawnych.

ASC stosuje indywidualne podejście. Każda osoba jest traktowana indywidualnie. Specjaliści poznają ich konkretne potrzeby i możliwości psychofizyczne oraz dobierają odpowiednie formy wsparcia, aby mogli w pełni uczestniczyć w procesie nauki.

Zarządzanie

Przypadek 1: Deklaracja społecznej odpowiedzialności uczelni

W 2017 roku Uniwersytet Łódzki został sygnatariuszem Deklaracji odpowiedzialności społecznej. Dokument określa obszary, w których odpowiedzialność społeczna powinna być szczególnie widoczna, takie jak:

kultywowanie wartości akademickich, opracowywanie programów i projektów poświęconych odpowiedzialności społecznej, współpraca i budowanie relacji z różnymi interesariuszami.

Deklaracja jest dokumentem, który powstał w wyniku współpracy osób z różnych uczelni zajmujących się odpowiedzialnością społeczną organizacji. Działania te były realizowane w ramach grupy roboczej działającej w jednym z polskich ministerstw. Jest to dokument zawierający zestaw zasad, którymi powinny kierować się uczelnie w ramach swojej działalności społecznej. Deklaracja stanowi dobrowolne zaangażowanie uczelni w promowanie zrównoważonego rozwoju i odpowiedzialności społecznej w systemie zarządzania organizacją, edukacji i badaniach naukowych.

Jest to zobowiązanie do aktywnego podnoszenia świadomości na temat zrównoważonego rozwoju oraz miejsca i roli uczelni w kształtowaniu warunków rozwoju społeczno-gospodarczego, z uwzględnieniem ochrony środowiska i dobrobytu społecznego.

Deklaracja skierowana jest do wszystkich uczelni publicznych i prywatnych. Kluczowa jest wola uczelni do realizacji misji kształcenia i wychowania w duchu nowoczesnej edukacji globalnej, z uwzględnieniem trendów związanych ze zrównoważonym rozwojem i odpowiedzialnością społeczną.

Przypadek 2 UŁ HUBS dla partnerstwa

Osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju wymaga współpracy i działań, które umożliwiają nawiązywanie nowych relacji oraz wymianę wiedzy i doświadczeń na poziomie uniwersyteckim, lokalnym i międzynarodowym. Na Uniwersytecie Łódzkim utworzono wyspecjalizowane jednostki administracyjne w celu wzmocnienia partnerstw i rozwoju naukowego.

Międzynarodowy Hub jest jednostką administracyjną Uniwersytetu Łódzkiego, której głównym celem jest umiędzynarodowienie uczelni. Jednostka ta pełni funkcję

punktu kontaktowego dla międzynarodowych naukowców, zapewniając pomoc administracyjną we wszystkich formalnościach związanych z procesem zatrudnienia i pobytem na Uniwersytecie.

Science Hub to ogólnouczelniana platforma współpracy, której celem jest wspieranie społeczności akademickiej Uniwersytetu Łódzkiego w realizacji projektów naukowych we współpracy z otoczeniem. Science Hub ma na celu inicjowanie i rozwijanie współpracy między studentami, promotorami badań i instytucjami partnerskimi Uniwersytetu Łódzkiego w celu realizacji projektów naukowych oraz rozwiązań aplikacyjnych i wdrożeniowych.

Centra są powiązane z wymiarem zarządzania ESG dotyczącym ładu korporacyjnego. Łączą one różne kompetencje, potrzeby i oczekiwania z możliwościami rozwoju działań mających na celu wzmocnienie obszaru badań i współpracy z zewnętrznymi interesariuszami.

Rozdział 4: Inicjatywy na rzecz świadomości ESG

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

Opracowując dokument, zastosowaliśmy systematyczne i wieloaspektowe podejście, aby zapewnić kompleksową analizę praktyk i polityk BMU. Pierwszym krokiem było wykorzystanie metody analizy treści, która umożliwiła nam jakościową analizę szerokiego zakresu dokumentów instytucjonalnych. Dokumenty te obejmowały decyzje, raporty roczne i inne istotne materiały, które opisują politykę i struktury zarządzania uniwersytetu. Dzięki systematycznej analizie tych tekstów zidentyfikowaliśmy kluczowe tematy, które odzwierciedlają przestrzeganie zasad ESG przez uniwersytet.

W oparciu o zastosowaną metodologię badawczą wybrano cztery studia przypadków, które przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 1. Studia przypadków – BMU

Nr	Studium przypadku	Tytuł	Źródło
1.	Programy szkoleniowe i edukacyjne dotyczące ESG (wszystkie grupy docelowe);	Interaktywne warsztaty dotyczące ESG dla studentów ostatniego roku na BMU	Program szkoleniowo-edukacyjny ESG – BMU
2.	Kampanie informacyjne i wydarzenia społeczne	Promowanie zrównoważonej edukacji dla bardziej ekologicznej przyszłości	Świadomość społeczna – BMU
3.	Partnerstwa z zainteresowanymi stronami	Budowanie partnerstw na rzecz zrównoważonej edukacji	Partnerstwo z zainteresowanymi stronami – BMU

4.	Współpraca z decydentami politycznymi w celu promowania zasad „” w odniesieniu do polityki i regulacji ESG	SHIFT na LIMEN 2024 – Promowanie ESG w szkolnictwie wyższym	Zaangażowanie – BMU
----	--	---	-------------------------------------

Źródło: BMU

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Dane zebrane na potrzeby studiów przypadków zostały zgromadzone w wyniku badań źródłowych, a następnie analizy treści zidentyfikowanych dokumentów. Jako podstawę studiów przypadków zidentyfikowano następujące dokumenty.

Nr	Studium przypadku	Tytuł przypadku/inicjatywy	Link do źródła
1	Programy szkoleniowe i edukacyjne ESG	Szkolenia ESG w LNU	https://lnu.se/en/medarbetare/employed-at-lnu/professional-development-and-career-paths/course-education-for-sustainable-development https://lnu.se/en/research/research-projects/project-esg-impact-index-in-higher-education https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/knowledge-environments/green-sustainable-development
2	Kampanie informacyjne i wydarzenia społeczne	Zrównoważony kampus	https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/a-sustainable-university/sustainable-campus/
3	Partnerstwa z interesariuszami	Projekt Bridge oraz projekty i sieci w LNU	https://lnu.se/en/research/research-groups/the-bridge https://lnu.se/en/meet-linnaeus-university/collaborate-with-us/international-collaboration/projects-and-networks
4	Współpraca z decydentami politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG	Katalog studiów przypadków dotyczących tworzenia rozwiązań na rzecz zrównoważonej przyszłości szkolnictwa wyższego	

Źródło: LNU

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

W celu zebrania informacji na temat podejmowanych inicjatyw zastosowano dwa podejścia: po pierwsze, przeprowadzono wywiady z osobami odpowiedzialnymi za zrównoważony rozwój, odpowiedzialność społeczną i zarządzanie na uniwersytecie; po drugie, dokonano przeglądu strategii instytucjonalnych, oficjalnych stron internetowych uniwersytetu oraz publicznie dostępnych materiałów dotyczących programów akademickich, działań informacyjnych i praktyk zarządzania. Połączenie

tych źródeł pozwoliło uzyskać kompleksowy obraz zaangażowania UAL w integrację ESG w obszarach edukacji, zaangażowania społecznego, partnerstw i kształtowania polityki.

N.	Studium przypadku	Tytuł przypadku/inicjatywy	Link do źródła
1	Programy szkoleniowe i edukacyjne ESG	Szkolenie ESG na Uniwersytecie w Almerii:	https://www.ual.es/estudios/masteres https://www.ual.es/universidad/centros/eiduaal/programas-de-doctorado https://www.ual.es/investigacion/investigagrupos
2	Kampanie informacyjne i wydarzenia społeczne	Dekalog dobrych praktyk środowiskowych i kampania „EcoUALízate”; Tydzień różnorodności funkcjonalnej; Program IMPULSO STEM UAL; Kodeks etyki i postępowania	https://www.facebook.com/ualsostenibleysaludable/?locale=es_ES https://news.ual.es/sociedad/la-ual-cierra-su-semana-dedicada-a-abrazar-la-diversidad-y-eliminar-la-discriminacion/ https://www.ual.es/download_file/144994/94989https://www.ual.es/application/files/4717/3875/9742/VIII_Plan_de_accion_de_Sostenibilidad_Ambiental_de_la_UAL_2023.pdf https://www.ual.es/application/files/1615/9557/2823/codigo-etico.pdf
3	Współpraca z interesariuszami	UAL transfiere	https://www.ual.es/otri/transfiere/ualtransfiere-2024
4	Współpraca z decydentami i politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG w zakresie zrównoważo	Kurs dotyczący zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi	https://www.ual.es/estudios/cursos-verano/oferta-de-cursos/curso/DD5237A0-E2CF-11EE-B167-41D464FF2313 https://news.ual.es/cursosverano/el-curso-de-verano-sobre-regeneracion-y-desalacion-situa-a-almeria-a-la-vanguardia-en-gestion-sostenible-del-agua/

	nego rozwoju ()		
--	---------------------	--	--

Źródło: UAL

Uniwersytet Łódzki, Polska

Dane zebrane do analizy przypadków zostały zgromadzone w wyniku badań źródłowych, a następnie analizy treści zidentyfikowanych dokumentów. Jako podstawę do analizy przypadków zidentyfikowano następujące dokumenty.

N.	Studium przypadku	Tytuł przypadku/inicjatywy	Link do źródła
1	Programy szkoleniowe i edukacyjne ESG	Szkolenia ESG na Uniwersytecie Łódzkim	https://www.uni.lodz.pl/aktualnosc/szczegoly/lato-ze-szkoleniami-esg-nowe-szkolenia-w-ofercie
2	Kampanie informacyjne i wydarzenia społeczne	Różnorodność na uniwersytecie	https://www.uni.lodz.pl/university-diversity
3	Partnerstwa z interesariuszami	Laboratoria integracji ekosystemów w ramach projektu RiEcoLab	https://riecolab.eu/ecosystem-integration-labs/
4	Współpraca z decydentami i politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG	Katalog studiów przypadków dotyczących tworzenia rozwiązań na rzecz zrównoważonej przyszłości szkolnictwa wyższego	https://www.gov.pl/attachment/796fb871-c177-4721-981d-7d5281ee6778

Źródło: UOL

ImpactSci, Portugalia

Aby zidentyfikować i udokumentować cztery studia przypadków dotyczące uniwersytetów i ich zaangażowania w zasady środowiskowe, społeczne i ładu korporacyjnego (ESG), zastosowano dwutorowe podejście. Proces rozpoczął się od nieformalnych wywiadów przeprowadzonych z portugalskimi interesariuszami powiązanych z IMPACTSci. Dyskusje te miały kluczowe znaczenie dla uchwycenia zróżnicowanych perspektyw, ponieważ pozwoliły interesariuszom na szczere podzielenie się spostrzeżeniami na temat tego, jak uniwersytety w Portugalii radzą sobie w kontekście ESG. Nieformalna atmosfera sprzyjała otwartej dyskusji, ujawniając praktyki i inicjatywy, które nie byłyby od razu widoczne w formalnej dokumentacji. Na podstawie tych wywiadów przeprowadzono analizę treści, koncentrując się na oficjalnych stronach internetowych uniwersytetów wymienionych podczas rozmów. Etap ten obejmował dokładną analizę publicznie dostępnych zasobów, takich jak raporty dotyczące zrównoważonego rozwoju, plany strategiczne i inne istotne dokumenty, w celu potwierdzenia i uzupełnienia informacji uzyskanych podczas wywiadów. Proces ten stanowił solidną podstawę do przedstawienia autentycznych i reprezentatywnych studiów przypadków, opartych zarówno na dowodach, jak i doświadczeniu.

N.	Studium przypadku	Tytuł przypadku/inicjatywy	Link do źródła
1	Programy szkoleniowe i edukacyjne dotyczące ESG	Inicjatywa UPTEC Uniwersytetu w Porto na rzecz zrównoważonego rozwoju i szkoleń ESG. Kontekst	https://uptec.up.pt/pt-pt/sustentabilidade-e-esg-na-estrategia-dos-negocios-em-debate-na-uptec/
2	Kampanie informacyjne	Tydzień świadomości	https://esgportugal.pt/images/esg/2024/Brochura_ESSGWeek2024.pdf

	e wydarzenia społeczne i	ESG organizowany przez Uniwersytet w Lizbonie. Kontekst	
3	Partnerstwa z interesariuszami	Program ładu korporacyjnego i ESG zorganizowany przez Católica Lisbon School of Business & Economics	https://clsbe.lisboa.ucp.pt/pt-pt/corporate-governance-e-esg/programa-detalhado
4	Współpraca z decydentami i politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG	Projekt SIGMA: Promowanie polityki ESG w lokalnych gminach	https://ccp.pt/2024/03/inovacao-e-desenvolvimento-local-esg-nos-municipios-o-projecto-sigma/

Źródło: ImpactSci

4.1 Inicjatywy dotyczące programów szkoleniowych i edukacyjnych w zakresie ESG

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

Interaktywne warsztaty dotyczące ESG dla studentów ostatniego roku BMU

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie zorganizował interaktywne warsztaty mające na celu pogłębienie zrozumienia **konceptji ESG (środowisko, społeczeństwo i ład korporacyjny)** wśród studentów ostatniego roku. Celem było zachęcenie do krytycznego myślenia o **zrównoważonych praktykach biznesowych** i podkreślenie znaczenia włączenia **zasad ESG** do przyszłych strategii biznesowych. Warsztaty odbyły się w ramach kursu **MG 315 (dawna nazwa: OM350) – Zarządzanie produktem**, który został wybrany ze względu na jego znaczenie dla dostosowania **rozwoju produktów i usług** do **celów środowiskowych, innowacji technologicznych i imperatywów społeczno-gospodarczych**.

Głównym celem warsztatów było przekazanie studentom kompleksowej wiedzy na temat **ESG** i jego zastosowania w rzeczywistych scenariuszach. Studenci wzięli udział w dyskusjach, podczas których analizowali **studia przypadków** i zastanawiali się, w jaki sposób organizacje mogą wdrożyć i włączyć **zasady ESG** do swoich **ram operacyjnych i strategicznych**. Interaktywna forma warsztatów pozwoliła studentom na debatę nad znaczeniem **czynników ESG** z różnych perspektyw, zarówno z punktu widzenia **organizacji**, w których będą pracować, jak i z ich **osobistej perspektywy** jako przyszłych profesjonalistów w tej dziedzinie.

Studenci wykazali się dużą świadomością w zakresie **zrównoważonego rozwoju środowiska** oraz znaczenia monitorowania kluczowych wskaźników, takich jak **emisja dwutlenku węgla, efektywność energetyczna i zrównoważone wykorzystanie zasobów**. Ich spostrzeżenia były zgodne z globalnymi dążeniami przedsiębiorstw do **zmniejszenia śladu węglowego** i przyczynienia się do **działań na rzecz klimatu**. Wielu uczniów podkreślało rosnące znaczenie **celów środowiskowych**

w kształtowaniu **decyzji biznesowych**, zwracając uwagę na to, jak ważne jest, aby firmy inwestowały w **zrównoważone technologie i praktyki**, aby pozostać konkurencyjnymi w świecie „”, w którym coraz większą wagę przywiązuje się do **wpływu na środowisko**. Jako przyszli **liderzy biznesowi** uczniowie wyraźnie dostrzegali potrzebę promowania **zrównoważonego rozwoju ekologicznego** w swoich organizacjach i poza nimi.

Podczas gdy **aspekty środowiskowe ESG** spotkały się z dużym konsensusem wśród studentów, dyskusje na temat **wymiaru społecznego i ładu korporacyjnego** ujawniły szerszy wachlarz opinii i pewne niepewności. Studenci poruszyli kwestię granic **odpowiedzialności społecznej** w **ramach ESG**, pytając, gdzie kończą się **aspekty społeczne**, takie jak **równość, warunki pracy i wpływ na społeczność**, a gdzie zaczynają się **kwestie związane z zarządzaniem**, takie jak **etyczne przywództwo, przejrzystość korporacyjna i odpowiedzialność**. Ta różnorodność poglądów ilustruje złożoność definiowania i stosowania **zasad społecznych i związanych z zarządzaniem w kontekście organizacyjnym**.

Szczególnie interesująca była debata na **temat kwestii społecznych**, podczas której studenci podkreślali potrzebę tworzenia przez organizacje **środowisk sprzyjających integracji** i zapewniania **sprawiedliwego traktowania** wszystkich pracowników, niezależnie od **płci, rasy czy pochodzenia**. W **zakresie zarządzania** dyskusja dotyczyła kluczowej roli **praktyk przywódczych, etycznego podejmowania decyzji i odpowiedzialności korporacyjnej** w budowaniu **zaufania** i promowaniu **długoterminowego zrównoważonego rozwoju**. Studenci podkreślali, że **zarządzanie** wykracza poza **zgodność z przepisami** i powinno być wpisane w **kulturę organizacyjną**.

Znaczna część warsztatów poświęcona była **przyszłości ESG**. Studenci zostali zachęcani do refleksji nad tym, jak koncepcja ta będzie ewoluować w nadchodzących latach i w jaki sposób oni, jako **przyszli profesjonalści**, mogą przyczynić się do jej rozwoju. Ta sesja refleksyjna dostarczyła cennych spostrzeżeń na temat tego, jak **ESG** będzie kształtować **praktyki biznesowe** w przyszłości. Studenci mogli przedstawić

swoją wizję tego, w jaki sposób **firmy** powinny wdrażać te zasady i wprowadzać **zmiany** w swoich branżach.

Zrozumienie **znaczenia ESG** przez studentów znalazło odzwierciedlenie w ich sugestiach dotyczących **praktycznych kroków**, jakie **organizacje** mogą podjąć, aby wdrożyć te zasady w swojej **działalności**. Konkretnie przykłady obejmowały wdrożenie **energooszczędnych technologii**, stworzenie **przejrzystych struktur ładu korporacyjnego** oraz ustanowienie **polityk** promujących **dobrze samopoczucie pracowników** i **rozwój społeczności**.

88

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Włączanie zasad ESG do edukacji na Uniwersytecie Linnaeus

Wraz z przejściem światowej gospodarki na zrównoważone praktyki biznesowe, rola **edukacji** w zakresie **ochrony środowiska, odpowiedzialności społecznej i ładu korporacyjnego (ESG)** w kształtowaniu przyszłych profesjonalistów staje się coraz bardziej istotna. **Uniwersytet Linnaeus (LNU)** dostrzega tę konieczność i opracował szereg **programów szkoleniowych skupiających się na ESG**, których celem jest wyposażenie studentów, profesjonalistów i organizacji w wiedzę i umiejętności niezbędne do włączenia zrównoważonego rozwoju do ich działalności.

Poprzez interdyscyplinarne kursy, specjalistyczne warsztaty i projekty badawcze o charakterze praktycznym, **LNU** tworzy środowisko edukacyjne, w którym zrównoważony rozwój, **etyczne przywództwo** i **odpowiedzialność korporacyjna** stanowią podstawę nauki. Inicjatywy te są zgodne z najnowszymi przepisami Unii Europejskiej dotyczącymi sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, odpowiedzialnego inwestowania i zarządzania środowiskowego.

Kluczowe programy szkoleniowe LNU dotyczące ESG

LNU oferuje szeroki wachlarz kursów i szkoleń związanych z ESG, mających na celu omówienie różnych aspektów zrównoważonego rozwoju. Programy te są skierowane do szerokiego grona odbiorców, w tym studentów, liderów biznesu, decydentów

politycznych i naukowców. Niektóre z kluczowych inicjatyw szkoleniowych dotyczących ESG obejmują:

1. Studia magisterskie z zakresu zrównoważonego budownictwa

Program ten łączy metody budownictwa odpowiedzialnego środowiskowo, kładąc nacisk na ocenę cyklu życia, zrównoważone materiały i projektowanie niskoemisyjne. Studenci angażują się w rzeczywiste projekty, które oceniają wpływ infrastruktury na ESG, przygotowując ich do pełnienia funkcji kierowniczych w sektorze budownictwa ekologicznego.

2. Program magisterski z nauk politycznych skupiający się na zrównoważonej demokracji i zarządzaniu.

Program ten łączy aktualne zagadnienia z zakresu nauk politycznych i stosunków międzynarodowych z kwestiami zrównoważonego rozwoju. Kursy obejmują zrównoważony rozwój i wielopoziomowe zarządzanie, zrównoważoną demokrację i inne zagadnienia.

Studenci poznają ważne strategie ESG wdrażane przez różne rządy i różne szczeble zarządzania (globalny, unijny, krajowy, regionalny i miejski).

3. Zrównoważony rozwój w biznesie i finansach

Kurs ten zapewnia przegląd zarządzania ryzykiem ESG, strategii etycznych inwestycji oraz zgodności z przepisami UE dotyczącymi zrównoważonego rozwoju.

Program jest szczególnie cenny dla specjalistów z dziedziny finansów, którzy chcą włączyć czynniki ESG do procesu podejmowania decyzji inwestycyjnych.

4. Zarządzanie energią i środowiskiem

Kurs ten, przeznaczony dla studentów inżynierii i nauk o środowisku, koncentruje się na systemach energii odnawialnej, efektywności wykorzystania zasobów i odpowiedzialności środowiskowej przedsiębiorstw.

Uczestnicy poznają strategie redukcji śladu węglowego oraz rolę technologii w osiągnięciu zerowej emisji netto.

5. Gospodarka o obiegu zamkniętym i zrównoważone innowacje

Inicjatywa ta edukuje uczestników w zakresie łańcuchów dostaw opartych na obiegu zamkniętym, redukcji odpadów i zrównoważonego cyklu życia produktów.

Program jest bardzo przydatny dla przedsiębiorców, decydentów politycznych i menedżerów ds. zrównoważonego rozwoju w przedsiębiorstwach, którzy chcą wdrożyć zasady gospodarki o obiegu zamkniętym.

6. Różnorodność i odpowiedzialność społeczna w organizacjach

Ten moduł szkoleniowy poświęcony jest przywództwu integracyjnemu, różnorodności w miejscu pracy i ramom odpowiedzialności społecznej.

Uczestnicy zdobywają wiedzę na temat tego, w jaki sposób zasady ESG mogą poprawić kulturę organizacyjną, samopoczucie pracowników i równość społeczną.

Grupa docelowa i dostępność

Programy szkoleniowe LNU dotyczące ESG są dostosowane do potrzeb szerokiego grona odbiorców, w tym:

- Studentów studiów licencjackich i magisterskich poszukujących wiedzy z zakresu ESG w celu podjęcia kariery w dziedzinie zrównoważonego rozwoju, inżynierii, biznesu i polityki publicznej.
- Specjalistów z branży, którzy chcą włączyć zrównoważone praktyki do strategii korporacyjnych.
- Przedsiębiorców i liderów biznesowych, którzy chcą opracować modele biznesowe zgodne z ESG.
- Pracowników sektora publicznego i decydentów odpowiedzialnych za regulacje dotyczące zrównoważonego rozwoju i planowanie urbanistyczne.

Wpływ i kierunki rozwoju

Zaangażowanie Uniwersytetu Linnaeus w edukację w zakresie ESG wykracza poza program nauczania. Dzięki współpracy z **liderami branży, organami rządowymi i instytucjami badawczymi** LNU zapewnia, że jego **programy ESG** są dostosowane do rzeczywistych wyzwań i zmieniających się przepisów.

Wdrażając **zasady ESG** w różnych dyscyplinach, LNU przygotowuje kolejne pokolenie profesjonalistów do przewodzenia w świecie, w którym **zrównoważony rozwój** jest nie tylko celem, ale koniecznością. Uniwersytet stale rozszerza swoją **ofertę szkoleniową, projekty badawcze i partnerstwa międzynarodowe**, aby jeszcze bardziej wzmocnić swój wpływ na zrównoważony rozwój.

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

Programy szkoleniowe i edukacyjne ESG

Uniwersytet w Almerii (UAL) wyróżnia się silnym zaangażowaniem w integrację zasad środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG) ze swoją strategią instytucjonalną, programami akademickimi i kulturą kampusu. Poprzez kształcenie podyplomowe, interdyscyplinarne badania i innowacje w praktykach dydaktycznych, UAL dba o to, aby wartości ESG były nie tylko promowane, ale także realizowane w codziennym życiu studentów, wykładowców i pracowników.

92

Kluczowe programy studiów podyplomowych zorientowane na ESG na UAL

UAL oferuje szeroki wybór studiów magisterskich, które mają na celu przygotowanie studentów do stawiania czoła globalnym i lokalnym wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem poprzez podejście oparte na etyce i nauce. Programy te wyposażają przyszłych profesjonalistów w wiedzę techniczną, umiejętności krytycznego myślenia oraz głębokie poczucie odpowiedzialności wobec planety i społeczeństwa.

- 1. Studia magisterskie z zakresu zrównoważonego wykorzystania zasobów naturalnych i usług ekosystemowych:** mają na celu kształcenie specjalistów o profilu środowiskowym w zakresie paradygmatów, metodologii i najnowocześniejszych technik badań i zarządzania środowiskiem. Studia magisterskie zapewniają aktualną wiedzę na temat zrównoważonego wykorzystania i wyceny usług ekosystemowych, a także narzędzia i metodologię zarządzania środowiskowego zasobami, wszystko w ramach podejścia multidyscyplinarnego.
- 2. Studia magisterskie z zakresu zrównoważonego rozwoju lokalnego i współrozwoju:** są odpowiedzią na społeczne i instytucjonalne zapotrzebowanie na specjalistów przeszkolonych w zakresie promowania

rozwoju w różnych obszarach. Program edukacyjny łączy wiedzę z wielu dziedzin, takich jak antropologia, ekonomia i środowisko, w celu kształcenia kompetentnych i skutecznych osób. Studia magisterskie analizują kluczowe i współczesne aspekty związane z postępem społeczności i jednostek, obejmując rozwój lokalny w różnych formach, współpracę rozwojową związaną z ruchami migracyjnymi oraz zrównoważony rozwój z naciskiem na odpowiedzialne wykorzystanie zasobów. Ich celem jest kształcenie specjalistów, którzy mogą pobudzać rozwój społeczno-gospodarczy swoich społeczności pochodzenia oraz promować zrównoważone i ekonomicznie opłacalne plany.

3. **Magister edukacji ekologicznej na rzecz zrównoważonego rozwoju:**

Kierunek ten, skierowany do nauczycieli i osób wprowadzających zmiany, umożliwia absolwentom promowanie zrównoważonych zachowań poprzez formalną i nieformalną edukację. Dzięki solidnym podstawom praktycznym i teoretycznym studenci uczą się promować działania transformacyjne i świadomość ekologiczną.

4. **Magisterium z zakresu biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego rozwoju:**

Ten nowatorski program łączy biotechnologię, zasady gospodarki o obiegu zamkniętym i myślenie ekologiczne. Jego celem jest przyczynienie się do kształcenia specjalistów zdolnych do wprowadzenia zmiany paradygmatu z gospodarki linearnej na gospodarkę o obiegu zamkniętym, w której odpady są czymś więcej niż tylko źródłem energii pierwotnej i stają się surowcem dla łańcuchów o wysokiej wartości.

Innowacje w zakresie badań i nauczania na rzecz zrównoważonego rozwoju

Poza formalną edukacją, UAL aktywnie zachęca do włączania zasad ESG do badań naukowych i innowacji pedagogicznych:

- Prace dyplomowe i rozprawy doktorskie: Uniwersytet promuje tematy związane ze zrównoważonym rozwojem w różnych dyscyplinach, zachęcając studentów do badania rzeczywistych problemów przez pryzmat ESG.
- Grupy ds. innowacji w nauczaniu: zachęca się pracowników akademickich do skupienia się na zrównoważonym rozwoju w formie inicjatyw, takich jak:
 - Optymalizacja zasobów w metodologiach środowiskowych.
 - Monitorowanie różnorodności biologicznej jako narzędzie świadomości ekologicznej.
 - Integracja etyki w edukacji z zakresu zarządzania środowiskowego.
 - Nauka poprzez praktykę jako praktyczne podejście do włączenia zrównoważonego rozwoju do programu nauczania.

Grupa docelowa

Inicjatywy UAL związane z ESG w tym obszarze są skierowane do szerokiego grona odbiorców:

- Absolwentów studiów magisterskich, którzy zamierzają podjąć karierę w zarządzaniu środowiskowym, edukacji, polityce publicznej oraz rozwoju obszarów wiejskich/miejskich.
- Specjaliści pragnący pogłębić swoją wiedzę na temat zrównoważonego rozwoju i zastosować ją w swoich sektorach.
- Naukowcy i nauczyciele zaangażowani w badanie i nauczanie zasad ESG.

Uniwersytet Łódzki, Polska

Programy szkoleniowe i edukacyjne ESG

W odpowiedzi na rosnące znaczenie zasad środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG) w działalności biznesowej, **Uniwersytet Łódzki** rozszerzył swoją ofertę edukacyjną o **specjalistyczne programy szkoleniowe ESG**. Inicjatywy te mają

na celu wyposażenie profesjonalistów i przedsiębiorstw w niezbędną wiedzę i umiejętności, aby włączyć zrównoważone praktyki do swojej działalności, zgodnie z najnowszymi przepisami Unii Europejskiej.

Uznając konieczność zrównoważonego rozwoju, Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, poprzez swoje Centrum Rozwoju Biznesu, wprowadził serię **szkoleń poświęconych ESG**. Programy te są przeznaczone dla różnorodnych odbiorców, w tym dużych organizacji, małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz indywidualnych specjalistów pragnących pogłębić swoją wiedzę na temat koncepcji ESG.

Rozpoczęta w lipcu 2024 r. inicjatywa „**Lato z ESG**” oferuje zarówno otwarte, jak i zamknięte sesje szkoleniowe, zapewniając elastyczność uczestnikom z różnych sektorów. Inicjatywa ta stanowi doskonałą okazję dla przedsiębiorstw i specjalistów do poszerzenia wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju, przygotowania się do jego wdrożenia i dostosowania się do najnowszych przepisów UE.

Kluczowe oferowane programy szkoleniowe

1. Podstawy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju zgodnie z CSRD i ESRS (zaplanowane na 13 sierpnia 2024 r.). Szkolenie to koncentruje się na podstawach sprawozdawczości w zakresie działań związanych ze zrównoważonym rozwojem zgodnie z dyrektywą w sprawie sprawozdawczości przedsiębiorstw w zakresie zrównoważonego rozwoju (CSRD) i europejskimi standardami sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju (ESRS). Uczestnicy poznają podstawowe elementy sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, zapewniające zgodność z dyrektywami UE.
2. ESG w praktyce: zrównoważony rozwój dla małych i średnich przedsiębiorstw (program trwający dwa dni, 26-27 sierpnia 2024 r., dostosowany do potrzeb MŚP, które stanowią ponad 97% polskiego rynku. Pomimo swojej znaczącej obecności, wiele MŚP ma ograniczoną świadomość i gotowość do wdrażania zasad ESG. Szkolenie to ma na celu wypełnienie tej luki poprzez dostarczenie

praktycznych informacji na temat zrównoważonego rozwoju dostosowanych do wyjątkowych wyzwań i możliwości stojących przed MŚP).

Oprócz programów podstawowych uniwersytet oferuje **specjalistyczne zamknięte sesje szkoleniowe**, w tym:

1. Skuteczne zarządzanie różnorodnością i budowanie organizacji integracyjnych
2. Budowanie i utrzymywanie relacji z interesariuszami
3. Zrównoważone zarządzanie łańcuchem dostaw
4. Zarządzanie ryzykiem ESG.

96

Moduły te pozwalają organizacjom pogłębić wiedzę na temat konkretnych obszarów **ESG**, sprzyjając kompleksowemu zrozumieniu i stosowaniu zrównoważonych praktyk.

Sesje szkoleniowe poprowadziła **dr Agata Rudnicka**, uznana przez magazyn Forbes Women za jedną z 25 liderów zrównoważonego rozwoju w 2021 roku. Dzięki prawie dwudziestoletniemu doświadczeniu dr Rudnicka angażuje się w promowanie społecznej odpowiedzialności biznesu i zrównoważonego rozwoju. Jest związana z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego, Forum Odpowiedzialnego Biznesu oraz Polskim Instytutem Praw Człowieka i Biznesu. Współpracuje z różnymi przedsiębiorstwami i instytucjami biznesowymi, aby ułatwiać transformację w kierunku zrównoważonego rozwoju.

Zrozumienie i wdrożenie **zasad ESG** nie jest już opcjonalne, ale niezbędne dla przedsiębiorstw, które chcą pozostać konkurencyjne i odpowiedzialne na dzisiejszym rynku. W szczególności dla małych i średnich przedsiębiorstw wczesne przyjęcie praktyk ESG może prowadzić do poprawy pozycji rynkowej i przygotowania na przyszłe zmiany regulacyjne. Programy szkoleniowe ESG Uniwersytetu Łódzkiego odgrywają kluczową rolę w prowadzeniu tych przedsiębiorstw przez złożoność zrównoważonego rozwoju, zapewniając, że przyczyniają się one pozytywnie do wyników środowiskowych i społecznych, jednocześnie osiągając sukces gospodarczy.

Proaktywne podejście Uniwersytetu Łódzkiego do oferowania **szkoleń ESG** odzwierciedla zaangażowanie w promowanie zrównoważonych praktyk biznesowych w różnych sektorach. Dzięki kompleksowej edukacji i praktycznym narzędziom programy te umożliwiają organizacjom i profesjonalistom skuteczne poruszanie się po zmieniającym się krajobrazie odpowiedzialności korporacyjnej i zrównoważonego rozwoju.

ImpactSci, Portugalia

Studium przypadku: Inicjatywa szkoleniowa UPTEC Uniwersytetu w Porto w zakresie zrównoważonego rozwoju i ESG Kontekst

Park Naukowo-Technologiczny Uniwersytetu w Porto (**UPTEC**) przyczynił się do promowania zrównoważonego rozwoju oraz zasad **środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG)** zarówno w środowisku akademickim, jak i biznesowym. Dostrzegając rosnące znaczenie zrównoważonych praktyk w strategiach biznesowych, **UPTEC** opracował szereg programów szkoleniowych i edukacyjnych mających na celu poprawę **wiedzy na temat ESG** i dostosowanie nowych przedsięwzięć do globalnych celów zrównoważonego rozwoju.

Inicjatywa ESG w **UPTEC** obejmuje szereg warsztatów, seminariów i możliwości mentoringu, których celem jest włączenie zrównoważonego rozwoju do działalności biznesowej. Jedno z kluczowych wydarzeń, „**Zrównoważony rozwój i ESG w strategii** biznesowej”, zgromadziło ekspertów, przedsiębiorców, studentów i naukowców, którzy wspólnie analizowali wyzwania i możliwości związane z włączeniem **zasad ESG** do struktur organizacyjnych.

Inicjatywa obejmuje **warsztaty** skupiające się na praktycznym zastosowaniu **zasad ESG**, takich jak opracowywanie **strategii zrównoważonego** rozwoju, **raportowanie ESG** i dostosowanie do **celów zrównoważonego rozwoju ONZ (SDG)**. Program nauczania zapewnia praktyczne narzędzia, takie jak **analiza śladu węglowego** i **ocena wpływu społecznego**, aby pomóc uczestnikom we wdrażaniu **praktyk ESG** w ich pracy.

Oprócz warsztatów **UPTEC** wspiera współpracę między różnymi **wydziałami uniwersytetu**, w tym **inżynierią, zarządzaniem i naukami społecznymi**, a start-upami zlokalizowanymi w jego **inkubatorze**. To interdyscyplinarne podejście zapewnia integrację **zasad ESG** w wielu dziedzinach nauki i ich innowacyjne zastosowanie. Ponadto centralną częścią inicjatywy są **panele prowadzone przez ekspertów** i **prezentacje studiów przypadków**. W wydarzeniach tych biorą udział **liderzy ESG** z **międzynarodowych korporacji, lokalnych przedsiębiorstw** i

środowisk akademickich, którzy dzielą się spostrzeżeniami na temat udanych **inicjatyw zrównoważonego rozwoju**. Na przykład podczas panelu dyskusyjnego w 2023 r. omówiono, w jaki sposób **strategie ESG** mogą złagodzić **ryzyko klimatyczne**, jednocześnie zwiększając **rentowność**.

Program obejmuje również **usługi mentorskie** i **konsultingowe**, które wypełniają lukę między **badaniami naukowymi** a **praktycznym zastosowaniem**. **Start-upy** w **inkubatorze UPTEC** otrzymują dostosowane do ich potrzeb porady dotyczące wdrażania **standardów ESG**, co zwiększa ich **atrakcyjność inwestycyjną** i poszerza ich **wpływ społeczny**.

W inicjatywie wzięło udział ponad **300 studentów, przedsiębiorców i profesjonalistów**, którzy zdobyli zarówno podstawową wiedzę, jak i praktyczne umiejętności w zakresie **integracji ESG**. Kilka **start-upów** inkubowanych w **UPTEC** przyjęło **modele biznesowe skoncentrowane na ESG**, co zaowocowało zwiększeniem **możliwości finansowania** i poprawą **pozycji rynkowej**. Program sprzyjał również rozwojowi silnej **społeczności zwolenników ESG**, stwarzając możliwości współpracy między **środowiskiem akademickim, przedsiębiorstwami i decydentami politycznymi**.

Program przyczynia się do realizacji kilku **celów zrównoważonego rozwoju ONZ (SDG)**, w szczególności **SDG 4 (wysokiej jakości edukacja)**, **SDG 9 (przemysł, innowacje i infrastruktura)** oraz **SDG 13 (działania w dziedzinie klimatu)**.

Połączenie **podejścia teoretycznego i praktycznego** pozwoliło uczestnikom na bezpośrednie zastosowanie **zasad ESG** w swoich dziedzinach. Współpraca między **uniwersytetem, start-upami i ekspertami branżowymi** rozszerzyła zasięg programu i zapewniła jego adekwatność. Sukces tej inicjatywy sprawia, że **UPTEC** stanowi model, który inne uniwersytety mogą powielać w celu rozwijania **kompetencji ESG** w swoich społecznościach.

Poprzez swoje **programy szkoleniowe UPTEC** pokazuje, w jaki sposób uniwersytety mogą pełnić rolę **katalizatorów zrównoważonego rozwoju**,

wyposażając przyszłych liderów w **wiedzę i narzędzia** niezbędne do wprowadzania **pozytywnych zmian**.

Więcej informacji tutaj: <https://uptec.up.pt/pt-pt/sustentabilidade-e-esg-na-estrategia-dos-negocios-em-debate-na-uptec/>

100

4.2 Inicjatywy dotyczące kampanii informacyjnych i wydarzeń społecznych

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

Promowanie zrównoważonej edukacji dla bardziej ekologicznej przyszłości

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie jest kluczowym partnerem w projekcie SHIFT, innowacyjnej inicjatywie mającej na celu transformację edukacji poprzez włączenie **zasad środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG)** do programów nauczania w szkołach wyższych. Ponieważ Unia Europejska dąży do osiągnięcia neutralności klimatycznej, kluczowe znaczenie ma przygotowanie nowych pokoleń studentów, którzy będą w stanie przewodzić tej transformacji i nią zarządzać. Projekt SHIFT odgrywa znaczącą rolę w promowaniu zrównoważonej edukacji, koncentrując się na wprowadzeniu **indeksu wpływu ESG** do programów nauczania w szkolnictwie wyższym, zapewniając studentom wiedzę i praktyczne umiejętności niezbędne do sprostania wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem.

Udział Uniwersytetu Metropolitalnego w Belgradzie w projekcie SHIFT stanowi kluczowy element kampanii społecznej poświęconej zrównoważonemu rozwojowi. Kampania ma na celu zaangażowanie nie tylko studentów, ale także szerszej społeczności w zrozumienie znaczenia **zasad ESG** i ich znaczenia dla kształtowania zrównoważonej przyszłości. Dzięki projektowi uniwersytet przyczynia się do podnoszenia świadomości na temat pilnej potrzeby **podjęcia działań na rzecz klimatu**, redukcji **emisji dwutlenku węgla** i promowania **sprawiedliwości społecznej**, podkreślając wzajemne powiązania między **czynnikami środowiskowymi, społecznymi i ładu korporacyjnego**.

Aktywny udział uniwersytetu w projekcie SHIFT ma na celu rozpowszechnianie przesłania **zrównoważonego rozwoju** wśród różnych interesariuszy, w tym **studentów, wykładowców i opinii publicznej**. Włączając **zrównoważone praktyki**

do procesu edukacyjnego, uniwersytet wywołuje efekt domina, który wykracza poza sale wykładowe. Takie podejście zachęca szerszą społeczność do uznania swojej roli w transformacji w kierunku bardziej **zrównoważonego** i **sprawiedliwego społeczeństwa**. Celem jest stworzenie kultury, w której **zrównoważony rozwój** jest nie tylko nauczany, ale także praktykowany na wszystkich poziomach społeczeństwa.

Ponadto BMU zachęca do udziału społeczeństwa w **dyskusjach na temat zrównoważonego rozwoju**, zarówno na terenie uczelni, jak i poza nią. Organizowane są **publiczne wykłady, seminaria i warsztaty**, aby edukować społeczność na temat praktycznego zastosowania **zasad ESG** i ich znaczenia w kształtowaniu przyszłej **polityki i praktyk biznesowych**. Wydarzenia te stanowią platformę dla **studentów i wykładowców** do wymiany pomysłów z **ekspertami**, udziału w krytycznych dyskusjach i współpracy nad rozwiązaniami palących **problemów środowiskowych i społecznych**.

Aktywne zaangażowanie Uniwersytetu Metropolitalnego w Belgradzie w projekt SHIFT jest zgodne z szerszymi celami **Europejskiego Zielonego Ładu** i **Agendy ONZ 2030**. Te międzynarodowe ramy podkreślają potrzebę, aby **edukacja** była centralnym elementem **transformacji w kierunku zrównoważonego rozwoju**, promując **uczenie się przez całe życie** i włączanie **zrównoważonego rozwoju** we wszystkie aspekty **polityki publicznej i praktyk biznesowych**. Wysiłki uniwersytetu mające na celu włączenie **zasad ESG** do programu nauczania bezpośrednio wspierają te cele, zapewniając **studentom** dobre przygotowanie do sprostania wyzwaniom przyszłości i przewodzenie w dążeniu do osiągnięcia **neutralności klimatycznej**.

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Kampanie społeczne i wydarzenia mające na celu dotarcie do społeczności lokalnej

Uniwersytet Linnaeus (LNU) angażuje się w promowanie **zrównoważonego** rozwoju, **integracji** społecznej i **odpowiedzialności społecznej** poprzez szereg kampanii informacyjnych i inicjatyw społecznych. Działania te mają na celu zaangażowanie studentów, wykładowców i szerszej społeczności w rozwiązywanie kluczowych problemów środowiskowych i społecznych, wzmacniając rolę LNU jako wiodącej instytucji w dziedzinie **zrównoważonego rozwoju**. Łącząc **działania na rzecz klimatu, różnorodność i sprawiedliwość społeczną** ze swoimi działaniami społecznymi, LNU zapewnia, że jego inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju wykraczają poza sale wykładowe, wywierając trwały wpływ zarówno na społeczności lokalne, jak i globalne.

103

Kluczowe inicjatywy podnoszenia świadomości społecznej i programy zaangażowania społeczności

1. Inicjatywa zrównoważonego kampusu

Aby promować świadomość zrównoważonego rozwoju, LNU przekształciło swój kampus w żywe laboratorium praktyk przyjaznych dla środowiska.

Uniwersytet wdrożył rozwiązania w zakresie zrównoważonej energii, programy redukcji odpadów oraz inicjatywy na rzecz różnorodności biologicznej, aby zmniejszyć swój ślad węglowy.

Kampanie uświadamiające, warsztaty i działania prowadzone przez studentów edukują społeczność uniwersytecką w zakresie zmian klimatycznych, ochrony zasobów i odpowiedzialnej konsumpcji.

2. Kampania na rzecz ekologicznych podróży

Uznając znaczenie zrównoważonego transportu, LNU uruchomiło projekt „Green Travel Choices” we współpracy z gminą Kalmar.

Kampania zachęca studentów i pracowników do korzystania z ekologicznych środków transportu, takich jak rowery, transport publiczny i carpooling.

Warsztaty i wydarzenia promocyjne dostarczają informacji na temat wpływu indywidualnych wyborów dotyczących podróży na emisję dwutlenku węgla i zrównoważony rozwój miast.

3. Tydzień działań na rzecz klimatu

Tydzień działań na rzecz klimatu, jedno z flagowych wydarzeń LNU angażujących społeczność, gromadzi studentów, naukowców, decydentów i liderów branżowych, aby omówić pilne wyzwania związane z ochroną środowiska.

W ramach wydarzenia odbywają się panele dyskusyjne, hackatony klimatyczne i pokazy filmów poświęconych zrównoważonemu rozwojowi środowiska.

Wydarzenie to zwiększa świadomość na temat szwedzkiej polityki klimatycznej i roli środowiska akademickiego w promowaniu zrównoważonych zmian.

4. Kampania na rzecz różnorodności i integracji

LNU aktywnie promuje różnorodność kulturową, równouprawnienie płci i integrację społeczną poprzez różne inicjatywy:

Festiwale wielokulturowe celebryją dziedzictwo kulturowe studentów zagranicznych, sprzyjając wymianie międzykulturowej.

Programy na rzecz równości płci i osób LGBTQ+ koncentrują się na tworzeniu bezpiecznego i integracyjnego środowiska nauki.

Warsztaty i publiczne wykłady poruszają takie kwestie, jak nieświadome uprzedzenia, różnorodność w miejscu pracy i sprawiedliwość społeczna.

5. Ule na terenie kampusu – projekt promujący świadomość bioróżnorodności

Aby promować różnorodność biologiczną w miastach i ochronę zapylaczy, LNU zainstalowało ule na dachu kampusu Kalmar.

Inicjatywa ta zwiększa świadomość na temat znaczenia pszczół w ekosystemach, wspierając różnorodność biologiczną i bezpieczeństwo żywnościowe.

Studenci i wykładowcy uczestniczą w sesjach edukacyjnych dotyczących zrównoważonego rolnictwa i ochrony dzikiej przyrody.

Wpływ i uznanie

Kampanie społeczne Uniwersytetu Linneusza zostały powszechnie uznane za innowacyjne podejście do zrównoważonego rozwoju i zaangażowania społeczności. Inicjatywa zrównoważonego kampusu i Tydzień Działań Klimatycznych zostały wyróżnione jako najlepsze praktyki w zakresie zrównoważonego rozwoju w szkolnictwie wyższym. Poprzez promowanie świadomości ekologicznej i odpowiedzialności społecznej, inicjatywy LNU zapewniają aktywne zaangażowanie studentów, wykładowców i szerszej społeczności w budowanie bardziej zrównoważonego i integracyjnego społeczeństwa.

105

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

Kampanie informacyjne i wydarzenia społeczne

W ostatnich latach Uniwersytet w Almerii (UAL) skonsolidował kompleksową strategię mającą na celu wdrożenie i promowanie zasad ESG (środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego), pozycjonując się jako instytucja zaangażowana w zrównoważony rozwój środowiska, sprawiedliwość społeczną oraz przejrzyste i odpowiedzialne zarządzanie. Poniżej przedstawiono niektóre z głównych inicjatyw odzwierciedlających to zaangażowanie:

106

Wymiar środowiskowy:

Jednym z filarów podejścia UAL do ESG jest **silne zaangażowanie w ochronę środowiska**. Zaangażowanie to wyraża się głównie poprzez Dekalog dobrych praktyk środowiskowych, który ustanawia **dziesięć kluczowych zasad** skierowanych do całej społeczności uniwersyteckiej. Wśród najważniejszych punktów tego dekalogu znajdują się **ochrona fauny i flory, odpowiedzialne wykorzystanie wody i energii, właściwe gospodarowanie odpadami, zrównoważona mobilność oraz włączenie kryteriów zrównoważonego rozwoju do zamówień na towary i usługi**.

Dekalog ten stanowi część Kodeksu Etycznego i Postępowania uniwersytetu, co wzmacnia jego wartość normatywną i etyczną w ramach instytucji. Ponadto jego treść jest aktywnie rozpowszechniana poprzez kampanie uświadamiające, które mają na celu zaangażowanie zarówno studentów, jak i kadry dydaktycznej i administracyjnej. Godnym uwagi przykładem jest inicjatywa w mediach społecznościowych **„EcoUALízate”**, obecna na platformach takich jak Facebook, Twitter i Instagram, która regularnie publikuje treści związane z polityką środowiskową uniwersytetu, zrównoważonym planowaniem urbanistycznym, różnorodnością biologiczną i udziałem obywateli w kwestiach środowiskowych.

Wymiar społeczny:

UAL opracował również **wiele działań** mających na celu wspieranie sprawiedliwej, integracyjnej i zaangażowanej społecznie społeczności uniwersyteckiej. W tym zakresie promuje i świętuje ważne daty, takie jak Międzynarodowy Dzień Kobiet, Światowy Dzień Zespołu Downa, Międzynarodowy Dzień Eliminacji Przemocy wobec Kobiet i Dzień Dymy LGBT. Obchody te obejmują działania uświadamiające, konferencje, warsztaty i kampanie cyfrowe mające na celu zwrócenie uwagi na kwestie społeczne i promowanie wartości równości, szacunku i różnorodności.

107

W dziedzinie różnorodności funkcjonalnej UAL opracowało **Tydzień Różnorodności Funkcjonalnej**, inicjatywę obejmującą szeroki program działań mających na celu podnoszenie świadomości i poprawę integracji osób **niepełnosprawnych**. Wśród podjętych działań znalazły się dyskusja radiowa na temat przeciwdziałania niepełnosprawności, spotkania z Radą Studentów w celu analizy praktyk integracyjnych, specjalistyczne szkolenia dla nauczycieli na temat niepełnosprawności i potrzeb edukacyjnych oraz działania teoretyczne i praktyczne we współpracy z Fundacją ONCE, skupiające się na niepełnosprawności wzrokowej.

Ponadto uniwersytet był gospodarzem 12. Krajowego Spotkania Sieci SAPDU (Usługi wsparcia dla osób niepełnosprawnych na uniwersytecie), jednego z najważniejszych forów na szczeblu krajowym służącego wymianie dobrych praktyk i strategii gwarantujących odpowiednią uwagę dla różnorodności w hiszpańskim systemie uniwersyteckim.

Zgodnie z promowaniem **równości płci** i zachęcaniem do podejmowania kariery naukowej, UAL promuje program IMPULSO STEM UAL, skierowany szczególnie do kobiet i grup znajdujących się w trudnej sytuacji. W okolicach Międzynarodowego Dnia Kobiet i Dziewcząt w Nauce organizowane są różne

działania, takie jak wizyty wybitnych kobiet naukowców w placówkach edukacyjnych, okrągłe stoły z udziałem profesjonalistów z dziedziny nauki oraz spotkania typu „Kawa z nauką”, które mają na celu zainspirowanie młodych kobiet do podjęcia kariery w dziedzinie nauki, technologii, inżynierii i matematyki (STEM), w których udział kobiet pozostaje nadal niski.

Zarządzanie:

W ramach odpowiedzialnego zarządzania UAL wyróżnia się **integracją etyki, przejrzystości i odpowiedzialności jako fundamentalnych filarów swoich działań instytucjonalnych**. Włączenie dekalogu środowiskowego do Kodeksu Etyki i Postępowania jest przykładem tego, że wartości ESG nie są traktowane jako abstrakcyjne zasady, ale jako konkretne zobowiązania regulujące życie uniwersyteckie. Uniwersytet zachęca również swoją społeczność do **aktywnego** udziału w projektowaniu i wdrażaniu polityk instytucjonalnych, przyczyniając się do demokratycznego i partycypacyjnego zarządzania.

Ponadto UAL uczestniczy w wydarzeniach naukowych i społecznych, takich jak FERIA Aula Almería, Europejska Noc Naukowców i Tydzień Nauki, które promują wiedzę na temat zrównoważonego rozwoju, nauki i odpowiedzialności społecznej, łącząc prace badawcze z ogółem społeczeństwa.

Uniwersytet Łódzki, Polska

Kampanie społeczne i wydarzenia społeczne

Uniwersytet Łódzki (Łódź) ugruntował swoją pozycję jako wiodąca instytucja promująca **różnorodność** i **integrację** poprzez kampanie społeczne i inicjatywy społeczne. Dzięki silnemu zaangażowaniu na rzecz wrażliwości społecznej i równości uniwersytet promuje wartości, które znajdują oddźwięk nie tylko w środowisku akademickim, ale także w szerszym kontekście społecznym. Niniejsze studium przypadku analizuje pionierskie programy uniwersytetu i ich wpływ na promowanie różnorodności, równości i zrozumienia międzykulturowego.

109

Podstawą inicjatyw społecznych Uniwersytetu Łódzkiego jest zaangażowanie na rzecz różnorodności i integracji. Zasady te zostały formalnie zapisane w **planie równości płci (GEP)** uniwersytetu, wprowadzonym w 2022 r., który określa strategię promowania równości w ramach instytucji. Plan ten zapewnia, że zarządzanie różnorodnością i odpowiedzialność społeczna są głęboko zakorzenione w działalności, polityce i strategiach edukacyjnych uniwersytetu.

Równoległe z GEP uniwersytet realizuje projekt „Różnorodność na uniwersytecie”, który odgrywa kluczową rolę w promowaniu różnorodności kulturowej, pokoleniowej i płciowej. Inicjatywa ta obejmuje takie działania, jak wystawy fotograficzne, imprezy społecznościowe i dyskusje akademickie, mające na celu wypełnianie luk kulturowych i celebrowanie wspólnych doświadczeń ludzkich.

Kluczowe inicjatywy i kampanie

1. Projekt „Różnorodność na uniwersytecie”

Rozpoczęty w 2016 r. projekt „Różnorodność na uniwersytecie” jest flagowym programem promującym integrację i zrozumienie. Obejmuje on coroczną wystawę fotografii i kampanię plakatową, które pokazują różnorodne pochodzenie studentów i pracowników. Każdego roku studenci zagraniczni uczestniczą w tematycznych sesjach fotograficznych, dzieląc się swoimi wyjątkowymi historiami i doświadczeniami. Na przykład kampania z 2017 r. skupiała się na temacie „ ”

(„Dlaczego Łódź?”), w ramach której uczestnicy podkreślali motywy, dla których wybrali to miasto jako miejsce studiów.

2. Kampania „Świąteczny gość”

Inicjatywa „Świąteczny Gość” to wzruszająca tradycja, której celem jest nawiązanie kontaktu między studentami zagranicznymi a lokalnymi rodzinami. W okresie świątecznym rodziny, w tym pracownicy uczelni, otwierają swoje domy dla studentów, umożliwiając im poznanie polskich tradycji bożonarodzeniowych. Inicjatywa ta nie tylko daje studentom poczucie przynależności, ale także sprzyja wzajemnemu zrozumieniu kulturowemu między gospodarzami a gośćmi.

110

3. Międzynarodowa książka kucharska

W ramach projektu „Różnorodność na uniwersytecie” uczelnia opublikowała w 2017 r. „Międzynarodową książkę kucharską”, zawierającą przepisy kulinarne studentów reprezentujących 15 różnych krajów. Oprócz przepisów uczestnicy podzielili się opowieściami o swojej kulturze i tradycyjnych zwyczajach, oferując kulinarne spojrzenie na swoje różnorodne pochodzenie. Projekt ten podkreśla rolę jedzenia jako elementu jednoczącego i platformy wymiany kulturowej.

4. Dzień Różnorodności i Festiwal Kulinarne Korytarza

Dzień Różnorodności to coroczne święto, podczas którego zgłębia się różne wymiary różnorodności, w tym kulturę, płeć i niepełnosprawność. W ramach 30. rocznicy programu Erasmus+ w 2017 r. uniwersytet zorganizował konferencję „Oblicza różnorodności”, podczas której odbyły się dyskusje na temat wpływu programów wymiany studenckiej. Uzupełnieniem dyskusji akademickiej był Festiwal Kulinariów w Korytarzu, tętniące życiem wydarzenie prezentujące regionalne potrawy przygotowane przez studentów z różnych krajów, promujące wymianę kulinarną i kulturową.

5. Inicjatywa Żywej Biblioteki

Program „Żywa biblioteka” oferuje wyjątkową platformę dialogu i zrozumienia, umożliwiając uczestnikom „wypożyczenie” osób reprezentujących mniejszości w celu

przeprowadzenia indywidualnych rozmów. Inicjatywa „”, organizowana kilka razy w roku, podważa stereotypy i zachęca do empatii, pozwalając uczestnikom uzyskać bezpośredni wgląd w życie i doświadczenia członków różnych społeczności.

Kampanie społeczne Uniwersytetu Łódzkiego spotkały się z uznaniem zarówno lokalnym, jak i międzynarodowym. Warto zwrócić uwagę, że **projekt „Różnorodność na uniwersytecie”** zdobył trzecie miejsce w prestiżowym konkursie EUPRIO Awards, poświęconym inicjatywom marketingowym i komunikacyjnym uniwersytetów w Europie. To wyróżnienie podkreśla sukces uniwersytetu w wykorzystaniu zaangażowania społecznego do promowania inkluzywności.

Chociaż inicjatywy uniwersytetu spotkały się z szerokim uznaniem, wdrażanie programów różnorodności na dużą skalę stanowi wyzwanie. Zapewnienie trwałego zaangażowania, uwzględnienie wrażliwości kulturowej i pomiar długoterminowego wpływu to zadania, które wymagają ciągłej pracy. Zaangażowanie uniwersytetu w ciągłe uczenie się i dostosowywanie się ma kluczowe znaczenie dla pokonania tych przeszkód.

Uniwersytet Łódzki stanowi przykład tego, jak instytucje szkolnictwa wyższego mogą **dawać przykład** w promowaniu różnorodności i integracji poprzez kampanie społeczne i działania na rzecz społeczności lokalnej. Poprzez wspieranie znaczących relacji i celebrowanie bogactwa kulturowego uniwersytet nie tylko wzbogaca doświadczenia akademickie, ale także przyczynia się do tworzenia bardziej integracyjnego i empatycznego społeczeństwa. Jego wysiłki stanowią wzór dla innych instytucji, które dążą do zniwelowania podziałów społecznych i budowania lepszej przyszłości.

ImpactSci, Portugalia

Studium przypadku: Tydzień świadomości ESG na Uniwersytecie w Lizbonie Kontekst

Uniwersytet w Lizbonie aktywnie angażuje się w promowanie społecznego zrozumienia zasad ESG. Poprzez Tydzień Świadomości ESG uniwersytet współpracuje z lokalną społecznością w celu podnoszenia świadomości na temat zrównoważonego

rozwoju, integracji i odpowiedzialnego zarządzania. Wydarzenie to jest częścią szerszej strategii łączenia środowiska akademickiego ze społeczeństwem w celu sprostania globalnym wyzwaniom związanym ze zrównoważonym rozwojem.

Tydzień Świadomości ESG to kilkudniowe wydarzenie mające na celu edukację i zachęcanie do działania studentów, mieszkańców, przedsiębiorców i decydentów. Inicjatywa obejmuje warsztaty, wykłady publiczne, wystawy i interaktywne zajęcia, które mają na celu podkreślenie znaczenia zasad ESG w życiu codziennym. Główne tematy wydarzenia to działania na rzecz klimatu, sprawiedliwość społeczna i etyczne praktyki zarządzania.

Wydarzenie obejmuje publiczne wykłady i panele z udziałem czołowych naukowców, decydentów i ekspertów branżowych, którzy poruszają kluczowe kwestie związane z ESG, takie jak **energia odnawialna, równość płci i etyczne łańcuchy dostaw**. Sesje te oferują praktyczne spostrzeżenia i sprzyjają dialogowi między różnymi zainteresowanymi stronami. Organizowane są również warsztaty społecznościowe, podczas których uczestnicy mogą zapoznać się z takimi tematami, jak redukcja odpadów, oszczędzanie energii i odpowiedzialna konsumpcja. Na przykład podczas jednego z warsztatów rodziny uczą się, jak obliczać i zmniejszać swój ślad węglowy.

W ramach wydarzenia odbywają się **targi zrównoważonego rozwoju**, na których prezentowane są lokalne ekologiczne przedsiębiorstwa, organizacje non-profit i inicjatywy studenckie. Uczestnicy mogą zapoznać się z produktami i usługami zgodnymi z zasadami zrównoważonego rozwoju, dowiedzieć się o zasobach społeczności i nawiązać kontakty z innymi osobami o podobnych wartościach. Organizowane są również działania angażujące młodzież, takie jak konkursy artystyczne, gry o tematyce ekologicznej i sesje opowiadania historii, mające na celu zaszczepienie wartości ESG wśród młodszych odbiorców. Wreszcie, partnerstwa z władzami miasta, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i przedsiębiorstwami

wzmacniają wpływ kampanii. Na przykład, w ciągu tygodnia gmina współorganizuje akcje sprzątnięcia i projekty zazieleniania miasta.

Inicjatywa ta zaangażowała tysiące uczestników, znacznie **zwiększając świadomość zasad ESG wśród różnych grup demograficznych**. Badania wskazują, że po każdym wydarzeniu lokalna wiedza na temat zrównoważonych praktyk wzrasta o 40%. Wielu uczestników zgłasza, że w wyniku udziału w warsztatach przyjęło przyjazne dla środowiska nawyki, takie jak recykling i oszczędzanie energii. Wydarzenie to wzmocniło również pozycję uniwersytetu jako lidera społeczności w zakresie zrównoważonego rozwoju, budując zaufanie i współpracę z lokalnymi interesariuszami. Firmy i organizacje, które wzięły udział w Targach Zrównoważonego Rozwoju, zgłosiły nowe możliwości współpracy i promocji własnych inicjatyw ESG.

113

Inicjatywa podkreśliła znaczenie dostępności, oferując wydarzenia w wielu językach i formatach, aby przyciągnąć szeroką publiczność. Praktyczne działania były szczególnie skuteczne w przekształcaniu świadomości w działania, ponieważ najbardziej wpływowe okazały się praktyczne warsztaty i interaktywne wydarzenia. Ponadto partnerstwa z lokalnymi podmiotami i wykorzystanie ich sieci znacznie zwiększyły zasięg i skuteczność kampanii.

Tydzień świadomości ESG na Uniwersytecie w Lizbonie pokazuje, jak uniwersytety mogą odgrywać kluczową rolę w inicjatywach zrównoważonego rozwoju ukierunkowanych na społeczność. Program promuje świadomość ESG i wzmacnia rolę uniwersytetu jako katalizatora pozytywnych zmian społecznych poprzez wspieranie dialogu, dostarczanie praktycznych narzędzi i angażowanie różnorodnych grup. Inicjatywa ta stanowi model, który inne instytucje mogą przyjąć w celu zwiększenia zaangażowania społeczeństwa w praktyki zrównoważonego rozwoju i ładu korporacyjnego.

Więcej

informacji

tutaj:

https://esgportugal.pt/images/esg/2024/Brochura_ESSGWeek2024.pdf

4.3 Partnerstwa z interesariuszami

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

Budowanie partnerstw na rzecz zrównoważonej edukacji

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie odgrywa istotną rolę jako partner w projekcie SHIFT, przełomowej inicjatywie mającej na celu dostosowanie szkolnictwa wyższego do zasad ESG (środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego). Ponieważ Unia Europejska dąży do osiągnięcia neutralności klimatycznej, niezbędne jest wyposażenie przyszłych pokoleń w wiedzę i umiejętności niezbędne do przeprowadzenia tej transformacji. Głównym celem projektu SHIFT jest wprowadzenie indeksu wpływu ESG do szkolnictwa wyższego oraz ulepszenie programów nauczania, aby lepiej przygotować studentów do wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem. Udział BMU podkreśla znaczenie silnych partnerstw z interesariuszami, w tym innymi instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami, agencjami rządowymi i społeczeństwem obywatelskim, dla osiągnięcia wspólnych celów w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Celem jest **włączenie edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju** w strukturę życia uniwersyteckiego, zapewniając studentom nie tylko wiedzę teoretyczną, ale także praktyczne umiejętności niezbędne do promowania zrównoważonego rozwoju w różnych sektorach. Dzięki temu projektowi uniwersytet przyczynia się do realizacji globalnej agendy promowania zrównoważonego rozwoju, wspierania Europejskiego Zielonego Ładu i osiągnięcia celów określonych w Agendzie 2030.

Zaangażowanie BMU w **projekt SHIFT** podkreśla znaczenie partnerstw z różnymi interesariuszami dla osiągnięcia celów zrównoważonej edukacji. Współpracując z innymi uniwersytetami, organizacjami rządowymi i firmami skupiającymi się na zrównoważonym rozwoju, uniwersytet wzmacnia swoje zaangażowanie w tworzenie programu nauczania, który odzwierciedla wyzwania i możliwości związane ze zrównoważonym rozwojem. Partnerstwa te mają kluczowe

znaczenie dla powodzenia projektu, umożliwiając dzielenie się wiedzą, zasobami i najlepszymi praktykami w różnych sektorach.

Kluczowym celem tych partnerstw jest integracja **ESG**, która pomaga uniwersytetom oceniać i ulepszać ich **działania edukacyjne związane z ESG**. Uniwersytet współpracuje z ekspertami i innymi instytucjami w celu ciągłego ulepszania programu nauczania i dostosowywania go do aktualnych standardów zrównoważonego rozwoju. Dzięki współpracy z interesariuszami BMU zapewnia, że jego absolwenci są dobrze przygotowani do sprostania wymaganiom **zrównoważonej gospodarki** i przyczyniają się do **długoterminowych rozwiązań problemów środowiskowych i społecznych**.

Dzięki projektowi SHIFT BMU nawiązało silne relacje z wieloma interesariuszami, w tym innymi **instytucjami edukacyjnymi, przedsiębiorstwami i organizacjami publicznymi**. Partnerstwa te sprzyjają wspólnemu podejściu do edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju, w ramach którego następuje wymiana pomysłów i strategii w celu opracowania innowacyjnych rozwiązań na rzecz zrównoważonego rozwoju. Regularny dialog z interesariuszami, w tym liderami branży, agencjami rządowymi i organizacjami pozarządowymi, pomaga zapewnić, że program nauczania uniwersytetu pozostaje aktualny i odpowiada zmieniającym się potrzebom rynku pracy i społeczeństwa.

Jednym z godnych uwagi rezultatów tej współpracy jest stworzenie wspólnych inicjatyw promujących **świadomość zrównoważonego rozwoju** wśród studentów i szerszej społeczności. Inicjatywy te obejmują **wykłady otwarte, warsztaty i staże**, które pozwalają studentom zaangażować się w rzeczywiste kwestie związane ze zrównoważonym rozwojem i zastosować zdobytą wiedzę w praktyce. Dzięki partnerstwom z **liderami branży i polityki** BMU zapewnia swoim studentom praktyczne doświadczenie, które jest niezbędne do budowania kariery w dziedzinie zrównoważonego rozwoju.

Projekt SHIFT nie tylko poprawia jakość edukacji, ale także zachęca zainteresowane strony do współpracy na rzecz **zmian politycznych** promujących

zrównoważony rozwój na szerszym poziomie. Dzięki partnerstwom BMU wspiera inicjatywy, które mają na celu wywieranie wpływu na politykę publiczną i regulacje związane z działaniami na rzecz klimatu i zrównoważonymi praktykami biznesowymi. Współpracując z decydentami politycznymi, przedsiębiorstwami i społeczeństwem obywatelskim, uniwersytet odgrywa kluczową rolę w promowaniu dialogu i wspólnych działań w zakresie zrównoważonego rozwoju, przyczyniając się do realizacji Europejskiego Zielonego Ładu i Agendy ONZ 2030.

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Partnerstwa z zainteresowanymi stronami

Inicjatywy współpracy **LNU** odzwierciedlają silne zaangażowanie w promowanie odpowiedzialnych badań, innowacji i zrównoważonego rozwoju zgodnie z globalnymi standardami środowiskowymi, społecznymi i ładu korporacyjnego (ESG). Uniwersytet współpracuje z różnymi liderami branżowymi, instytucjami badawczymi i organizacjami pozarządowymi (NGO) w celu włączenia zasad ESG do środowiska akademickiego, przemysłu i społeczeństwa.

Kluczowe inicjatywy obejmują:

1. Współpraca Bridge

Współpraca Bridge Collaboration stanowi strategiczny sojusz między LNU, IKEA i Södra, którego celem jest promowanie zrównoważonych praktyk leśnych i ekologicznych rozwiązań budowlanych. Inicjatywa ta wspiera **rozwój innowacyjnych materiałów budowlanych pozyskiwanych z odpowiedzialnie zarządzanych lasów**. Dzięki **włączeniu zrównoważonego rozwoju** do łańcucha dostaw, współpraca ta ma na celu zmniejszenie wpływu budownictwa na środowisko i stworzenie bardziej ekologicznych środowisk miejskich.

W ramach wspólnych badań LNU i jej partnerzy pracują nad stworzeniem **zaawansowanych rozwiązań opartych na drewnie, które są zarówno przyjazne dla środowiska, jak i opłacalne komercyjnie**. Partnerstwo to ma zasadnicze znaczenie dla promowania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym i przyspieszenia przejścia w kierunku zrównoważonego rozwoju miast.

Kluczowe wyniki:

Zrównoważone rozwiązania budowlane: Opracowanie materiałów na bazie drewna, które zmniejszają zależność od zasobów nieodnawialnych.

Praktyki gospodarki leśnej: innowacje w zrównoważonym leśnictwie w celu zapewnienia długoterminowego zdrowia ekosystemów leśnych.

Współpraca międzysektorowa: wzmocnienie powiązań między środowiskiem akademickim, przemysłem i organami rządowymi w celu promowania odpowiedzialności za środowisko.

2. Nowe partnerstwo europejskie Bauhaus

LNU odgrywa kluczową rolę w inicjatywie Nowy Europejski Bauhaus, która koncentruje się na promowaniu zrównoważonego, integracyjnego i estetycznego projektowania urbanistycznego. Nowy Europejski Bauhaus ma na celu sprostanie wyzwaniom klimatycznym, jednocześnie wspierając kreatywność i zrównoważony rozwój w środowisku zabudowanym. Zaangażowanie LNU gwarantuje, że najnowocześniejsze badania i rozwiązania w zakresie zrównoważonego planowania urbanistycznego zostaną włączone do projektów przyszłych miast.

Angażując się w szeroką sieć interesariuszy, LNU ułatwia integrację **projektów urbanistycznych uwzględniających kwestie środowiskowe i społeczne**, które będą **kształtować przyszłość europejskich miast**. Wkład uniwersytetu w to partnerstwo jest zgodny z jego zaangażowaniem na rzecz zrównoważonej architektury i zielonej infrastruktury.

Najważniejsze wyniki:

Zrównoważone projektowanie urbanistyczne: Rozwój przestrzeni miejskich, które integrują naturę, promują różnorodność biologiczną i stawiają na pierwszym miejscu dobrobyt mieszkańców.

Integracja kulturowa: projekty urbanistyczne odzwierciedlające różnorodność kulturową i społeczną społeczeństw europejskich.

Innowacje w przestrzeni publicznej: zachęcanie do tworzenia zielonych, wielofunkcyjnych przestrzeni publicznych, które przyczyniają się do ogólnego zdrowia społeczności.

3. Sieć badań nad zrównoważonym zdrowiem

Sieć badań nad zrównoważonym zdrowiem LNU koncentruje się na połączeniu zrównoważonych systemów opieki zdrowotnej i rozwiązań medycznych odpornych na zmiany klimatu. Ta **interdyscyplinarna współpraca** skupia ekspertów z różnych dziedzin, w tym zdrowia publicznego, nauk o środowisku i medycyny, w celu opracowania **innowacyjnych rozwiązań** odpowiadających na wyzwania zdrowotne związane ze zmianami klimatu.

Współpracując z krajowymi agencjami zdrowia, organizacjami pozarządowymi i organizacjami międzynarodowymi, LNU aktywnie przyczynia się do tworzenia systemów opieki zdrowotnej **odpornych** na skutki zmian klimatycznych dla zdrowia (). Sieć bada sposoby **zmniejszenia śladu węglowego** infrastruktury opieki zdrowotnej i dostarcza rozwiązania dla zagrożeń zdrowotnych spowodowanych zmianami klimatycznymi.

120

Najważniejsze wyniki:

Systemy opieki zdrowotnej odporne na zmiany klimatu: innowacje w systemach opieki zdrowotnej, które są odporne na zmiany klimatu i promują długoterminowe zdrowie publiczne.

Ekologiczne praktyki w opiece zdrowotnej: Rozwój praktyk zrównoważonych środowiskowo w placówkach opieki zdrowotnej, w tym energooszczędnych budynków i strategii ograniczania ilości odpadów.

Globalny wpływ na zdrowie: Wkład w globalną agendę zdrowotną poprzez podejmowanie rosnących wyzwań zdrowotnych związanych ze zmianami środowiskowymi.

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

Program UALtransferE na Uniwersytecie w Almerii (UAL) jest strategiczną inicjatywą mającą na celu transfer wiedzy generowanej w ramach uniwersytetu do społeczeństwa, wspierającą **współpracę z przedsiębiorstwami, podmiotami społecznymi i organizacjami publicznymi**. Wysiłki te opierają się na interakcji z wieloma interesariuszami, tworząc sojusze, które napędzają innowacje i rozwój w kluczowych sektorach. Ponadto UALtransferE zawiera silny element świadomości dotyczący kryteriów ESG (środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego), zgodny z Agendą ONZ na rzecz zrównoważonego rozwoju do 2030 r. (SDG).

121

UALtransferE stanowi **kluczową inicjatywę**, która nie tylko **wzmacnia relacje między UAL a jej strategicznymi interesariuszami**, ale także **integruje kryteria ESG z jej projektami**. Dzięki tej strategii uniwersytet umacnia swoją pozycję jako kluczowy gracz w zrównoważonym rozwoju regionu, promując model innowacji oparty na współpracy i pozytywnym wpływie na społeczeństwo i środowisko.

Współpraca z interesariuszami: przedsiębiorstwami, gminami i podmiotami publicznymi

Jednym z fundamentalnych filarów UALtransferE jest skupienie się na współpracy z kluczowymi podmiotami w ekosystemie biznesowym i społecznym. Uniwersytet pełni rolę pomostu między badaniami naukowymi a potrzebami sektora produkcyjnego, tworząc synergii z:

Przedsiębiorstwami: Projekty badawczo-rozwojowe w strategicznych sektorach, takich jak agrobiznes, turystyka, energetyka i technologie produkcyjne, umożliwiają firmom dostęp do zaawansowanych badań i innowacyjnych rozwiązań dla stojących przed nimi wyzwań.

Gminami i administracją publiczną: UAL współpracuje z samorządami lokalnymi w celu wdrażania innowacyjnych rozwiązań w zarządzaniu publicznym, od efektywności energetycznej po zrównoważone planowanie urbanistyczne.

Organizacjami trzeciego sektora: Współpraca z organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami jest wspierana w celu rozwiązywania problemów społecznych poprzez transfer wiedzy i technologii.

Umowy te nie tylko wzmacniają powiązania między środowiskiem akademickim a światem biznesu, ale także tworzą możliwości zatrudnienia dla studentów i absolwentów uniwersytetu.

122

Zaangażowanie na rzecz zrównoważonego rozwoju środowiska

W ramach strategii ESG UALtransferE promuje różne inicjatywy mające na celu zmniejszenie wpływu na środowisko i wspieranie zrównoważonego rozwoju:

Efektywność energetyczna: optymalizacja zużycia energii w obiektach UAL i promowanie wykorzystania energii odnawialnej.

Gospodarka odpadami: wdrażanie programów recyklingu i redukcji odpadów we współpracy z lokalnymi podmiotami.

Zrównoważona mobilność: opracowywanie działań zachęcających społeczność uniwersytecką i współpracujące firmy do korzystania z transportu publicznego, rowerów i carpoolingu.

Innowacje społeczne i zrównoważony rozwój

UALtransferE promuje również projekty o znaczącym wpływie społecznym, skupiające się na:

Zmniejszaniu nierówności: współpracy z przedsiębiorstwami i organizacjami w celu tworzenia integracyjnych i dostępnych miejsc pracy.

Równouprawnienie płci: promowanie projektów sprzyjających równości w miejscu pracy i edukacji.

Zdrowie publiczne i dobrostan: opracowywanie rozwiązań technologicznych stosowanych w dziedzinie zdrowia i dobrostanu społeczności.

Zarządzanie i przejrzystość

Program ustanawia również zasady odpowiedzialnego zarządzania w umowach zawartych z interesariuszami. W każdym działaniu priorytetowo traktowane są takie wartości, jak przejrzystość, etyczne zarządzanie i odpowiedzialność.

Uniwersytet Łódzki, Polska

123

Partnerstwa z interesariuszami

Projekt RiEcoLab, prowadzony przez Uniwersytet Łódzki, stanowi ambitną inicjatywę w ramach konsorcjum instytucji szkolnictwa wyższego (HEI) Responsible Innovation-Led Entrepreneurial University Transformation Centres. Wspierany umową o dotację (21307) pomiędzy EIT Manufacturing a Uniwersytetem Łódzkim, RiEcoLab ma na celu **przedefiniowanie roli uniwersytetów w promowaniu odpowiedzialnych badań, innowacji i przedsiębiorczości poprzez utworzenie laboratoriów integracji ekosystemów (EIL)**. Laboratoria te uosabiają transformacyjne podejście do **badań, innowacji i zaangażowania interesariuszy**.

Głównym celem projektu RiEcoLab jest **zrewolucjonizowanie sposobu prowadzenia badań i rozwoju (R&D) na uniwersytetach**, zapewniając płynne przejście od innowacji akademickich do komercyjnych spin-offów. Osiąga się to poprzez zaangażowanie szerokiego grona wewnętrznych interesariuszy, pracowników akademickich i nieakademickich, a także studentów oraz poprzez wspieranie współpracy z zewnętrznymi interesariuszami, takimi jak inwestorzy, przedsiębiorstwa i organy rządowe. Nadrzędną wizją jest wzmocnienie **zdolności przedsiębiorczych i innowacyjnych uniwersytetów przy jednoczesnym promowaniu zrównoważonego rozwoju poprzez odpowiedzialne badania i innowacje (RRI)**.

EIL są podstawą projektu RiEcoLab, służąc jako infrastruktury hybrydowe, które integrują środowiska fizyczne i wirtualne w celu wspierania start-upów i promowania ekosystemów innowacji. Każda z uczestniczących uczelni, w tym Uniwersytet Łódzki,

University College Dublin (Irlandia), Wageningen Research (Holandia), Narodowy Uniwersytet Nauk Politycznych i Administracji Publicznej (Rumunia) oraz Uniwersytet Yaşar (Turcja), opracowała EIL dostosowane do swoich regionalnych potrzeb i potencjału innowacyjnego. Laboratoria te zostały utworzone przy użyciu ram oceny potrzeb HEInnovate i dostosowane do strategii inteligentnej specjalizacji każdej z instytucji.

EIL ułatwiają:

1. **Wspieranie spin-offów i start-upów:** ulepszone biura transferu technologii i rady doradcze kierują nowymi przedsięwzięciami i finansują je.
2. **Zaangażowanie interesariuszy:** obowiązkowe szkolenia wyposażają pracowników i studentów w narzędzia niezbędne do poruszania się po świecie przedsiębiorczości.
3. **Współpracę publiczno-prywatną:** partnerstwa z inwestorami wpływowymi wypełniają lukę między innowacjami akademickimi a możliwościami komercyjnymi.
4. **Zrównoważonego funkcjonowania:** kompleksowe systemy pomiaru wydajności zapewniają, że EIL pozostają skuteczne.

Sukces EIL zależy od silnych partnerstw z różnymi interesariuszami. Poniżej przedstawiono godne uwagi przykłady, które pokazują wpływ tej współpracy:

1. **Akcelerator rolno-spożywczy Uniwersytetu Yaşar Wspierany przez RiEcoLab,** EIL Uniwersytetu Yaşar uzyskał 1 mln euro od rządu tureckiego na utworzenie oficjalnego akceleratora innowacji rolno-spożywczych. Inicjatywa ta stanowi przykład tego, jak EIL mogą przyciągać fundusze publiczne i zaangażowanie przemysłu w celu rozwiązania kluczowych wyzwań regionalnych.

2. **Współpraca międzysektorowa w Łodzi Na Uniwersytecie Łódzkim** partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorstwami i organami publicznymi ułatwiły włączenie zasad RRI do projektów badawczo-rozwojowych. Współpraca ta zaowocowała usprawnieniem procesów komercjalizacji, udoskonaleniem strategii dotyczących własności intelektualnej oraz stworzeniem zrównoważonego ekosystemu innowacji, który przynosi korzyści zarówno środowisku akademickiemu, jak i społeczeństwu.
3. Nacisk na **zrównoważony rozwój w Wageningen Research** Wageningen Research wykorzystało swoją EIL do nadania priorytetowego znaczenia spin-offom opartym na zrównoważonym rozwoju, zgodnie ze swoją wiedzą specjalistyczną w dziedzinie rolnictwa i nauk o środowisku. Ten strategiczny nacisk przyciągnął międzynarodowych inwestorów i wzmocnił rolę laboratorium jako centrum odpowiedzialnych innowacji.

125

RiEcoLab doprowadził do zmian instytucjonalnych w uczestniczących uniwersytetach poprzez redefinicję procesów wewnętrznych i promowanie kultury innowacji. Najważniejsze wyniki to:

1. **Udoskonalenia polityki:** Opracowano nowe wytyczne dotyczące strategii badawczych, etyki i komercjalizacji.
2. **Rozwój umiejętności:** Kompleksowe programy szkoleniowe zwiększyły kompetencje przedsiębiorcze pracowników i studentów.
3. **Budowanie reputacji:** EIL wzmocniły globalną reputację uczestniczących uczelni wyższych, pozycjonując je jako liderów innowacji.

Sukces projektu przypisuje się następującym najlepszym praktykom:

1. **Stopniowe skalowanie:** rozpoczęcie od małych zespołów badawczych i rozszerzenie na inicjatywy obejmujące cały wydział.
2. **Komunikacja z interesariuszami:** Wykorzystanie przekonujących narracji do przekazania wizji i wpływu projektu.

3. Strategie dostosowane do potrzeb: dostosowanie podejścia do indywidualnych potrzeb każdej uczelni wyższej i jej ekosystemu.

Konsorcjum RiEcoLab stanęło przed wyzwaniami, takimi jak napięty harmonogram projektu i konieczność dostosowania różnych priorytetów instytucjonalnych. Jednak zaangażowanie uczestniczących zespołów i wsparcie EIT Manufacturing zapewniły **pomyślne** zakończenie **projektu**.

W przyszłości nacisk zostanie położony na **uruchomienie EIL** poprzez rekrutację projektów badawczych, wspieranie nowych form współpracy oraz włączenie zasad RRI do bieżących inicjatyw. Działania te mają na celu umocnienie roli EIL jako dynamicznych platform innowacji i wpływu społecznego.

Projekt RiEcoLab podkreśla **transformacyjny potencjał laboratoriów integracji ekosystemów (EIL) w promowaniu odpowiedzialnych innowacji i przedsiębiorczości**. Dzięki budowaniu silnych partnerstw z interesariuszami i instytucjonalizacji najlepszych praktyk, projekt ten położył podwaliny pod zrównoważone ekosystemy innowacji, które wypełniają lukę między środowiskiem akademickim a społeczeństwem. W miarę dalszego rozwoju EIL mają one szansę stać się modelami transformacji instytucjonalnej opartej na innowacjach na całym świecie.

ImpactSci, Portugalia

Studium przypadku: Program ładu korporacyjnego i ESG realizowany przez Católica Lisbon School of Business & Economics

Católica Lisbon School of Business & Economics (CLSBE) stała się liderem w promowaniu partnerstw wspierających **inicjatywy ESG**. Uznając znaczenie współpracy w podejmowaniu wyzwań związanych z ESG, CLSBE opracowała **program ładu korporacyjnego i ESG** we współpracy z liderami branży, organami regulacyjnymi i organizacjami pozarządowymi. Inicjatywa ma na celu podniesienie kompetencji w zakresie ESG wśród kadry kierowniczej, decydentów i studentów, przy jednoczesnym budowaniu sieci interesariuszy zaangażowanych w zrównoważone praktyki.

Program ładu korporacyjnego i ESG został zaprojektowany tak, aby połączyć rygor akademicki z praktyczną wiedzą w celu poprawy znajomości zagadnień ESG i standardów ładu korporacyjnego. Jego celem jest tworzenie wspólnej wartości poprzez współpracę między interesariuszami oraz przygotowanie uczestników do pełnienia wiodącej roli w świecie, na który coraz większy wpływ mają imperatywy zrównoważonego rozwoju.

W programie uczestniczy szerokie grono interesariuszy, w tym międzynarodowe korporacje, instytucje finansowe, firmy konsultingowe i agencje publiczne. Partnerzy ci wnoszą wkład w program poprzez studia przypadków, mentoring i wykłady gościnne, zapewniając, że treść pozostaje adekwatna do rzeczywistych sytuacji. Program nauczania obejmuje kluczowe tematy ESG, takie jak **zrównoważone finanse, etyczne przywództwo, ład korporacyjny i pomiar wpływu**, z silnym naciskiem na integrację ESG z procesami decyzyjnymi na wszystkich poziomach organizacyjnych.

Uczestnicy zapoznają się z praktycznymi studiami przypadków dostarczonymi przez organizacje partnerskie, które podkreślają zarówno udane wdrożenia ESG, jak i napotkane wyzwania. Studia przypadków oferują uczestnikom wgląd w zastosowanie ram ESG i dostarczają strategii pokonywania typowych przeszkód. Uczestnicy współpracują również nad projektami zorientowanymi na działanie, które dotyczą rzeczywistych wyzwań ESG stojących przed organizacjami partnerskimi programu. Projekty te często skutkują praktycznymi zaleceniami, łącząc wiedzę specjalistyczną uniwersytetu z wpływem interesariuszy. Sesje networkingowe i dyskusje przy okrągłym stole pozwalają interesariuszom wymieniać się najlepszymi praktykami, badać synergie i omawiać pojawiające się trendy w zakresie ESG.

Ponad **150 wysokich rangą liderów** z korporacji, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych ukończyło program, zdobywając kluczowe umiejętności pozwalające na włączenie zasad ESG do strategii ich organizacji. Program wzmocnił relacje między CLSBE a jego partnerami korporacyjnymi i instytucjonalnymi, prowadząc do nowych projektów badawczych, staży i możliwości konsultingowych. Projekty zorientowane na działanie przyniosły wymierne rezultaty, w tym **poprawę**

praktyk sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju oraz opracowanie **innowacyjnych produktów inwestycyjnych ESG** przez organizacje partnerskie. W rezultacie CLSBE ugruntowało swoją pozycję jako lider w dziedzinie edukacji i zarządzania ESG, wywierając wpływ na politykę i praktyki biznesowe w Portugalii i poza jej granicami. Zaangażowanie różnych interesariuszy w program wzbogaca jego treść, zapewniając jego aktualność i dostosowanie do rzeczywistych wyzwań. Nacisk na praktyczne zastosowanie poprzez realizację konkretnych projektów i analizę rzeczywistych przypadków okazał się skuteczny w poprawie wyników nauczania i zapewnieniu bezpośredniej wartości dla interesariuszy. Trwała współpraca z partnerami wzmocniła relacje i stworzyła możliwości długoterminowego oddziaływania.

128

Program ładu korporacyjnego i ESG realizowany przez **Católica Lisbon School of Business & Economics** ilustruje, w jaki sposób uniwersytety mogą współpracować z interesariuszami w celu promowania zasad ESG. CLSBE stworzyła model rozwiązywania problemów związanych ze zrównoważonym rozwojem, jednocześnie promując kulturę **etycznego przywództwa** i **innowacji** poprzez połączenie doskonałości akademickiej i praktycznych partnerstw.

Więcej informacji tutaj: <https://clsbe.lisboa.ucp.pt/pt-pt/corporate-governance-e-esg/programa-detalhado>

4.4 Współpraca z decydentami

Uniwersytet Metropolitalny w Belgradzie, Serbia

SHIFT at LIMEN 2024 – Promowanie ESG w szkolnictwie wyższym

Podczas **10. Międzynarodowej Konferencji Naukowej LIMEN 2024**, która odbyła się w Wiedniu, projekt BMU wykorzystał okazję, aby opowiedzieć się za **włączeniem zasad ESG do szkolnictwa wyższego**. Profesorowie z Belgrade Metropolitan University — **Vladimir Škorić, Zorica Lazić i Goran Pavlović** — przedstawili abstrakt „*Wpływ integracji ESG na instytucje szkolnictwa wyższego*”,

pokazując, w jaki sposób ESG zmienia środowisko akademickie i wpływa na edukację oraz ścieżki kariery studentów.

Konferencja ta stanowiła istotną platformę do nawiązania współpracy z **decydentami politycznymi** i wspierania dialogu na temat zrównoważonego rozwoju, sprawiedliwości społecznej i zarządzania w środowisku akademickim. Uczestnictwo w konferencji pozwoliło projektowi SHIFT podkreślić **znaczenie ESG w szkolnictwie wyższym**, pomagając kształtować przyszłość polityki wspierającej cele zrównoważonego rozwoju oraz bardziej ekologiczne i integracyjne środowisko akademickie. Wydarzenie to stanowiło okazję do nawiązania kontaktów z kluczowymi interesariuszami, omówienia wyzwań i korzyści związanych z włączeniem ESG oraz promowania **zmian regulacyjnych**, które zachęcą uniwersytety do szerszego stosowania tych zasad.

129

Udział w konferencjach takich jak **LIMEN 2024** stanowi nieocenioną platformę do nawiązywania kontaktów z **decydentami politycznymi** i prowadzenia konstruktywnych dyskusji na ważne tematy, takie jak **integracja ESG w szkolnictwie wyższym**. Kiedy naukowcy, tacy jak przedstawiciele **Uniwersytetu Metropolitalnego w Belgradzie** prezentujący **projekt SHIFT**, uczestniczą w takich konferencjach, nie tylko angażują się w dialog z innymi pracownikami akademickimi, ale także bezpośrednio współpracują z decydentami politycznymi i osobami wpływowymi, które kształtują politykę w zakresie edukacji i zrównoważonego rozwoju.

Jedną z kluczowych korzyści płynących z udziału w takich wydarzeniach jest możliwość przedstawienia prac badawczych dotyczących aktualnych wyzwań i proponujących praktyczne rozwiązania. Prezentując referat taki jak **„Wpływ integracji ESG na instytucje szkolnictwa wyższego”**, uczestnicy mogą bezpośrednio wpływać na debatę polityczną, pokazując, w jaki sposób zasady ESG zmieniają uniwersytety i wpływają na edukację studentów, ich możliwości zawodowe oraz środowisko kampusu. Przedstawienie dobrze zbadanego artykułu pozwala decydentom uzyskać wgląd w praktyczne, poparte badaniami zalecenia dotyczące przyszłych kierunków polityki.

Ponadto konferencje często służą jako przestrzeń do nawiązywania kontaktów z **przedstawicielami rządów, liderami branży i innymi decydentami**. Kontakty te umożliwiają badaczom podkreślenie znaczenia zrównoważonej edukacji i promowanie polityki zachęcającej uniwersytety do przyjęcia ram ESG. Angażując się w takie działania wraz z decydentami, badacze mogą podkreślić pilną potrzebę dostosowania instytucji akademickich do celów zrównoważonego rozwoju i wpłynąć na przyszłe regulacje sprzyjające temu dostosowaniu.

130

Ponadto dyskusje i wymiana poglądów, które mają miejsce podczas konferencji takich jak **LIMEN 2024**, stwarzają okazję do zapoznania się z obawami i priorytetami decydentów politycznych, co pozwala naukowcom odpowiednio dostosować swoje działania promocyjne. Dzięki zapoznaniu się z tematem decyzji polityczni mogą uzyskać lepszą wiedzę na temat roli szkolnictwa wyższego w osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju, co może prowadzić do opracowania bardziej solidnych i świadomych polityk. Ostatecznie interakcje te wzmacniają dążenie do włączenia zasad ESG do systemów edukacyjnych na całym świecie.

Uniwersytet Linneusza, Szwecja

Współpraca z decydentami politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG

Wraz z nasileniem się globalnych wyzwań integracja **polityki środowiskowej, społecznej i ładu korporacyjnego (ESG)** stała się kluczowa dla kształtowania zrównoważonej przyszłości. **Uniwersytety**, jako centra wiedzy i innowacji, odgrywają wyjątkową rolę w wypełnianiu luki między badaniami a praktycznym kształtowaniem polityki. Niniejsze studium przypadku analizuje inicjatywy podjęte przez **LNU**, które poprzez strategiczne zaangażowanie **decydentów politycznych** promują włączenie zasad ESG do ram krajowych i międzynarodowych.

Ramy współpracy **LNU** opierają się na zasadach określonych w **Deklaracji odpowiedzialności społecznej uniwersytetów (DSOU)**. Dokument ten, poparty przez konsorcjum ponad 160 instytucji, podkreśla zbiorową odpowiedzialność środowiska akademickiego za podejmowanie wyzwań społecznych poprzez **edukację, badania i promowanie odpowiednich polityk**. Duży nacisk kładzie się na nawiązywanie **partnerstw** promujących zrównoważone praktyki w różnych sektorach, dzięki czemu uniwersytety stają się istotnymi motorami zmian w globalnym krajobrazie ESG.

LNU wykazało się wzorcowym podejściem do pokonywania tych wyzwań poprzez różne inicjatywy:

1. Centrum wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju

Centrum wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju LNU funkcjonuje jako think tank, dostarczając decydentom aktualnych i dobrze zbadanych rekomendacji dotyczących zarządzania środowiskiem i transformacji ekologicznej. Tworząc **scentralizowaną platformę** współpracy, inicjatywa ta łączy naukowców, studentów i partnerów zewnętrznych, w tym organy rządowe, w celu rozwiązania pilnych wyzwań środowiskowych.

Podjęte działania:

- Utworzenie centralnej jednostki koordynacyjnej ds. badań związanych z polityką.
- Opracowanie kompleksowej bazy danych łączącej decydentów politycznych z ekspertami i studentami posiadającymi umiejętności w dziedzinie ESG.
- Organizowanie regularnych warsztatów i forów w celu wspierania dialogu na temat priorytetów transformacji ekologicznej.

Wpływ:

- Lepszy dostęp decydentów do rekomendacji opartych na dowodach.
- Wzmocnienie interdyscyplinarnego podejścia do globalnych wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem.

2. Grupa doradcza ds. polityki wodnej i klimatycznej

Grupa doradcza ds. polityki wodnej i klimatycznej koncentruje się na opracowywaniu opartych na badaniach naukowych strategii zrównoważonego gospodarowania wodą i adaptacji do zmian klimatu. LNU skupia ekspertów w dziedzinie hydrologii, nauk o środowisku i klimatologii, którzy doradzają w zakresie krajowej i regionalnej polityki dotyczącej odporności wodnej, łagodzenia zmian klimatu i adaptacji do nich.

Podjęte działania:

- Utworzenie specjalnej grupy zadaniowej zajmującej się pilnymi kwestiami związanymi z polityką wodną i klimatyczną.
- Koordynacja działań z rządami krajowymi i organizacjami międzynarodowymi w zakresie strategii odporności na zmiany klimatu.
- Opracowanie publikacji dotyczących polityki wodnej i najlepszych praktyk w zakresie adaptacji do zmian klimatu.
- Wpływ:
- Wzmocnienie ram politycznych dotyczących ochrony zasobów wodnych i adaptacji do zmian klimatu.
- Zwiększona współpraca między naukowcami, decydentami politycznymi i zainteresowanymi stronami z branży w zakresie rozwiązywania problemów związanych z klimatem.

3. Gospodarka o obiegu zamkniętym w polityce szkolnictwa wyższego

Włączenie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym do zarządzania szkolnictwem wyższym jest kluczowym obszarem zainteresowania LNU. Inicjatywa ta promuje politykę, która wspiera redukcję, ponowne wykorzystanie i recykling zasobów w ramach uniwersytetów (), jednocześnie sprzyjając szerszym zmianom społecznym w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym.

Podjęte działania:

- Przyjęcie zasad gospodarki o obiegu zamkniętym w zarządzaniu i administracji uniwersytetami.
- Współpraca z decydentami politycznymi w celu wpływania na włączenie modeli gospodarki o obiegu zamkniętym do krajowej polityki edukacyjnej.
- Wdrożenie inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju na terenie kampusu, aby dać przykład gospodarki o obiegu zamkniętym studentom i szerszej społeczności.

Wpływ:

- Pozycjonowanie LNU jako lidera w dziedzinie zrównoważonego rozwoju w sektorze szkolnictwa wyższego.
- Zachęcenie innych instytucji do przyjęcia praktyk gospodarki o obiegu zamkniętym w zarządzaniu i działalności.

4. Promowanie krajowych ram klimatycznych

LNU odegrało aktywną rolę w kształtowaniu krajowej polityki klimatycznej Szwecji, angażując się w dyskusje, które dostosowują badania naukowe do krajowych celów zrównoważonego rozwoju. Dzięki tym wysiłkom uniwersytet dąży do **wywarcia wpływu na krajowe strategie klimatyczne**, zapewniając dalszy postęp Szwecji w zakresie zobowiązań środowiskowych.

Podjęte działania:

- Aktywny udział w dyskusjach na temat polityki klimatycznej Szwecji i konsultacjach społecznych.

- Rozpowszechnianie wyników badań naukowych w celu kształtowania krajowych planów działania w zakresie klimatu.
- Współpraca z organami rządowymi w celu dostosowania polityki klimatycznej do globalnych ram zrównoważonego rozwoju.

Wpływ:

- Wzmocnienie krajowych ram klimatycznych Szwecji zgodnie z globalnymi celami zrównoważonego rozwoju.
- Wzmocnienie współpracy między środowiskiem akademickim, rządem i przemysłem w zakresie strategii odporności na zmiany klimatu i redukcji emisji dwutlenku węgla.

134

Aby jeszcze bardziej zwiększyć **świadomość** i integrację **ESG** w różnych sektorach, LNU przedstawia kilka zaleceń mających na celu wzmocnienie zarówno akademickiego, jak i praktycznego zaangażowania w **ESG**: LNU zaleca zacieśnienie współpracy między **przemysłem** a **środowiskiem akademickim** w celu włączenia zasad ESG do **ładu korporacyjnego** i praktyk biznesowych. Partnerstwa te powinny koncentrować się na wspólnych projektach badawczych, stażach i programach akademickich sponsorowanych przez przemysł, aby umożliwić studentom zdobycie praktycznego doświadczenia, a przedsiębiorstwom wdrożenie zrównoważonych praktyk opartych na najnowszych badaniach naukowych.

Uniwersytet w Almerii, Hiszpania

Współpraca z decydentami politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG

W kontekście globalnym charakteryzującym się rosnącym **niedoborem wody** i pilną potrzebą przejścia na bardziej **zrównoważoną politykę**, Uniwersytet w Almerii (UAL) potwierdza swoje zaangażowanie w zasady ESG (środowiskowe, społeczne i ładu korporacyjnego) poprzez inicjatywy promujące **dialog, transfer wiedzy i współpracę** między kluczowymi podmiotami. Jednym z najbardziej znaczących przejawów tego zaangażowania jest organizacja specjalistycznego kursu poświęconego **zintegrowanemu zarządzaniu zasobami wodnymi**, który wykracza poza sferę akademicką i stanowi prawdziwe forum dialogu między uczelnią, przemysłem, podmiotami publicznymi i decydentami politycznymi.

Kurs ten był częścią strategii instytucjonalnej UAL, mającej na celu pozycjonowanie się jako aktywny uczestnik w tworzeniu **zrównoważonych rozwiązań** dla złożonych wyzwań, takich jak gospodarka wodna w regionach o rosnącym **niedoborze wody**. W trakcie kursu program poruszał fundamentalne aspekty **cyklu wodnego**: od oczyszczania i uzdatniania po ponowne wykorzystanie, efektywne zużycie, gospodarkę osadami oraz zapewnienie jakości i dostaw wody do spożycia przez ludzi. Wszystkie te elementy mają silny komponent **środowiskowy** i regulacyjny i są niezbędne dla realizacji **agendy ESG** zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

Jedną z najbardziej charakterystycznych cech tego kursu było skupienie się na **bezpośredniej interakcji między naukowcami a decydentami politycznymi**. Podejście to odpowiada na **rosnącą potrzebę** oparcia **polityki publicznej** na dowodach naukowych, podczas gdy badania akademickie odpowiadają na rzeczywiste potrzeby terytorium i jego mieszkańców. W tym kontekście kluczowe znaczenie miało uczestnictwo przedstawicieli instytucji i sektora prywatnego. Osoby takie jak radny ds. wody, terenów zielonych i rolnictwa oraz trzeci zastępca burmistrza

Rady Miasta Almería, szef działu środowiska przemysłowego w Cosentino Group oraz szef działu zarządzania wiedzą i środowiska w Aqualia, między innymi, podzielili się swoimi praktycznymi i politycznymi perspektywami na wyzwania stojące przed miastami i przedsiębiorstwami w dziedzinie wody.

W wydarzeniu wzięli również udział naukowcy, technicy z organów normalizacyjnych oraz cenieni specjaliści, którzy omówili najważniejsze zmiany legislacyjne w dziedzinie uzdatniania i oczyszczania wody. Podkreślono zarówno wyzwania, jak i możliwości wynikające z tych zmian regulacyjnych, zwracając uwagę na potrzebę dostosowania się wszystkich zainteresowanych stron. Omówiono również pojawiające się kwestie, takie jak **przetwarzanie osadów** oraz **regeneracja i ponowne wykorzystanie wody**, które stają się coraz ważniejsze w obliczu zmian klimatycznych i presji na zasoby wodonośne.

Główną wartością dodaną tej inicjatywy jest stworzenie przestrzeni do skutecznej wymiany poglądów między różnymi sektorami. Dzięki zgromadzeniu naukowców, przedstawicieli przemysłu (takich jak FCC Aqualia i Cosentino), podmiotów publicznych, decydentów politycznych i organów regulacyjnych Uniwersytet w Almerii był w stanie stworzyć **ekosystem współpracy** mający na celu promowanie świadomych, realnych i akceptowanych społecznie polityk. W tym sensie kurs służył nie tylko jako okazja do szkolenia, ale także jako mechanizm wpływający na kształtowanie **zrównoważonych polityk publicznych**, zgodnie z **zasadami ESG**.

Takie inicjatywy pozycjonują UAL jako lidera w dziedzinie zrównoważonego rozwoju i zarządzania zasobami, pokazując, jak uniwersytety mogą odgrywać aktywną rolę w opracowywaniu i wdrażaniu polityki środowiskowej. Dzięki takim działaniom promowany jest model zarządzania oparty na dowodach, konsensusie i innowacjach, czyli trzech fundamentalnych filarach pozwalających sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom związanym z wodą.

Krótko mówiąc, kurs zintegrowanego zarządzania zasobami wodnymi zorganizowany przez Uniwersytet w Almerii jest namacalnym przykładem tego, jak

współpraca między środowiskiem akademickim, decydentami politycznymi i sektorem prywatnym może generować cenne synergie, które przyczyniają się do skutecznego wdrażania strategii ESG. W świecie, który coraz bardziej domaga się zrównoważonych rozwiązań, UAL pozycjonuje się jako zaangażowany gracz z wizją transformacji i zdolnością do wywierania wpływu na politykę, która będzie kształtować kierunek naszego rozwoju społecznego i środowiskowego.

Uniwersytet Łódzki, Polska

Współpraca z decydentami politycznymi w celu promowania polityki i regulacji ESG

Wraz z nasileniem się globalnych wyzwań integracja **polityki środowiskowej, społecznej i ładu korporacyjnego (ESG)** stała się kluczowa dla kształtowania zrównoważonej przyszłości. Uniwersytety, jako centra wiedzy i innowacji, odgrywają wyjątkową rolę w wypełnianiu luki między badaniami a praktycznym kształtowaniem polityki. Niniejsze studium przypadku analizuje inicjatywy podejmowane przez instytucje szkolnictwa wyższego w Polsce, które poprzez strategiczne zaangażowanie **decydentów politycznych** promują integrację zasad ESG z ramami krajowymi i regionalnymi.

Ramy współpracy opierają się na zasadach określonych w **Deklaracji odpowiedzialności społecznej uniwersytetów (DSOU)**. Dokument ten, poparty przez konsorcjum ponad 160 instytucji, podkreśla zbiorową odpowiedzialność środowiska akademickiego za podejmowanie wyzwań społecznych poprzez edukację, badania i promowanie odpowiednich polityk. Duży nacisk kładzie się na nawiązywanie **partnerstw** promujących zrównoważone praktyki w różnych sektorach.

Zaangażowanie decydentów w dyskusje dotyczące ESG wymaga pokonania kilku barier:

1. Ograniczone zasoby finansowe często ograniczają zakres projektów i inicjatyw współpracy.

2. Decydenci polityczni mogą nie mieć pełnego zrozumienia zasad ESG, co powoduje potrzebę ukierunkowanych działań edukacyjnych.
3. Niespójne polityki krajowe i regionalne utrudniają dostosowanie zaleceń akademickich do programów legislacyjnych.
4. Dostęp do zaawansowanych narzędzi i platform do symulacji polityki i analizy wpływu pozostaje ograniczony w niektórych środowiskach akademickich.

138

Polskie uczelnie wykazały się wzorcowym podejściem do pokonywania tych wyzwań, czego przykładem są następujące przypadki:

1. Uniwersytet Łódzki – inicjatywa Science Hub

Uniwersytet Łódzki uruchomił **Science Hub UŁ**, aby wypełnić lukę między **wiedzą akademicką a kształtowaniem polityki**. Tworząc scentralizowaną platformę współpracy, inicjatywa łączy naukowców, studentów i partnerów zewnętrznych, w tym organy rządowe, w celu rozwiązania pilnych wyzwań społecznych.

Podjęte działania:

- Utworzenie centralnej jednostki koordynacyjnej ds. badań związanych z polityką.
- Opracowanie bazy danych łączącej decydentów politycznych z ekspertami i studentami posiadającymi umiejętności w dziedzinie ESG.
- Regularne warsztaty i fora mające na celu wspieranie dialogu na temat priorytetów ESG.

Wpływ:

- Lepszy dostęp decydentów politycznych do rekomendacji opartych na dowodach.
- Wzmocnienie interdyscyplinarnego podejścia do wyzwań politycznych.

2. Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie – program Responsible UEK

Uznając znaczenie inkluzywności w kształtowaniu polityki ESG, Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie wdrożył projekt Odpowiedzialny UEK. Inicjatywa ta ma na celu zaszczerpienie wartości odpowiedzialności społecznej wśród interesariuszy, przy jednoczesnym promowaniu polityki zgodnej z ESG na różnych poziomach zarządzania.

Podjęte działania:

- Utworzenie grupy zadaniowej koordynującej działania na rzecz promowania ESG.
- Organizacja publicznych debat i dyskusji na temat zrównoważonej polityki gospodarczej.
- Publikacja dokumentów dotyczących wyzwań związanych z lokalnym zarządzaniem.

139

Wpływ:

- Stworzenie solidnych ram dialogu między środowiskiem akademickim a decydentami politycznymi.
- Zwiększenie widoczności kwestii ESG w regionalnych kręgach politycznych.

Dzięki wytrwałemu zaangażowaniu uniwersytety osiągnęły sukces w następujących obszarach:

- 1. Wpływ na agendy polityczne:** Dzięki przedstawianiu rekomendacji opartych na badaniach naukowych uczelnie przyczyniły się do sformułowania regulacji dotyczących ESG, które są zgodne z globalnymi celami zrównoważonego rozwoju.
- 2. Rozwinięciu potencjału:** Programy edukacyjne skierowane do decydentów politycznych zwiększyły świadomość zasad ESG i ich implikacji.
- 3. Promowały współpracę:** partnerstwa wielostronne, wspierane przez uczelnie, wypełniły lukę między środowiskiem akademickim, rządem i przemysłem.

Zalecenia, które można przekazać innym uczelniom wyższym

1. Utworzenie specjalnych biur łącznikowych na uniwersytetach w celu usprawnienia komunikacji z decydentami politycznymi.
2. Występować na rzecz zwiększenia finansowania rządowego i międzynarodowego w celu wsparcia badań i projektów promujących ESG.
3. Opracowanie programów pilotażowych we współpracy z decydentami politycznymi w celu przetestowania i udoskonalenia inicjatyw ESG przed ich szerszym wdrożeniem.

140

Proaktywne zaangażowanie polskich uczelni w działania promujące ESG pokazuje, jak wielki potencjał transformacyjny ma środowisko akademickie w kształtowaniu zrównoważonej przyszłości. Poprzez wspieranie współpracy z decydentami politycznymi i podejmowanie wyzwań systemowych instytucje te podkreślają kluczową rolę szkolnictwa wyższego w **realizacji globalnych celów zrównoważonego rozwoju**.

ImpactSci, Portugalia

Studium przypadku: Projekt SIGMA: Promowanie polityki ESG w lokalnych gminach

Projekt SIGMA (Zrównoważony rozwój, innowacje i zarządzanie w działaniach gminnych) to inicjatywa prowadzona przez konsorcjum **uniwersytetów**, w tym Uniwersytet w Coimbrze, we współpracy z lokalnymi **gminami** i agencjami rządowymi. Projekt ma na celu włączenie **zasad środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG)** do procesów decyzyjnych gmin oraz ustanowienie ram zrównoważonego zarządzania lokalnego. Uznając rolę gmin w realizacji krajowych celów zrównoważonego rozwoju, projekt SIGMA ma na celu wyposażenie **decydentów** w narzędzia, wiedzę i ramy niezbędne do stymulowania innowacji i rozwoju opartego na ESG na poziomie lokalnym.

Projekt SIGMA jest kompleksową inicjatywą mającą na celu promowanie współpracy między **uniwersytetami**, gminami i organami decyzyjnymi. Program koncentruje się na dostarczaniu opartych na dowodach badań, dostosowanych szkoleń ESG oraz praktycznych zaleceń, aby pomóc samorządom lokalnym w tworzeniu i egzekwowaniu zrównoważonych polityk.

Kluczowym elementem projektu jest opracowanie zlokalizowanych **ram polityki ESG**, które są tworzone we współpracy między uniwersytetami a gminami. Ramy te dotyczą takich wyzwań, jak **adaptacja do zmian klimatu, sprawiedliwość społeczna** i przejrzyste zarządzanie, z naciskiem na zaspokojenie konkretnych potrzeb każdego regionu. Organizowane są warsztaty dla liderów gmin, decydentów politycznych i personelu technicznego w celu pogłębienia ich zrozumienia zasad ESG. Sesje te obejmują takie tematy, jak **sprawozdawczość w zakresie zrównoważonego rozwoju**, planowanie urbanistyczne pod kątem odporności na zmiany klimatu oraz strategię przyciągania zielonych inwestycji.

Uniwersytety zapewniają również gminom narzędzia **badawcze** i analityczne, które pomagają monitorować i oceniać wpływ ich polityki. Narzędzia te obejmują **oceny oddziaływania na środowisko**, wskaźniki sprawiedliwości społecznej i audyty

zarządzania. Program wspiera również gminy we wdrażaniu **projektów pilotażowych**, które dostosowują zrównoważony rozwój () do celów ESG. Przykłady takich projektów obejmują inicjatywy na rzecz **zrównoważonej mobilności miejskiej**, **wdrażania energii odnawialnej** i programów społecznych realizowanych przez społeczności lokalne. Ponadto projekt SIGMA ułatwia dialog między samorządami lokalnymi a krajowymi decydentami politycznymi, aby zapewnić zgodność inicjatyw gminnych z szerszymi regulacjami ESG. Projekt tworzy również platformy, na których gminy mogą dzielić się swoimi sukcesami i wyzwaniem, promując wspólne podejście do zrównoważonego rozwoju.

142

Kilka gmin zaangażowanych w projekt SIGMA przyjęło innowacyjne polityki ESG, takie jak **wytyczne dotyczące zielonych zamówień publicznych**, strategie planowania urbanistycznego neutralne pod względem emisji dwutlenku węgla oraz programy równości społecznej realizowane przez społeczności lokalne. Gminy te odnotowały poprawę praktyk zarządzania, w tym zwiększoną przejrzystość i większe zaangażowanie interesariuszy, co jest bezpośrednim skutkiem przyjęcia ram ESG. Ponadto gminy uczestniczące w projekcie z powodzeniem pozyskały finansowanie dla **projektów zgodnych z ESG** ze źródeł krajowych i międzynarodowych, w tym dotacje na energię odnawialną i rozwój miast.

Współpraca między uniwersytetami a gminami ułatwiła również dwustronną wymianę wiedzy. Uniwersytety uzyskały praktyczną wiedzę na temat wyzwań związanych z lokalnym zarządzaniem, a gminy skorzystały z dostępu do najnowszych **badania naukowych** i wiedzy specjalistycznej.

Projekt podkreślił znaczenie dostosowania **ram ESG** do unikalnych cech każdej gminy. Takie podejście zapewniło większą akceptację i sukces. Współpraca między uniwersytetami a gminami miała również kluczowe znaczenie dla wypełnienia luk w wiedzy i dostosowania celów ESG do praktycznych realiów lokalnego zarządzania. Ponadto wykorzystanie danych i **podejmowanie decyzji opartych na dowodach** okazało się potężnym narzędziem wzmacniającym projektowanie polityki i zwiększającym wiarygodność inicjatyw gminnych podczas zabiegania o finansowanie lub wsparcie regulacyjne.

Projekt SIGMA pokazuje znaczącą rolę, jaką uniwersytety mogą odegrać w kształtowaniu polityki publicznej i promowaniu zasad ESG na szczeblu samorządowym. Inicjatywa ta stanowi model, który można powielać w celu wspierania zrównoważonego rozwoju poprzez podejmowanie świadomych decyzji politycznych w oparciu o dane (), łącząc wiedzę akademicką z zarządzaniem gminnym. Sukces projektu SIGMA podkreśla potencjał **współpracy między uniwersytetami a władzami samorządowymi** w zakresie wprowadzania znaczących zmian w realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

143

Więcej informacji tutaj: <https://ccp.pt/2024/03/inovacao-e-desenvolvimento-local-esg-nos-municipios-o-projecto-sigma/>

Rozdział 5: Monitorowanie i raportowanie wyników ESG

5.1 Określanie wskaźników służących do pomiaru postępów w realizacji celów ESG

144

Określenie wskaźników służących do pomiaru postępów w realizacji celów ESG wymaga systematycznego podejścia do identyfikacji, wdrażania i śledzenia kluczowych wskaźników efektywności (KPI). Oto proces krok po kroku: ~

1. Zidentyfikuj istotne kwestie ESG

Zrozumienie priorytetów interesariuszy: Nawiązanie współpracy z interesariuszami w celu zrozumienia wyzwań związanych z ESG.

Polityki ESG: Przejrzyj europejskie i krajowe polityki ESG dotyczące instytucji szkolnictwa wyższego.

2. Wyznacz jasne cele i zadania

Zdefiniuj cele i zadania: ustal konkretne, mierzalne, osiągalne, istotne i określone w czasie (SMART) cele i zadania dla każdego wymiaru ESG.

Dostosowanie do strategii: Upewnij się, że cele ESG są zgodne z ogólną strategią ESG.

3. Wybierz odpowiednie wskaźniki

Wskaźniki środowiskowe, wskaźniki społeczne, wskaźniki dotyczące ładu korporacyjnego

Postępując zgodnie z tymi krokami, uczelnie wyższe mogą skutecznie mierzyć i wykazywać swoje postępy w realizacji celów i zadań ESG, zapewniając spełnienie oczekiwań interesariuszy i przyczyniając się do zrównoważonego rozwoju.

5.2 Włączenie celów i zadań ESG do polityki i praktyk instytucjonalnych

Wymiar ESG	Cel ESG	Cel ESG	Polityki i praktyki
Środowisko	SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	1. Brak świadomości i edukacji ekologicznej	Kursy, warsztaty i kampanie uświadamiające: na tematy takie jak zrównoważony rozwój, gospodarka o obiegu zamkniętym i gospodarka odpadami, skierowane do społeczności uniwersyteckiej. Projekty takie jak Grön Stadsby (Zielone Miasta): obejmują tworzenie terenów zielonych i ogrodów zrównoważonych w celu promowania różnorodności biologicznej i poprawy jakości powietrza. Inicjatywy związane z zalesianiem i zieloną energią: konkretne działania, takie jak sadzenie drzew i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
Środowisko	SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów	2. Brak wsparcia instytucjonalnego i systemowego	Wsparcie finansowe dla studentów biorących udział w konkursach: instytucja określa inicjatywy wsparcia finansowego, choć są one ograniczone do konkretnych wydarzeń. Plan równych szans: obejmuje wsparcie dla mniejszości i programy integracji społecznej. Dostęp do podstawowych usług: takie jak wprowadzenie posiłków w stołówce, aby ułatwić życie studentom. Polityka przejrzystości i odpowiedzialności: poprzez portal i audyty zewnętrzne. Udział studentów: parlament studencki pełni rolę w zarządzie, chociaż można by ją rozszerzyć.
Środowisko	SDG 12 – Odpowiedzial	3. Niewydajność w zakresie cyfryzacji i wdrażania celów	Cyfryzacja procesów administracyjnych: Chociaż istnieje zamiar ograniczenia zużycia papieru, wdrożenie nie przyniosło pożądanych rezultatów. Obowiązkowe

	na produkcja i konsumpcja	zrównoważonego rozwoju	<p>kwestionariusze online: Służą do oceny profesorów i kursów przed egzaminami, co sprzyja przekazywaniu informacji zwrotnych, ale ma problemy z wydajnością.</p> <p>Wdrożenie planów operacyjnych dotyczących zrównoważonego rozwoju: Związane z celami zrównoważonego rozwoju (SDG), ale brakuje odpowiedniej koordynacji.</p>
Środowisko	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	4. Infrastruktura i wykorzystanie zasobów energetycznych	<p>Wykorzystanie energii odnawialnej, takiej jak panele słoneczne i systemy oszczędzania energii.</p> <p>Zrównoważona mobilność: ścieżki rowerowe i punkty ładowania pojazdów elektrycznych.</p> <p>Adaptacja istniejących przestrzeni: poprawa infrastruktury w celu uczynienia jej funkcjonalną i przyjemną, np. zielone dziedzińce.</p> <p>Wewnętrzny konkurs na oszczędzanie energii: inicjatywa kierownictwa mająca na celu zmniejszenie kosztów energii elektrycznej przy współpracy całej społeczności.</p>
Zarządzanie	SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów	5. Brak połączenia i koordynacji we wdrażaniu celów zrównoważonego rozwoju i ESG	<p>Plany operacyjne: Określone przez uniwersytet i wydziały, kierują realizacją celów zrównoważonego rozwoju, ale brakuje koordynacji.</p> <p>Polityka zrównoważonego rozwoju: ogólne podejście do wdrażania celów zrównoważonego rozwoju, ale nie jest ono jeszcze w pełni zintegrowane na wszystkich poziomach.</p>
Zarządzanie	SDG 16 – Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje	6. Ograniczenia w zakresie zarządzania i uczestnictwa	<p>Zasady zarządzania: Promowanie szacunku, partycypacji, przejrzystości i odpowiedzialności w decyzjach uniwersyteckich.</p> <p>Parlament studencki: zwiększa udział studentów w podejmowaniu decyzji</p>

Zarządzanie	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	7. Ograniczenia budżetowe i podejmowanie decyzji krótkoterminowych	Inicjatywy oszczędnościowe: Kierownictwo uczelni angażuje wszystkich w generowanie pomysłów oszczędnościowych w odpowiedzi na rosnące koszty. Wsparcie finansowe: Pomimo ograniczeń budżetowych oferowane są inicjatywy mające na celu wsparcie studentów w konkursach i działaniach.
Zarządzanie	SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	8. Braki w szkoleniach i komunikacji wewnętrznej	Poprawa komunikacji między profesorami: promuje współpracę i zwiększa kompetencje kadry naukowej. Polityka odpowiadania na e-maile: ustalono 48-godzinny termin na udzielenie odpowiedzi na e-maile, chociaż nie zawsze jest on konsekwentnie stosowany.
Społeczne	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	9. Niekorzystne warunki komunikacji i pracy	Ulepszono kanały komunikacji, takie jak poczta elektroniczna i skrzynki sugestii, aby studenci byli na bieżąco informowani o praktykach stosowanych przez wykładowców.
Społeczne	SDG 5 – Równość płci	10. Nierówność płci i różnorodność	Przestrzenie są optymalizowane, aby były bardziej funkcjonalne i przyjemne, a projekty takie jak EUniWell są wdrażane w celu poprawy samopoczucia w przestrzeniach uniwersyteckich.
Społeczne	SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	11. Brak odpowiednich przestrzeni	Uniwersytet promuje równość płci i integrację poprzez politykę i programy uświadamiające, a także stypendia dla grup niedostatecznie reprezentowanych.

Społeczne	SDG 4 - Wysokiej jakości edukacja	12. Równy dostęp do edukacji i zasobów	Oferowane są stypendia i programy dotyczące zdrowia psychicznego, a czesne dla studentów z obszarów wiejskich jest obniżone, co poprawia dostęp do edukacji.
------------------	--	--	--

Monitorowanie i raportowanie wyników ESG

SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	Środowisko	E1. Świadomość i edukacja ekologiczna
-----------------------------------	------------	---------------------------------------

Wskaźnik 1: Zaangażowanie uczniów w programy edukacji ekologicznej

Definicja: Ten kluczowy wskaźnik efektywności mierzy poziom udziału uczniów w inicjatywach edukacji ekologicznej, takich jak kursy dotyczące zrównoważonego rozwoju, warsztaty, seminaria i zajęcia pozalekcyjne.

Pomiar:

Liczba zapisanych studentów: Łączna liczba studentów zapisanych do uczelni wyższej lub jej podgrupy (np. studenci zapisani na programy dotyczące zrównoważonego rozwoju).

Liczba oferowanych programów lub zajęć: Łączna liczba kursów dotyczących środowiska, warsztatów lub inicjatyw dotyczących zrównoważonego rozwoju oferowanych przez uczelnię.

Rodzaje udziału studentów:

- Zapisy na kursy związane ze zrównoważonym rozwojem (np. przedmioty fakultatywne poświęcone zrównoważonemu rozwojowi, nauki o środowisku).

- Uczestnictwo w warsztatach i wydarzeniach (np. seminariach poświęconych świadomości ekologicznej, programach wolontariackich).
- Zaangażowanie w pozalekcyjne działania związane ze środowiskiem (np. studenckie kluby ekologiczne, wyzwania związane ze zrównoważonym rozwojem).

Wskaźniki uczestnictwa obejmowały:

- **Dane ilościowe:** łączna liczba studentów uczestniczących lub zapisanych w każdej kategorii (kursy, wydarzenia, kluby).
- **Dane jakościowe:** opinie studentów lub ankiety oceniające jakość zaangażowania i wpływ programu.

149

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. Oblicz wskaźnik KPI, dzieląc **całkowitą liczbę studentów** zaangażowanych w **programy środowiskowe** przez całkowitą liczbę **zapisanych studentów** lub **programów środowiskowych**.
2. Śledź i raportuj **udział** w każdym rodzaju zaangażowania (kursy, warsztaty, zajęcia pozalekcyjne) oddzielnie, aby zidentyfikować obszary wymagające poprawy.
3. **Należy zgłaszać** zarówno ogólne wskaźniki uczestnictwa studentów, jak i bardziej szczegółowe dane (np. według wydziału, kadry lub rodzaju programu) w celu analizy trendów.

Wytyczne: Zaangażowanie studentów w programy edukacji ekologicznej odzwierciedla zdolność uczelni wyższych do podnoszenia świadomości i edukacji w zakresie zrównoważonego rozwoju. Śledzenie zaangażowania poprzez konkretne programy i działania pozwala uczelniom wyższym zidentyfikować obszary, które wymagają większej promocji lub wsparcia. Normalizacja zaangażowania studentów (np. na jednego zapisanego studenta lub na jeden program) pozwala na porównanie

wyników między latami lub instytucjami, pomagając w tym samym czasie wskazać obszary, które wymagają poprawy lub dodatkowych zasobów.

Wskaźnik 2: Udział kadry naukowej w szkoleniach i badaniach dotyczących zrównoważonego rozwoju

Definicja: Ten KPI mierzy stopień, w jakim wykładowcy uczestniczą w rozwoju zawodowym związanym ze zrównoważonym rozwojem i przyczyniają się do badań skupionych na zrównoważonym rozwoju.

150

Pomiar:

Liczba pracowników naukowych: Łączna liczba pracowników naukowych lub pracowników naukowych w określonych wydziałach lub dyscyplinach.

Liczba możliwości rozwoju zawodowego: Łączna liczba programów szkoleniowych lub warsztatów związanych ze zrównoważonym rozwojem oferowanych członkom kadry naukowej.

Rodzaje udziału kadry naukowej:

- **Udział kadry naukowej w szkoleniach dotyczących zrównoważonego rozwoju: Udział** w warsztatach, seminariach i kursach online związanych ze zrównoważonym rozwojem.
- **Wkład kadry naukowej w badania nad zrównoważonym rozwojem:** Liczba projektów badawczych, publikacji i współpracy dotyczących zrównoważonego rozwoju.

Wskaźniki badawcze i szkoleniowe obejmowały:

- **Dane ilościowe:** Liczba wykładowców, którzy uczestniczyli w warsztatach dotyczących zrównoważonego rozwoju lub wnieśli wkład w projekty badawcze/publikacje dotyczące zrównoważonego rozwoju.

- **Dane jakościowe:** odpowiedzi ankietowe dotyczące świadomości kadry naukowej w zakresie tematów środowiskowych i ich włączenia do nauczania.

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. KPI oblicza się, dzieląc **całkowitą** liczbę wykładowców **zaangażowanych w szkolenia i badania dotyczące zrównoważonego rozwoju** przez **całkowitą liczbę wykładowców**.
2. Śledź wyniki badań oddzielnie od **udziału w szkoleniach**, aby uzyskać jasny obraz zaangażowania kadry naukowej zarówno w nauczanie, jak i badania w zakresie zrównoważonego rozwoju.
3. Raz w roku **sporządzaj raporty** dotyczące udziału w szkoleniach i wyników badań, aby ocenić trendy w czasie.

151

Wskazówki: Śledzenie udziału kadry naukowej pomaga zidentyfikować luki w edukacji i badaniach dotyczących zrównoważonego rozwoju, umożliwiając ukierunkowanie potrzeb szkoleniowych i zwiększenie interdyscyplinarnych badań w tym zakresie. Udział w szkoleniach dotyczących zrównoważonego rozwoju może być prekursorem większej integracji tej tematyki z programem nauczania, natomiast wyniki badań naukowych kadry odzwierciedlają zaangażowanie instytucji w poszerzanie wiedzy na temat zrównoważonego rozwoju.

Wskaźnik 3: Świadomość polityki i praktyk środowiskowych wśród studentów i pracowników

Definicja: Ten kluczowy wskaźnik efektywności mierzy poziom świadomości studentów i pracowników w zakresie polityki środowiskowej, praktyk i inicjatyw instytucji w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Pomiar:

Liczba studentów i pracowników: Łączna liczba studentów i pracowników świadomych praktyk i polityki środowiskowej.

Liczba punktów kontaktu komunikacyjnego: Liczba platform lub kanałów wykorzystywanych do komunikowania polityki środowiskowej (np. e-maile, wydarzenia na terenie kampusu, posty na stronie internetowej).

Rodzaj świadomości:

- **Znajomość polityki zrównoważonego rozwoju:** Świadomość kluczowych polityk środowiskowych, takich jak redukcja zużycia energii, gospodarka odpadami i zrównoważone opcje transportu.
- **Znajomość inicjatyw dotyczących zrównoważonego rozwoju:** Świadomość bieżących programów i kampanii dotyczących zrównoważonego rozwoju w ramach instytucji (np. inicjatywy dotyczące recyklingu, działania na rzecz budownictwa ekologicznego).
- **Udział w komunikacji dotyczącej zrównoważonego rozwoju:** Zaangażowanie w biuletyny, e-maile i kampanie cyfrowe dotyczące zrównoważonego rozwoju.

152

Wskaźniki świadomości i zaangażowania:

Dane ilościowe: Wyniki ankiety dotyczące liczby studentów i pracowników świadomych polityki zrównoważonego rozwoju oraz liczby osób, które miały kontakt z komunikatami dotyczącymi zrównoważonego rozwoju.

Dane jakościowe: otwarte opinie na temat skuteczności komunikowania społeczności zasad i inicjatyw dotyczących zrównoważonego rozwoju.

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. KPI oblicza się, dzieląc całkowitą **liczbę studentów i pracowników, którzy wykazują świadomość** polityki i praktyk środowiskowych, przez **całkowitą liczbę studentów i pracowników**.

- Świadomość należy mierzyć za pomocą **okresowych ankiet** i **mechanizmów przekazywania opinii**, zapewniając reprezentację zarówno studentów, jak i pracowników.
- Należy rozdzielić **wskaźniki skuteczności komunikacji**, aby zrozumieć, które platformy (e-maile, wydarzenia na terenie kampusu itp.) są najskuteczniejsze w podnoszeniu świadomości.

Wskazówki: Regularna komunikacja i przejrzystość mają kluczowe znaczenie dla budowania świadomości na temat praktyk zrównoważonego rozwoju w społeczności uczelni wyższych. Śledząc zaangażowanie w komunikację dotyczącą zrównoważonego rozwoju, instytucja może dostosować swoją strategię informacyjną w celu poprawy skuteczności.

SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	Środowisko	E4. Infrastruktura i wykorzystanie zasobów energetycznych
---	------------	---

Wskaźnik 1: Ślad węglowy na pracownika i studenta

Definicja: Całkowita roczna emisja dwutlenku węgla generowana przez działalność instytucji – w szczególności z transportu i podróży, towarów, energii, usług oraz żywności i zakwaterowania – podzielona przez całkowitą liczbę stałych pracowników i zapisanych studentów. Emisje z nieruchomości i budownictwa mogą być wyłączone lub zgłaszane oddzielnie.

Pomiar:

Kategorie emisji: Roczna emisja CO₂ jest obliczana poprzez zsumowanie zweryfikowanych danych dotyczących transportu, podróży, zakupu towarów, zużycia energii, usług oraz żywienia i zakwaterowania.

Odniesienie do populacji: Łączna liczba stałych pracowników i studentów w roku sprawozdawczym.

Wyłączenia: Emisje z nieruchomości i budownictwa mogą być opcjonalnie zgłaszane oddzielnie lub wyłączone, w zależności od dostępności danych.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Zebrać i sklasyfikować dane dotyczące emisji CO₂ w określonych obszarach działalności.
- Stosować znormalizowane współczynniki emisji i metodologie do obliczania całkowitej emisji CO₂.
- Podzielić całkowitą roczną emisję przez liczbę stałych pracowników i studentów, aby określić ślad węglowy na osobę.

154

Wytyczne: Wskaźnik ten zapewnia wgląd w efektywność środowiskową instytucji i wspiera benchmarking w stosunku do innych uczelni wyższych. Regularne monitorowanie może dostarczyć informacji potrzebnych do podjęcia ukierunkowanych działań mających na celu redukcję emisji i dostosowanie się do celów neutralności węglowej.

Wskaźnik 2: Zużycie energii na pracownika i studenta

Definicja: Całkowite roczne zużycie energii przez uczelnię wyższą, mierzone w MWh, podzielone przez całkowitą liczbę stałych pracowników i zapisanych studentów.

Pomiar:

Całkowite zużycie energii: suma całej energii elektrycznej, ciepła, chłodu i innych źródeł energii zużytych w ciągu roku.

Populacja odniesienia: Liczba stałych pracowników i studentów w tym samym okresie sprawozdawczym.

Jednostki energii: Wszystkie źródła energii należy przeliczyć na megawatogodziny (MWh) w celu zapewnienia spójności.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Zebrać kompleksowe dane dotyczące zużycia energii we wszystkich kampusach i obiektach.
- Normalizować dane dotyczące zużycia na mieszkańca przy użyciu oficjalnych danych dotyczących liczby pracowników.
- Dokumentować trendy w czasie, aby wspierać poprawę efektywności energetycznej.

Wytyczne: Wskaźnik ten pozwala instytucjom monitorować efektywność energetyczną, oceniać postępy w zakresie inicjatyw oszczędzania energii oraz identyfikować możliwości wdrożenia strategii zrównoważonej transformacji energetycznej.

155

Wskaźnik 4: Powierzchnia użytkowa na pracownika i studenta

Definicja: Całkowita powierzchnia zabudowy instytucji, mierzona w metrach kwadratowych (m²), podzielona przez liczbę stałych pracowników i studentów zapisanych na studia w ciągu roku.

Pomiar:

Powierzchnia całkowita: suma wszystkich funkcjonalnych powierzchni budynków wykorzystywanych przez instytucję, w tym budynków akademickich, administracyjnych i mieszkalnych.

Odniesienie do populacji: Roczna liczba stałych pracowników i studentów.

Typologia przestrzeni (opcjonalnie): Powierzchnia użytkowa może być podzielona według rodzaju użytkowania (np. nauczanie, badania, zakwaterowanie).

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Prowadzić dokładną ewidencję całkowitej powierzchni budynków, weryfikowaną przez zarządcę obiektu lub bazy danych infrastruktury.
- Obliczać stosunek powierzchni do liczby osób w celu oceny efektywności wykorzystania przestrzeni.

- Wykorzystać wyniki do oceny zrównoważonego rozwoju infrastruktury i planowania przyszłego rozwoju kampusu.

Wytyczne: Efektywne wykorzystanie powierzchni sprzyja oszczędności energii, opłacalnemu zarządzaniu obiektami i zrównoważonemu rozwojowi kampusu. Wskaźnik ten pomaga instytucjom dostosować infrastrukturę do celów zrównoważonego rozwoju i celów operacyjnych.

SDG 12 – Odpowiedzialna produkcja i konsumpcja	Środowisko	E3. Cyfryzacja i operacjonalizacja celów zrównoważonego rozwoju
--	------------	---

Wskaźnik 1: Odsetek zdigitalizowanych procesów sprawozdawczości i monitorowania zrównoważonego rozwoju

Definicja: Odsetek procesów sprawozdawczości, monitorowania i śledzenia wyników w zakresie zrównoważonego rozwoju w instytucjach szkolnictwa wyższego, które zostały zdigitalizowane w celu zwiększenia wydajności, przejrzystości i dostępności w procesie podejmowania decyzji związanych z ESG.

Pomiar:

Zakres cyfryzacji: czy gromadzenie danych, raportowanie i analiza związane ze zrównoważonym rozwojem są zautomatyzowane, czy przeprowadzane ręcznie.

Integracja z systemami instytucjonalnymi: czy cyfrowe platformy zrównoważonego rozwoju są połączone z istniejącymi bazami danych uczelni wyższych, systemami administracyjnymi lub krajowymi ramami zrównoważonego rozwoju.

Przejrzystość i dostępność: stopień, w jakim cyfrowe raporty są publicznie dostępne, łatwo dostępne i regularnie aktualizowane.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Określić i obliczyć odsetek procesów sprawozdawczości w zakresie zrównoważonego rozwoju, które są w pełni cyfrowe.
- Ocenić poziom automatyzacji monitorowania wyników ESG i inicjatyw związanych z SDG.
- Dokumentować poprawę dostępności, wydajności i zaangażowania interesariuszy wynikającą z cyfryzacji.

157

Wytyczne: Cyfryzacja raportowania zrównoważonego rozwoju usprawnia śledzenie wyników ESG, zwiększa odpowiedzialność instytucjonalną i umożliwia podejmowanie decyzji w czasie rzeczywistym. Uczelnie wyższe, które integrują narzędzia cyfrowe do monitorowania SDG, zwiększają przejrzystość, poprawiają zaangażowanie interesariuszy i dostosowują się do najlepszych światowych praktyk w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Wskaźnik 2: Liczba narzędzi cyfrowych wdrożonych w celu zrównoważonego zarządzania zasobami

Definicja: Liczba platform cyfrowych, aplikacji lub technologii przyjętych przez uczelnie wyższe w celu optymalizacji wykorzystania zasobów, zmniejszenia ilości odpadów i poprawy zrównoważenia środowiskowego zgodnie z celami SDG 12.

Pomiar:

Rodzaje narzędzi cyfrowych: czy obejmują one inteligentne sieci energetyczne, systemy zarządzania odpadami oparte na sztucznej inteligencji, cyfrowe śledzenie zużycia wody, kalkulatory śladu węglowego lub pulpity nawigacyjne dotyczące zrównoważonego rozwoju w czasie rzeczywistym.

Wpływ funkcjonalny: czy narzędzia cyfrowe poprawiają efektywność zużycia energii, redukcję odpadów lub zrównoważone zamówienia.

Podejmowanie decyzji w oparciu o dane: czy rozwiązania cyfrowe zapewniają praktyczne informacje przydatne w planowaniu zrównoważonego rozwoju i dostosowywaniu polityki.

Podczas opracowywania KPI instytucja szkolnictwa wyższego powinna:

- Zidentyfikować i zgłosić liczbę narzędzi cyfrowych przyjętych w celu odpowiedzialnej produkcji i konsumpcji.
- Ocenić skuteczność tych narzędzi w zmniejszaniu wpływu na środowisko.
- Śledzić postępy w czasie, aby ocenić poprawę zrównoważonego rozwoju operacyjnego.

158

Wytyczne: Wdrożenie narzędzi cyfrowych do zarządzania zasobami wzmacnia instytucjonalne strategie zrównoważonego rozwoju, poprawia wydajność i sprzyja innowacjom w zakresie odpowiedzialności środowiskowej. Uczelnie wyższe wykorzystujące technologie do zrównoważonego funkcjonowania przyczyniają się do szerszego przejścia na inteligentne, ekologiczne kampusy i odpowiedzialne wzorce konsumpcji.

Wskaźnik 3: Odsetek procesów zamówień publicznych wykorzystujących cyfrowe kryteria zrównoważonego rozwoju

Definicja: Odsetek procesów zamówień publicznych w instytucjach szkolnictwa wyższego, które wykorzystują narzędzia cyfrowe i kryteria zrównoważonego rozwoju w celu promowania odpowiedzialnych zakupów, zmniejszenia wpływu na środowisko i wspierania zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.

Pomiar:

Włączenie kryteriów zrównoważonego rozwoju: Czy decyzje dotyczące zamówień publicznych priorytetowo traktują produkty i usługi energooszczędne, niskoemisyjne lub pozyskiwane w sposób etyczny.

Wykorzystanie platform cyfrowych: czy zamówienia są realizowane za pośrednictwem cyfrowych, przejrzystych platform, które śledzą zgodność z ESG.

Zaangażowanie dostawców: Czy narzędzia cyfrowe ułatwiają współpracę z dostawcami działającymi zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju i monitorują wyniki ESG w całym łańcuchu dostaw.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Określić odsetek działań związanych z zamówieniami, w których stosowane są kryteria zrównoważonego rozwoju za pośrednictwem platform cyfrowych.
- Ocenić skuteczność cyfrowych zamówień publicznych w promowaniu zrównoważonej konsumpcji i ograniczaniu ilości odpadów.
- Monitorować trendy w zakresie odpowiedzialnego pozyskiwania zasobów i zgodności dostawców z wymogami ESG.

Wskazówki: Cyfryzacja procesów zamówień publicznych z uwzględnieniem kryteriów zrównoważonego rozwoju zapewnia odpowiedzialną konsumpcję, zwiększa przejrzystość i wspiera instytucjonalne cele ESG. Uczelnie wyższe, które wdrażają narzędzia cyfrowe w procesach zamówień publicznych, przyczyniają się do zmniejszenia swojego wpływu na środowisko, wspierają etyczne łańcuchy dostaw i promują długoterminowy zrównoważony

SDG 17 – Partnerstwa na rzecz realizacji celów	Środowisko	E2. Wsparcie instytucjonalne i systemowe
--	------------	--

Wskaźnik 1: Liczba krajowych i międzynarodowych inicjatyw wielosektorowych ukierunkowanych na ochronę środowiska (w tym projekty)

Definicja: Liczba partnerstw, projektów lub inicjatyw współpracy między uczelniami wyższymi a zewnętrznymi interesariuszami (takimi jak rządy, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i organizacje międzynarodowe), które koncentrują się na ochronie środowiska i celach związanych ze zrównoważonym rozwojem.

Pomiar:

Rodzaje uwzględnionych inicjatyw: czy mają one zasięg krajowy, międzynarodowy czy regionalny.

Zaangażowane sektory: czy inicjatywa obejmuje partnerstwa z środowiskiem akademickim, przemysłem, instytucjami publicznymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego.

Poruszane tematy środowiskowe: Tematy takie jak ochrona różnorodności biologicznej, redukcja emisji dwutlenku węgla, gospodarka o obiegu zamkniętym, ograniczanie zanieczyszczenia, gospodarka wodna i gospodarka odpadami, odporność na zmiany klimatu oraz zrównoważona transform

160

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Należy policzyć łączną liczbę inicjatyw, w których uczestniczy dana instytucja jako instytucja wiodąca lub wspierająca.
- Rozróżniać inicjatywy krajowe i międzynarodowe, aby zapewnić jasny przegląd globalnego zaangażowania.
- Uwzględniać wyłącznie aktywne lub oficjalnie zakończone inicjatywy w okresie sprawozdawczym.

Wytyczne: Inicjatywy wielosektorowe przyczyniają się do systemowych zmian środowiskowych poprzez integrację wiedzy, badań i innowacji. Instytucje szkolnictwa wyższego odgrywają kluczową rolę w promowaniu współpracy międzysektorowej, wprowadzaniu skutecznych polityk i prowadzeniu projektów ukierunkowanych na zrównoważony rozwój, które są zgodne z krajowymi i globalnymi programami zrównoważonego rozwoju.

Wskaźnik 2: Liczba rankingów ukierunkowanych na zmiany instytucjonalne na rzecz zrównoważonego rozwoju (np. Higher Education Impact) itp.

Definicja: Liczba uznanych rankingów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w których uczelnia wyższa jest wymieniona, sklasyfikowana lub oceniona pod kątem

swojego zaangażowania w zmiany instytucjonalne w zakresie zrównoważonego rozwoju.

Pomiar:

Rodzaje uwzględnionych rankingów: Rankingi, które mogą być uwzględnione, obejmują: Times Higher Education (THE) Impact Rankings, UI GreenMetric, STARS (AASHE), QS Sustainability Rankings lub inne uznane systemy oceny zrównoważonego rozwoju.

Kryteria uwzględnione w rankingu: Czy oceniają one zarządzanie środowiskowe, zarządzanie na rzecz zrównoważonego rozwoju, wpływ badań naukowych, zaangażowanie społeczne lub osiągnięcia w zakresie konkretnych celów zrównoważonego rozwoju.

Poziom uznania: czy uczelnia jest klasyfikowana na poziomie krajowym, regionalnym czy globalnym.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Przedstawić liczbę rankingów dotyczących zrównoważonego rozwoju, w których uczestniczy lub w których otrzymuje uznanie.
- Uwzględniać wyłącznie rankingi, które oceniają wyniki instytucji wykraczające poza doskonałość akademicką i badawczą, kładąc silny nacisk na zrównoważony rozwój.
- Określać trendy w wynikach rankingów w czasie, aby ocenić postępy w działaniach na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Wytyczne: Uczestnictwo w rankingach zorientowanych na zrównoważony rozwój umożliwia uczelniom wyższym porównanie postępów w transformacji instytucjonalnej w zakresie zrównoważonego rozwoju, wykazanie się przejrzystością i wzmocnienie swojej reputacji jako liderów zrównoważonego rozwoju. Dostarcza również cennych informacji przydatnych przy kształtowaniu polityki, alokacji środków finansowych i planowaniu strategicznym inicjatyw na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Wskaźnik 3: Odsetek środków wydanych na wielosektorowe nieformalne inicjatywy wspierające zrównoważony rozwój

Definicja: Odsetek całkowitego budżetu uczelni przeznaczony na nieformalne, wielosektorowe inicjatywy zrównoważonego rozwoju, które nie są częścią sformalizowanych grantów badawczych lub instytucjonalnych programów zrównoważonego rozwoju, ale przyczyniają się do realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

162

Pomiar:

Rodzaje uwzględnionych inicjatyw: czy obejmują one projekty prowadzone przez studentów, działania społeczne, współpracę międzydyscyplinarną lub nieformalne partnerstwa z przedsiębiorstwami, organizacjami pozarządowymi lub organami rządowymi.

Źródła finansowania: czy fundusze pochodzą z podstawowego finansowania uczelni wyższej, dotacji zewnętrznych, darowizn filantropijnych czy partnerstw branżowych.

Obszary zainteresowania zrównoważonego rozwoju: takie jak działania na rzecz klimatu, sprawiedliwość społeczną, gospodarka o obiegu zamkniętym, efektywność energetyczna, zrównoważona mobilność lub ochrona różnorodności biologicznej.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- określić całkowite zasoby finansowe przeznaczone na nieformalne inicjatywy w zakresie zrównoważonego rozwoju
- Obliczyć procent całkowitych wydatków instytucjonalnych przeznaczonych na wsparcie takich inicjatyw.
- Rozróżnić między wewnętrznym finansowaniem z inicjatywy uczelni a zewnętrznymi mechanizmami współfinansowania, aby podkreślić dynamikę współpracy.

Wytyczne: Nieformalne inicjatywy odgrywają kluczową rolę w promowaniu innowacji, ruchów oddolnych i eksperymentalnych rozwiązań w zakresie zrównoważonego rozwoju. Uczelnie, które inwestują w wielosektorowe, oddolne działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, przyczyniają się do tworzenia lokalnych i globalnych partnerstw, budowania potencjału i długoterminowych zmian kulturowych w kierunku zrównoważonego rozwoju.

SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	Zarządzanie	G8. Szkolenia i komunikacja wewnętrzna
-----------------------------------	-------------	--

Wskaźnik 1: System wysokiej jakości edukacji na uniwersytecie

Definicja: Obecność, struktura i zewnętrzne uznanie systemu zapewniania jakości kształcenia w całej uczelni. Obejmuje to stopień sformalizowania, usystematyzowania i dostosowania procesów zapewniania jakości kształcenia do uznanych zewnętrznych standardów lub certyfikatów.

Pomiar:

Obecność systemu: Czy istnieje system zapewnienia jakości w edukacji i czy jest on formalnie zinstytucjonalizowany.

Systematyczne wdrażanie: stopień, w jakim procesy zapewniania jakości (np. ocena programu nauczania, ocena kadry naukowej, monitorowanie efektów kształcenia) są regularnie stosowane we wszystkich programach.

Walidacja zewnętrzna: przyjęcie uznanych norm krajowych lub międzynarodowych (np. ISO 21001, ESG opracowane przez ENQA, krajowe jednostki akredytacyjne).

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Dokumentować ramy instytucjonalne zapewniające jakość kształcenia, w tym odpowiedzialne jednostki i procedury.

- Przedstawić sprawozdanie z udziału w audytach, akredytacjach lub certyfikacjach.
- Ocenić poziom dojrzałości systemu (np. ad hoc, częściowo zinstytucjonalizowany, w pełni wdrożony).

Wytyczne: Systematyczny, zatwierdzony zewnętrznie system zapewnienia jakości wzmacnia odpowiedzialność instytucjonalną, wspiera ciągłe doskonalenie i zapewnia zgodność z międzynarodowymi standardami edukacyjnymi. Ma on również kluczowe znaczenie dla zaufania interesariuszy i długoterminowej reputacji akademickiej.

164

Wskaźnik 2: Wskaźnik sukcesu studentów w programie

Definicja: Średni odsetek studentów, którzy pomyślnie ukończyli program akademicki, na który się zapisali, mierzony na podstawie wyników egzaminów.

Pomiar:

Obliczanie sukcesu: Liczba studentów, którzy ukończyli egzaminy w ramach pierwotnego programu/liczba studentów pierwotnie zapisanych na ten program × 100.

Ramy czasowe: Standardowy okres studiów plus wszelkie oficjalnie przyjęte przedłużenia (np. normatywny czas trwania + 1 rok).

Podział (opcjonalnie): Wskaźniki sukcesu można podzielić według kierunku studiów, poziomu studiów lub danych demograficznych studentów.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Systematycznie śledzić dane dotyczące zapisów i ukończenia egzaminów w podziale na roczniki i programy.
- Zgłaszać odsetek studentów, którzy ukończyli studia w ramach tego samego programu, który rozpoczęli.
- Analizować trendy w celu identyfikacji obszarów wymagających interwencji i wsparcia dla studentów.

Wskaźniki: Wskaźniki sukcesu programu odzwierciedlają skuteczność instytucji w prowadzeniu studentów do ukończenia studiów. Wysokie wskaźniki świadczą o dobrze zaprojektowanych programach nauczania, skutecznych systemach wsparcia i silnym zarządzaniu akademickim.

Wskaźnik 3: Wskaźnik zatrudnienia absolwentów - absolwenci zatrudnieni w dziedzinie studiów po pięciu latach

165

Definicja: Odsetek absolwentów zatrudnionych w tej samej lub pokrewnej dziedzinie co ich program akademicki pięć lat po ukończeniu studiów.

Pomiar:

Dopasowanie zatrudnienia: Liczba absolwentów zatrudnionych w dziedzinie studiów pięć lat po ukończeniu studiów / całkowita liczba absolwentów tego programu × 100.

Źródła danych: Ankiety absolwentów, krajowe bazy danych dotyczące zatrudnienia, badania śledzące lub dane dotyczące ubezpieczeń społecznych/podatków.

Związek z kierunkiem studiów: „Zatrudnienie w dziedzinie studiów” odnosi się do stanowisk bezpośrednio lub ściśle związanych z kierunkiem studiów.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Przeprowadzać okresowe badania absolwentów w celu zebrania danych dotyczących zatrudnienia.
- Określić i stosować spójne kryteria określania adekwatności kierunku studiów.
- Wykorzystywać wyniki do oceny dostosowania programu do rynku i aktualizować programy nauczania w razie potrzeby.

Wytyczne: Śledzenie długoterminowych wyników zatrudnienia absolwentów pomaga ocenić przydatność i wpływ programów akademickich. Wspiera również dostosowanie do rynku pracy, strategiczne projektowanie programów nauczania i skuteczne usługi związane z karierą zawodową.

SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	Zarządzanie	G7. Strategiczne planowanie finansowe i podejmowanie decyzji, które równoważą ograniczenia budżetowe z długoterminowymi celami
--	-------------	--

Wskaźnik 1: Odsetek budżetu instytucji przeznaczony na długoterminowe inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju

Definicja: Odsetek całkowitego budżetu uczelni przeznaczony na strategiczne inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju, zapewniający zgodność planowania finansowego z długoterminowymi celami gospodarczymi, społecznymi i środowiskowymi ().

Pomiar:

Kategorie alokacji: Czy środki są przeznaczane na zieloną infrastrukturę, zrównoważone badania, etyczne inwestycje lub rozwój kadr.

Ramy budżetowe: Czy wieloletnie plany finansowe uwzględniają cele zrównoważonego rozwoju i strategię zarządzania ryzykiem.

Odporność finansowa: czy planowanie budżetu obejmuje mechanizmy zapewniające stabilność ekonomiczną przy jednoczesnym wspieraniu zobowiązań w zakresie zrównoważonego

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Określić i zgłosić procent całkowitego budżetu instytucjonalnego przeznaczanego na inwestycje ukierunkowane na zrównoważony rozwój.

- Ocenic mechanizmy planowania finansowego, ktore rownowaza potrzeby operacyjne z dlugoterminowym rownowazonym rozwojem.
- Sladzie zmiany w zaangazowaniu finansowym w czasie, aby ocenic priorytety instytucjonalne.

Wytyczne: Zapewnienie dlugoterminowego planowania finansowego na rzecz rownowazonego rozwoju wzmacnia odpornosc ekonomiczna uczelni wyzszych, jednoczesnie demonstrujac zaangazowanie w przestrzeganiu zasad ESG. Dobrze rownowazona strategia finansowa umozliwia instytucjom osiagniecie rownowazonego wzrostu bez uszczerbku dla podstawowych funkcji edukacyjnych i badawczych.

167

Wskaźnik 2: Liczba ocen ryzyka finansowego przeprowadzonych w celu planowania zrównoważonych inwestycji

Definicja: Liczba przeprowadzonych ustrukturyzowanych ocen ryzyka finansowego w celu zapewnienia, że decyzje budżetowe wspierają dlugoterminowe cele zrównoważonego rozwoju, jednoczesnie ograniczajac niepewnosc gospodarcza.

Pomiar:

Oceniane kategorie ryzyka: Czy oceny dotycza stabilnosc finansowej, ryzyka inwestycyjnego zwiazanego ze zrównoważonym rozwojem lub niepewnosc gospodarczej zwiazanej z klimatem.

Strategiczne dostosowanie: Czy oceny ryzyka maja wplyw na instytucjonalna polityke finansowa i proces decyzyjny.

Przejrzystosc sprawozdawczosci: Czy wyniki oceny sa uwzględniane w sprawozdaniach dotyczacych zarzadzania instytucjonalnego.

Przy opracowywaniu KPI instytucja szkolnictwa wyzszego powinna:

- Zglaszac liczbe ocen ryzyka finansowego przeprowadzonych w okresie sprawozdawczym.

- Zidentyfikować kluczowe ryzyka finansowe związane ze zrównoważonym rozwojem oraz strategię ich ograniczania.
- Zapewnić, aby wyniki oceny ryzyka miały wpływ na strategiczne decyzje finansowe.

Wytyczne: Regularne oceny ryzyka finansowego poprawiają zarządzanie, umożliwiając instytucjom szkolnictwa wyższego podejmowanie świadomych, wyważonych decyzji, które łączą wzrost gospodarczy ze zrównoważonymi strategiami inwestycyjnymi. Instytucje, które proaktywnie oceniają ryzyko finansowe, są lepiej przygotowane do radzenia sobie z wyzwaniami gospodarczymi, jednocześnie utrzymując zobowiązania w zakresie ESG.

168

Wskaźnik 3: Odsetek przychodów generowanych ze zrównoważonych i etycznych źródeł finansowania

Definicja: Odsetek całkowitych przychodów instytucji szkolnictwa wyższego pochodzących z etycznych i zrównoważonych źródeł finansowania, w tym odpowiedzialnych inwestycji, dotacji zgodnych z ESG i zielonego finansowania.

Pomiar:

Źródła finansowania: Czy przychody pochodzą z etycznych funduszy powierniczych, dotacji zgodnych z ESG, zrównoważonego finansowania badań naukowych lub partnerstw z odpowiedzialnymi branżami.

Polityka inwestycyjna: Czy portfele finansowe instytucji są zgodne z etycznymi standardami inwestycyjnymi i wykluczają branże sprzeczne z zasadami ESG.

Trendy wzrostowe: Czy udział zrównoważonego finansowania rośnie w czasie, odzwierciedlając długoterminowe strategie planowania finansowego.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Określić i obliczyć procent całkowitych dochodów instytucjonalnych pochodzących z etycznych i zrównoważonych źródeł.
- Ocenić wpływ polityki planowania finansowego na długoterminowy wzrost gospodarczy i zrównoważony rozwój instytucji.
- Monitorować trendy w zakresie odpowiedzialnego finansowania w celu oceny postępów instytucji w realizacji celów finansowych ESG.

Wytyczne: Strategiczne podejmowanie decyzji finansowych, które priorytetowo traktują zrównoważone źródła przychodów, zapewnia stabilność ekonomiczną, jednocześnie wzmacniając zaangażowanie uczelni wyższych w realizację zasad ESG. Instytucje, które wdrażają odpowiedzialne praktyki inwestycyjne, zwiększają swoją odporność finansową i przyczyniają się do długoterminowego zrównoważonego rozwoju.

SDG 16 – Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje	Zarządzanie	G6. Zarządzanie i uczestnictwo
---	-------------	--------------------------------

Wskaźnik 1: Liczba inicjatyw mających na celu promowanie wymiaru etycznego w środowisku akademickim

Definicja: Liczba formalnych i nieformalnych inicjatyw w ramach uczelni wyższej, które promują wartości etyczne, uczciwość i odpowiedzialne postępowanie w środowisku akademickim.

Pomiar:

Rodzaje uwzględnionych inicjatyw: np. programy szkoleniowe poświęcone etyce, warsztaty, polityki, komitety, projekty badawcze i kampanie uświadamiające.

Obszary zainteresowania etycznego: mogą one obejmować uczciwość akademicką (np. zapobieganie plagiatom), odpowiedzialne prowadzenie badań, prywatność danych, ochronę osób zgłaszających nieprawidłowości, etykę w sztucznej inteligencji i technologii oraz prawa człowieka w edukacji.

Zaangażowane strony: czy inicjatywy angażują studentów, wykładowców, pracowników administracyjnych, partnerów zewnętrznych lub szerszą społeczność.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Należy policzyć łączną liczbę inicjatyw zrealizowanych w okresie sprawozdawczym.
- Rozróżnić inicjatywy wewnętrzne (realizowane przez uczelnię) od inicjatyw realizowanych we współpracy z partnerami zewnętrznymi (np. organizacjami pozarządowymi zajmującymi się etyką, organami rządowymi).
- Ocenić wpływ i zasięg tych inicjatyw, mierząc wskaźniki uczestnictwa i wdrożenia polityk wynikających z tych inicjatyw.

170

Wytyczne: Instytucje szkolnictwa wyższego odgrywają kluczową rolę w kształtowaniu standardów etycznych poprzez promowanie odpowiedzialnych praktyk akademickich, przejrzystości zarządzania i odpowiedzialności instytucjonalnej. Inicjatywy skupiające się na etyce wzmacniają zaufanie do środowiska akademickiego i zapewniają zgodność z zasadami pokoju, sprawiedliwości i praw człowieka.

Wskaźnik 2: Odsetek stanowisk kierowniczych (według płci, wieku, osób niepełnosprawnych i grup społecznych)

Definicja: Odsetek różnych grup demograficznych na stanowiskach kierowniczych i przywódczych w ramach uczelni wyższej, odzwierciedlający różnorodność, równość i inkluzywność w zarządzaniu.

Pomiar:

Kategorie stanowisk kierowniczych obejmują: Mogą one obejmować członków rady uniwersytetu, dziekanów, kierowników wydziałów, dyrektorów, wyższą kadrę administracyjną.

Uwzględnione podziały demograficzne, np.

- a) Reprezentacja płci (mężczyźni, kobiety, osoby niebinarne).
- b) Rozkład wieku (np. poniżej 40 lat, 40-60 lat, powyżej 60 lat).
- c) Osoby niepełnosprawne (według własnych deklaracji).
- d) Inne grupy społeczne, takie jak mniejszości etniczne, ludy tubylcze lub inne grupy marginalizowane społecznie.

Przy opracowywaniu wskaźników KPI uczelnia powinna:

- Obliczyć odsetek stanowisk kierowniczych zajmowanych przez osoby z poszczególnych kategorii demograficznych.
- Śledzić trendy w czasie, aby ocenić postępy w zakresie różnorodności i integracji.
- Porównać wyniki z krajowymi lub sektorowymi benchmarkami dotyczącymi reprezentacji różnorodności w szkolnictwie wyższym.

Wytyczne: Zarządzanie sprzyjające włączeniu społecznemu zapewnia sprawiedliwą reprezentację różnorodnych głosów w procesie podejmowania decyzji przez instytucje szkolnictwa wyższego, wspierając sprawiedliwość społeczną i równe szanse. Instytucje promujące zrównoważone pod względem płci i zróżnicowane kierownictwo przyczyniają się do tworzenia silniejszych i bardziej sprawiedliwych środowisk

Wskaźnik 3: Liczba naruszeń praw człowieka w ciągu roku

Definicja: Łączna liczba zgłoszonych przypadków naruszeń praw człowieka, które miały miejsce w ramach instytucji szkolnictwa wyższego lub z jej udziałem, w tym naruszenia wolności akademickiej, dyskryminacja, molestowanie i naruszenia zasad etycznych.

Pomiar:

Rodzaje naruszeń, np.

- a) Naruszenia wolności akademickiej (np. cenzura, presja polityczna na badania naukowe).
- b) Przypadki dyskryminacji (ze względu na rasę, płeć, niepełnosprawność, religię, orientację seksualną itp.).
- c) Molestowanie w miejscu pracy i na terenie kampusu (w tym molestowanie seksualne i znęcanie się).
- d) Naruszenia praw pracowniczych (np. niesprawiedliwe traktowanie wykładowców/pracowników).
- e) Naruszenia zasad etyki badań naukowych (np. fałszowanie danych, nieetyczne eksperymenty).

Mechanizm zgłaszania: czy przypadki zostały zarejestrowane przez oficjalne komisje etyczne uczelni, biura rzecznika praw obywatelskich, związki studenckie lub kanały prawne.

Status rozstrzygnięcia: czy sprawy są w toku, w trakcie dochodzenia lub zostały rozstrzygnięte.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Należy policzyć całkowitą liczbę oficjalnie zgłoszonych naruszeń praw człowieka.
- Sklasyfikować przypadki według rodzaju i wagi.
- Zapewnić poufność i rzetelność procedur zgłaszania.

Wytyczne: Śledzenie naruszeń praw człowieka wzmacnia odpowiedzialność instytucjonalną i ład korporacyjny. Instytucje szkolnictwa wyższego, które priorytetowo traktują bezpieczne, sprawiedliwe i integracyjne środowisko, przyczyniają się do realizacji szerszych celów sprawiedliwości i godności ludzkiej w przestrzeni akademickiej.

SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów	Zarządzanie	G5. Połączenie i koordynacja w realizacji celów zrównoważonego rozwoju i ESG
-------------------------------------	-------------	--

Wskaźnik 1: Poziom wdrażania ESG w strategii instytucjonalnej

Definicja: Mierzy, czy zasady i wartości związane z ESG są wyraźnie uwzględnione w politykach, planach strategicznych i regulacjach organizacji lub administracji instytucji publicznych.

Pomiar:

Odsetek dokumentów strategicznych zawierających cele zgodne z ESG.

173

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. Określenie zakresu poprzez zidentyfikowanie **zestawu dokumentów strategicznych**, które stanowią wytyczne dla podejmowania decyzji instytucjonalnych.
2. Opracowanie **listy kontrolnej zasad ESG** (np. działania na rzecz klimatu, sprawiedliwość społeczną, przejrzystość zarządzania), które powinny znaleźć odzwierciedlenie w dokumentach strategicznych.
3. Przeanalizować każdy dokument w celu sprawdzenia, czy wyraźnie uwzględnia on cele ESG.
4. Oblicz **procent, dzieląc liczbę dokumentów uwzględniających ESG przez całkowitą liczbę przeanalizowanych dokumentów strategicznych**. Określ próg silnej integracji ESG (np. 70%+ dokumentów strategicznych zawierających zobowiązania ESG).

Wskazówki: podczas analizy dokumentów należy przeprowadzić systematyczną ocenę każdego dokumentu przy użyciu ustrukturyzowanego systemu punktacji. Przypisz wagę lub punktację w oparciu o głębokość i specyfikę integracji kryteriów ESG (np. wyraźne cele ESG w porównaniu z ogólnymi wzmiankami o zrównoważonym rozwoju).

Wskaźnik 2: Szkolenia i budowanie potencjału urzędników publicznych w zakresie ESG

Definicja: Ten KPI ocenia, w jakim stopniu urzędnicy publiczni i przedstawiciele polityczni pełniący funkcje instytucjonalne przechodzą szkolenia w zakresie ESG.

Pomiar:

Liczba przeprowadzonych modułów/kursów szkoleniowych dotyczących ESG.

Odsetek urzędników na odpowiedzialnych stanowiskach, którzy ukończyli szkolenie ESG.

174

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. Określenie **formatów szkoleń ESG** (np. warsztaty, kursy online, seminaria), które kwalifikują się do pomiaru.
2. **Zdefiniowanie kluczowych obszarów nauki** zgodnych z zasadami ESG.
3. Śledź **liczbę** sesji szkoleniowych ESG przeprowadzonych w określonym okresie i rejestruj wskaźniki uczestnictwa oraz **procent ukończenia** programu szkoleniowego.
4. Aby oszacować nakłady na szkolenia ESG, należy skorzystać z następujących wzorów:

Częstotliwość szkoleń: Łączna liczba sesji szkoleniowych ESG przeprowadzonych w danym okresie.

Zasięg szkoleń: (liczba przeszkolonych urzędników na odpowiedzialnych stanowiskach/łączna liczba urzędników na odpowiedzialnych stanowiskach) × 100.

1. Określ docelowe wartości odniesienia dla **zasięgu szkoleń ESG** (np. 80% kluczowych urzędników przeszkolonych rocznie).

Wytyczne: Instytucje muszą prowadzić aktualną dokumentację programów szkoleń ESG, w tym dane uczestników, treść kursów i wskaźniki ukończenia.

Wskaźnik 3: Poziom wiedzy i zadowolenia społeczeństwa

Definicja: mierzy poziom wiedzy społeczeństwa obywatelskiego na temat ESG, a także jego zadowolenie z działań politycznych i rządowych w tym zakresie.

Pomiar:

Poprzez **ankiety** dotyczące obu kwestii skierowane do ogółu społeczeństwa oraz przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego w celu zmierzenia **poziomu świadomości** i zrozumienia czynników ESG, **zadowolenia** z rządowych polityk i inicjatyw ESG oraz wpływu czynników socjologicznych, takich jak wiek, status społeczny i inne wskaźniki demograficzne, w celu wizualizacji trendów i dysproporcji.

175

Wymagania dotyczące kompilacji:

1. Określenie **docelowych odbiorców** ankiet, w tym ogółu społeczeństwa, organizacji pozarządowych, liderów społeczności i kluczowych przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego. Zapewnienie różnorodności uczestników ankiety, aby uchwycić różne perspektywy w różnych grupach demograficznych (wiek, poziom dochodów, wykształcenie, położenie geograficzne).
2. Opracowanie **kryteriów świadomości i satysfakcji w zakresie ESG**, obejmujących takie aspekty, jak świadomość środowiskowa: zmiany klimatyczne, zrównoważony rozwój, energia odnawialna, świadomość społeczna: prawa człowieka, integracja, prawa pracownicze, sprawiedliwość społeczna i świadomość w zakresie ładu korporacyjnego: przejrzystość, środki antykorupcyjne, odpowiedzialność rządowa. Uwzględnienie wskaźników satysfakcji dotyczących rządowych polityk ESG, takich jak: postrzegana skuteczność inicjatyw ESG, zaufanie do rządowych zobowiązań ESG oraz poziom zaangażowania i udziału społeczeństwa w podejmowaniu decyzji związanych z ESG.
3. Do analizy wyników ankiety należy wykorzystać następujące wskaźniki:

Wynik wiedzy na temat ESG: odsetek respondentów wykazujących podstawową lub zaawansowaną znajomość zasad ESG.

Wynik satysfakcji: odsetek respondentów wyrażających umiarkowaną lub wysoką satysfakcję z działań rządu w zakresie ESG.

Wskazówki: należy zapewnić reprezentatywną próbę respondentów z różnych obszarów i grup społecznych oraz zebrać zarówno dane jakościowe (odpowiedzi otwarte), jak i ilościowe (oceny w skali Likerta), aby wzbogacić wynik.

SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	Społeczne	S12. Dostęp do edukacji i zasobów
-----------------------------------	-----------	-----------------------------------

Wskaźnik 1: Wskaźnik dostępu do cyfrowych baz danych badawczych

Definicja: Stopień, w jakim studenci mają dostęp do cyfrowych baz danych badań naukowych i zasobów biblioteki internetowej uczelni oraz korzystają z nich w celu wsparcia swojej działalności akademickiej.

Pomiar

Śledzenie dostępu: liczba studentów, którzy co najmniej raz w okresie sprawozdawczym uzyskali dostęp do cyfrowych baz danych badań naukowych.

Wskaźnik wykorzystania: Liczba studentów korzystających z baz danych podzielona przez całkowitą liczbę studentów × 100.

Źródło danych: Logi dostępu z systemów bibliotecznych uczelni, ankiety studenckie lub systemy uwierzytelniania.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Śledzić unikalne dostępy studentów do licencjonowanych cyfrowych platform badawczych (np. JSTOR, Scopus, Web of Science).
- Obliczyć stosunek liczby studentów, którzy przynajmniej raz uzyskali dostęp do baz danych, do całkowitej liczby studentów.

- W miarę możliwości należy dokumentować trendy dotyczące częstotliwości dostępu, wzorce dostępu w poszczególnych dyscyplinach oraz zadowolenie użytkowników.

Wytyczne: Wskaźnik ten podkreśla zasięg i skuteczność cyfrowych zasobów akademickich. Wysokie wskaźniki dostępu sugerują, że studenci korzystają z cyfrowych narzędzi edukacyjnych i materiałów badawczych, promując równy dostęp do wiedzy i umiejętności cyfrowych wśród ogółu studentów.

177

Wskaźnik 2: Studenci według wykształcenia rodziców

Definicja: Rozkład studentów według poziomu wykształcenia akademickiego ich rodziców, wykorzystywany do oceny różnorodności, integracji i dostępu do szkolnictwa wyższego dla studentów pochodzących ze środowisk nieakademickich.

Pomiar:

Wskaźnik pochodzenia nieakademickiego: Liczba studentów, których rodzice nie mają wykształcenia akademickiego / całkowita liczba studentów × 100.

Wskaźnik częściowego wykształcenia akademickiego: liczba studentów, których jedno z rodziców posiada wykształcenie akademickie / całkowita liczba studentów × 100.

Opcjonalny podział: Dane mogą również obejmować studentów, których oboje rodzice posiadają wykształcenie akademickie.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Zebrać informacje o pochodzeniu studentów w momencie rekrutacji (np. poprzez ankiety rekrutacyjne lub oświadczenia).
- Sklasyfikować studentów na podstawie najwyższego poziomu wykształcenia osiągniętego przez każdego z rodziców lub opiekunów.
- Obliczyć i zgłosić odsetek studentów należących do każdej kategorii wykształcenia rodziców.

Wskazówki: Zrozumienie wykształcenia rodziców studentów pomaga w opracowaniu ukierunkowanych strategii na rzecz równości i integracji. Instytucje mogą wykorzystać ten wskaźnik KPI do opracowania programów pomocy, mentoringu i wsparcia dla studentów pierwszego pokoleniowego (), zmniejszając w ten sposób systemowe bariery utrudniające osiągnięcie sukcesu akademickiego.

Wskaźnik 3: Wskaźnik wsparcia finansowego na czesne i koszty utrzymania

Definicja: Odsetek studentów otrzymujących wsparcie finansowe na pokrycie czesnego i/lub kosztów utrzymania, w podziale na poziomy wsparcia.

Pomiar:

Kategorie wsparcia w zakresie czesnego:

1. Pełne wsparcie w zakresie czesnego = liczba studentów otrzymujących pełne pokrycie czesnego / całkowita liczba studentów × 100
2. Częściowe wsparcie w zakresie czesnego = liczba studentów otrzymujących częściowe pokrycie czesnego / całkowita liczba studentów × 100
3. Brak wsparcia w zakresie czesnego = liczba studentów nieotrzymujących wsparcia w zakresie czesnego / całkowita liczba studentów × 100

Kategorie wsparcia kosztów utrzymania:

1. Pełne wsparcie kosztów utrzymania = liczba studentów otrzymujących pełne wsparcie kosztów utrzymania / całkowita liczba studentów × 100
2. Częściowe wsparcie kosztów utrzymania = liczba studentów otrzymujących częściowe wsparcie kosztów utrzymania / całkowita liczba studentów × 100
3. Brak wsparcia na pokrycie kosztów utrzymania = liczba studentów nieotrzymujących wsparcia na pokrycie kosztów utrzymania / całkowita liczba studentów × 100

Przy opracowywaniu wskaźników KPI uczelnia powinna:

- Zebrać dane dotyczące pomocy finansowej i stypendiów w podziale na czesne i koszty utrzymania.
- Rozróżniać pomoc pełną, częściową i brak pomocy, aby odzwierciedlić dostępność finansową edukacji.
- Przeanalizować trendy danych w odniesieniu do demografii studentów i programów studiów.

Wskazówki: Wskaźnik ten daje wgląd w przystępność cenową edukacji oraz skuteczność instytucjonalnych lub rządowych programów pomocy finansowej. Wspiera on opracowywanie polityki mającej na celu zmniejszenie barier finansowych i promowanie dostępu do szkolnictwa wyższego dla grup znajdujących się w niekorzystnej sytuacji ekonomicznej.

179

SDG 5 – Równość płci	Spółeczne	S10. Równość płci i różnorodność
----------------------	-----------	----------------------------------

- Obecność formalnego dokumentu regulującego kwestie płci w uczelniach wyższych.
- Liczba inicjatyw mających na celu zapobieganie przemocy wobec kobiet.
- Liczba przypadków dyskryminacji rocznie w podziale na: płeć, wiek.
- Liczba studentów reprezentujących różne narodowości.

Wskaźnik 1: Istnienie formalnego dokumentu regulującego kwestie płci w uczelni wyższej

Definicja: Istnienie oficjalnie przyjętej polityki, strategii lub formalnego dokumentu w ramach uczelni wyższej, który reguluje kwestie związane z płcią, zapewniając równe prawa, możliwości i ochronę wszystkim płciom.

Pomiar:

Rodzaje dokumentów, np.

1. Polityka równości płci.
2. Wytyczne dotyczące przeciwdziałania dyskryminacji.
3. Protokoły dotyczące zapobiegania molestowaniu seksualnemu i przemocy.
4. Strategie dotyczące różnorodności i integracji.
5. Polityka dotycząca urlopów macierzyńskich i ojcowskich.

Zakres dokumentu: czy dotyczy on studentów, kadry akademickiej i administracyjnej. Czy obejmuje rekrutację, awanse, wynagrodzenia, równowagę między życiem zawodowym a prywatnym oraz bezpieczeństwo w kampusie.

Mechanizmy wdrażania, np.

1. Istnienie biura, komisji lub grupy zadaniowej odpowiedzialnej za monitorowanie zgodności.
2. Jasne struktury sprawozdawczości i egzekwowania.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Potwierdzić istnienie co najmniej jednej oficjalnej, publicznie dostępnej polityki dotyczącej równości płci.
- Ocenic, czy dokument jest aktualny i zgodny z krajowymi/międzynarodowymi ramami prawnymi (np. CEDAW, strategia UE na rzecz równości płci).
- Ocenic, czy polityka jest monitorowana i egzekwowana za pomocą mechanizmów instytucjonalnych.

Wytyczne: Formalna polityka równości płci ma zasadnicze znaczenie dla promowania instytucjonalnej równości płci, ochrony przed dyskryminacją i zapewnienia integracyjnego środowiska akademickiego.

Wskaźnik 2: Liczba inicjatyw mających na celu zapobieganie przemocy wobec kobiet

Definicja: Liczba programów, kampanii, szkoleń i polityk prowadzonych przez uczelnie wyższe, mających na celu zapobieganie przemocy ze względu na płeć (GBV), ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec kobiet.

Pomiar:

Rodzaje uwzględnionych inicjatyw, np.

1. Kampanie uświadamiające na temat molestowania seksualnego, przemocy domowej i zgody.
2. Warsztaty i szkolenia z zakresu samoobrony dla studentek i pracowników.
3. Infolinie, usługi doradcze i programy wsparcia dla ofiar przemocy.
4. Programy interwencji osób postronnych, mające na celu wzmocnienie pozycji studentów i pracowników w zapobieganiu przemocy na tle płciowym.

Grupa docelowa: czy inicjatywy skupiają się na studentach, kadrze akademickiej i administracyjnej, czy też na szerszej społeczności.

Współpraca z organizacjami zewnętrznymi: niezależnie od tego, czy uczelnie współpracują z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, organami ścigania czy organizacjami zajmującymi się prawami kobiet.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Uwzględnić wszystkie inicjatywy, które bezpośrednio dotyczą zapobiegania przemocy wobec kobiet.
- Określić, czy inicjatywy mają charakter obowiązkowy (np. szkolenia dla pracowników), czy dobrowolny (np. kampanie prowadzone przez studentów).
- Ocenić, czy inicjatywy te przynoszą wymierne rezultaty, takie jak zmniejszenie liczby przypadków molestowania lub wzrost liczby zgłoszeń.

Wytyczne: Uczelnie wyższe muszą aktywnie działać na rzecz zapobiegania przemocy, wspierania ofiar i edukowania społeczności akademickiej w zakresie przemocy ze względu na płeć.

Wskaźnik 3: Liczba przypadków dyskryminacji rocznie w podziale na: płeć, wiek

Definicja: Łączna liczba formalnie zgłoszonych przypadków dyskryminacji w ramach uczelni wyższej, w podziale na płeć, płeć biologiczną i wiek.

Pomiar:

Rodzaje dyskryminacji objęte pomiarem, np.

1. Dyskryminacja ze względu na płeć: nierówne traktowanie ze względu na tożsamość lub ekspresję płciową.
2. Dyskryminacja ze względu na płeć biologiczną: nierówność wynikająca z płci biologicznej.
3. Dyskryminacja ze względu na wiek: stronniczość w zatrudnieniu, ocenianiu lub możliwościach akademickich ze względu na wiek.

182

Mechanizmy zgłaszania: Czy sprawy zostały zgłoszone za pośrednictwem działu kadr, rzecznika praw studenta, komisji etycznej lub niezależnego systemu składania skarg.

Status rozstrzygnięcia: czy sprawy zostały oddalone, są w toku postępowania lub zostały rozstrzygnięte.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Rejestruj liczbę oficjalnie zgłoszonych przypadków dyskryminacji w skali roku.
- Klasyfikuj przypadki według rodzaju i stopnia ciężkości.
- Zapewnienie poufności i zgodności z ramami prawnymi podczas rozpatrywania przypadków.

Wskazówki: Śledzenie przypadków dyskryminacji ma zasadnicze znaczenie dla oceny integracyjności instytucji, ulepszania mechanizmów rozpatrywania skarg i zapewnienia bezpiecznego środowiska akademickiego.

Wskaźnik 4: Liczba studentów reprezentujących różne narodowości

Definicja: Łączna liczba studentów zapisanych do uczelni wyższej, którzy pochodzą z krajów innych niż kraj przyjmujący, reprezentujących międzynarodową różnorodność na kampusie.

Pomiar:

Kategorie, które należy uwzględnić, np.

1. Studenci zagraniczni studiujący w pełnym wymiarze godzin (ubiegający się o tytuł naukowy).
2. Studenci programu wymiany (Erasmus+, programy studiów za granicą).
3. Studenci będący uchodźcami lub ubiegającymi się o azyl.

Źródła gromadzenia danych, takie jak: oficjalne rejestry studentów, dane dotyczące przyjęć i informacje wizowe.

Podział według kraju/regionu: czy dane są pogrupowane według kontynentu, kraju lub regionu w celu oceny globalnej różnorodności.

Podczas opracowywania KPI uczelnia powinna:

- Należy policzyć liczbę studentów nieposiadających statusu rezydenta lub obywatelstwa danego kraju.
- Przedstawić podział studentów według narodowości w celu pomiaru różnorodności kulturowej i geograficznej.
- Zidentyfikować trendy w rekrutacji studentów zagranicznych w czasie.

Wytyczne: Różnorodność studentów zagranicznych wzbogaca wymianę akademicką, globalną perspektywę i reputację instytucji. Zróżnicowana społeczność studencka wspiera międzykulturowe uczenie się, innowacje i politykę integracyjną.

SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	Spółeczne	S9. Komunikacja i warunki pracy
--	-----------	---------------------------------

Wskaźnik 1: Zadowolenie pracowników z komunikacji i warunków pracy

Definicja: Ten kluczowy wskaźnik efektywności mierzy poziom zadowolenia pracowników uczelni (wykładowców, naukowców i pracowników administracyjnych) z komunikacji wewnętrznej i ogólnych warunków pracy, w tym przejrzystości, dostępności informacji, równowagi między życiem zawodowym a prywatnym oraz kultury pracy.

Pomiar:

1. Przeprowadzenie **corocznej ankiety** z wykorzystaniem **skali Likerta (1-5 lub 1-10)** w celu oceny postrzegania przez pracowników jasności komunikacji, środowiska pracy i wsparcia instytucjonalnego.
2. Uwzględnij kluczowe wymiary, takie jak **skuteczność komunikacji wewnętrznej, przejrzystość zarządzania oraz zadowolenie z obciążenia pracą i elastyczności**.
3. Obliczenie **średniego wyniku satysfakcji** oraz **odsetka pracowników oceniających swoje warunki jako „zadowalające” lub wyższe (np. 4 lub 5 w 5-punktowej skali)**.

184

Wymagania dotyczące kompilacji:

- Opracuj i rozprowadź ankietę wśród **wszystkich pracowników uczelni**, zapewniając **anonimowość**, aby zachęcić do szczyrych opinii.
- Zapewnij **minimalny odsetek odpowiedzi (np. 60%)**, aby zachować wiarygodność danych.
- Porównaj wyniki z **poprzednimi latami** i podobnymi instytucjami, aby śledzić postępy i zidentyfikować obszary wymagające poprawy.

Wskazówki: przeprowadzenie grup fokusowych lub wywiadów pomoże uzyskać głębszy wgląd w kwestie poruszone w ankiecie. Przedstawienie pracownikom

podsumowania wyników ankiety wraz z planowanymi ulepszeniami będzie świadczyć o zaangażowaniu w wprowadzanie zmian.

Wskaźnik 2: Czas reakcji i wskaźnik rozwiązań w kanałach komunikacji wewnętrznej

Definicja: Ten wskaźnik KPI śledzi skuteczność wewnętrznych mechanizmów komunikacyjnych (e-mail, platformy wewnętrzne, wsparcie HR) w reagowaniu na pytania lub obawy pracowników związane z warunkami pracy i rozwiązywaniu tych problemów.

185

Pomiar:

1. **Czas reakcji:** średni czas (w godzinach/dniach) potrzebny na potwierdzenie otrzymania zapytania pracownika i udzielenie na nie odpowiedzi.
2. **Wskaźnik rozwiązywania** problemów: odsetek problemów rozwiązanych w określonym czasie (np. **rozwiązanie w ciągu pięciu dni roboczych**).
3. **Opinie pracowników na temat jakości odpowiedzi:** Okresowe ankiety mierzące zadowolenie z procesu rozwiązywania problemów.

Wymagania dotyczące kompilacji:

- **Monitorowanie uniwersyteckich działów pomocy technicznej, wiadomości e-mail działu kadr i wewnętrznych platform komunikacyjnych** pod kątem zgłaszanych wniosków oraz śledzenie czasu rozwiązania.
- Wdrożenie **standardowego rejestrowania** zgłoszeń i problemów pracowników w celu zapewnienia dokładności raportowania.
- Ustal **akceptowalny poziom odniesienia** (np. **90% zapytań rozwiązanych w ciągu pięciu dni**) i śledź coroczne postępy.

Wskazówki: regularne przeglądy czasu odpowiedzi i jakości rozwiązywania problemów pomogą zidentyfikować wąskie gardła lub obszary wymagające poprawy.

Wskaźnik 3: Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym i wskaźnik przyjęcia elastycznych warunków pracy

Definicja: Ten wskaźnik KPI ocenia dostępność i wykorzystanie elastycznych form pracy (np. praca zdalna, elastyczne godziny pracy) w celu promowania **zdrowej równowagi** między **życiem zawodowym a** prywatnym pracowników uczelni.

Pomiar:

- 1. Odsetek pracowników mających dostęp do elastycznych form pracy** (np. praca hybrydowa, dostosowane harmonogramy).
- 2. Wskaźnik wykorzystania elastycznych form pracy** (odsetek uprawnionych pracowników aktywnie z nich korzystających).
- 3. Postrzeganie równowagi między życiem zawodowym a prywatnym przez pracowników** (oceniane na podstawie corocznych ankiet).

Wymagania dotyczące kompilacji:

- Zebranie **danych kadrowych** dotyczących polityki i udziału pracowników w programach elastycznej pracy.
- Przeprowadzenie **ankiet i grup fokusowych** w celu oceny postrzegania równowagi między życiem zawodowym a prywatnym przez pracowników.
- Porównanie wyników z **najlepszymi praktykami w sektorze edukacji** i odpowiednie dostosowanie polityki.

Wytyczne: elastyczne opcje pracy można podzielić według rodzaju (np. praca zdalna, praca hybrydowa, elastyczny czas pracy), aby uzyskać dogłębny obraz sytuacji.

SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	Spółeczne	S11. Odpowiednie przestrzenie
---	-----------	-------------------------------

Wskaźnik 1: Odsetek infrastruktury kampusu zaprojektowanej z myślą o integracyjnym i zrównoważonym użytkowaniu

Definicja: Odsetek przestrzeni kampusu uczelni wyższej zaprojektowanych lub dostosowanych w celu promowania dostępności, zrównoważenia środowiskowego i integracji społecznej.

Pomiar

1. Funkcjonalność przestrzeni: Czy budynki i tereny zewnętrzne sprzyjają różnorodnym działaniom, w tym nauce, badaniom, zaangażowaniu społeczności i dobremu samopoczuciu.
2. Zgodność z zasadami dostępności: czy obiekty spełniają uniwersalne zasady projektowania i standardy dostępności dla osób niepełnosprawnych.
3. Cechy zrównoważonego rozwoju: czy przestrzenie uwzględniają efektywność energetyczną, zieloną architekturę lub materiały budowlane o niskiej emisji dwutlenku węgla.

187

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Określić i zgłosić procent całkowitej infrastruktury kampusu spełniającej kryteria zrównoważonego rozwoju i dostępności.
- Ocenic zakres elementów projektowania integracyjnego, takich jak dostęp bez barier, obiekty neutralne pod względem płci i publiczne tereny zielone.
- Śledzić postępy w zakresie zrównoważonego planowania kampusu w czasie.

Wytyczne: Zapewnienie odpowiednich przestrzeni zgodnych z zasadami zrównoważonego rozwoju i inkluzywności wzmocnia rolę uczelni wyższych w promowaniu zrównoważonego środowiska miejskiego. Dobrze zaprojektowany kampus () przyczynia się do dobrego samopoczucia studentów, równego dostępu i odpowiedzialności za środowisko.

Wskaźnik 2: Liczba przestrzeni dostępnych dla społeczności, które zostały stworzone lub odnowione w celu zaangażowania społeczeństwa

Definicja: Liczba przestrzeni zarządzanych przez uczelnie wyższe — takich jak biblioteki, centra kultury i centra coworkingowe — które są otwarte dla studentów, wykładowców i szerszej społeczności w celu promowania dzielenia się wiedzą i uczestnictwa obywatelskiego.

Pomiar:

1. Typologia przestrzeni. Czy przestrzenie obejmują sale wielofunkcyjne, otwarte laboratoria innowacji lub centra społecznościowe poświęcone zrównoważonemu rozwojowi.
2. Zaangażowanie społeczne. Czy w przestrzeniach tych organizowane są wydarzenia, warsztaty lub programy edukacyjne dostępne dla społeczności zewnętrznych.
3. Wpływ na środowisko i społeczeństwo. Czy inwestycje są zgodne z zasadami zrównoważonego rozwoju miast, zielonej infrastruktury i integracji społecznej.

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

- Należy policzyć liczbę nowo wybudowanych lub odnowionych przestrzeni dostępnych dla społeczności.
- Ocenić stopień ich wykorzystania przez różne grupy interesariuszy (studentów, naukowców, mieszkańców, przedsiębiorstwa).
- Śledzić długoterminowy wpływ tych przestrzeni na budowanie społeczności i świadomość zrównoważonego rozwoju.

Wytyczne: Uczelnie odgrywają kluczową rolę w zrównoważonym rozwoju miast, oferując publicznie dostępne przestrzenie, które zachęcają do uczenia się przez całe życie, zaangażowania obywatelskiego i współpracy międzydyscyplinarnej. Inwestowanie we wspólną infrastrukturę wzmacnia powiązania między środowiskiem akademickim a lokalnymi społecznościami.

Wskaźnik 3: Odsetek terenów zielonych i otwartych na terenie kampusu przeznaczonych na potrzeby studentów i pracowników

Definicja: Odsetek powierzchni uczelni przeznaczony na tereny zielone i otwarte, które sprzyjają zdrowiu psychicznemu, relaksacji i interakcjom społecznym.

Pomiar:

1. Przydział przestrzeni. Czy tereny zielone obejmują parki, ogrody na dachach, lasy miejskie lub ekologiczne strefy rekreacyjne.
2. Wpływ na dobre samopoczucie. Czy przestrzenie sprzyjają redukcji stresu, nauce na świeżym powietrzu i inicjatywom edukacyjnym dotyczącym środowiska.
3. Utrzymanie i zrównoważony rozwój. Czy uczelnie wyższe wdrażają strategie zagospodarowania terenu przyjazne dla bioróżnorodności, zrównoważonego nawadniania i rozwoju o niskim wpływie na środowisko.

189

Przy opracowywaniu KPI uczelnia powinna:

1. Obliczyć całkowity procent powierzchni kampusu przeznaczonej na tereny zielone i otwarte.
2. Ocenic wpływ tych przestrzeni na dobre samopoczucie studentów poprzez ankiety lub badania behawioralne.
3. Śledzić zmiany w rozwoju terenów zielonych w ramach planowania zrównoważonego rozwoju instytucji.

Wskazówki: Włączenie natury do infrastruktury uczelni wyższych zwiększa zrównoważony rozwój społeczny, sprzyja ochronie środowiska i tworzy zdrowsze środowisko nauki. Inwestowanie w tereny zielone świadczy o zaangażowaniu w holistyczną edukację i dobrobyt społeczności.

Wymiar ESG	Cel ESG	Cel ESG	Zidentyfikowane wskaźniki KPI
Środowisko	SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	1. Brak świadomości i edukacji ekologicznej	<p>Zaangażowanie studentów w programy edukacji ekologicznej</p> <p>Udział kadry naukowej w szkoleniach i badaniach dotyczących zrównoważonego rozwoju</p> <p>Świadomość polityki i praktyk środowiskowych wśród studentów i pracowników</p>
Środowisko	SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów	2. Brak wsparcia instytucjonalnego i systemowego	<p>Liczba krajowych i międzynarodowych inicjatyw wielosektorowych ukierunkowanych na ochronę środowiska (w tym projektów)</p> <p>Liczba rankingów ukierunkowanych na zmiany instytucjonalne na rzecz zrównoważonego rozwoju (np. Higher Education Impact) itp.</p> <p>Odsetek środków wydanych na wielosektorowe nieformalne inicjatywy wspierające zrównoważony rozwój</p>
Środowisko	SDG 12 – Odpowiedzialna produkcja i konsumpcja	3. Niewydajność w zakresie cyfryzacji i wdrażania celów zrównoważonego rozwoju	<p>Odsetek zdigitalizowanych procesów sprawozdawczości i monitorowania zrównoważonego rozwoju</p> <p>Liczba narzędzi cyfrowych wdrożonych w celu zrównoważonego zarządzania zasobami</p> <p>Odsetek procesów zaopatrzenia wykorzystujących cyfrowe kryteria zrównoważonego rozwoju</p>
Środowisko	Cel zrównoważonego rozwoju nr 11 – Zrównoważone miasta i społeczności	4. Infrastruktura i wykorzystanie zasobów energetycznych	<p>Ślad węglowy na pracownika i studenta</p> <p>MWh/pracownik i student</p> <p>m2/pracownik i student</p>

Zarządzanie	SDG 17 – Partnerstwa na rzecz celów	5. Brak powiązania i koordynacji w realizacji celów zrównoważonego rozwoju i ESG	Poziom wdrażania ESG w strategii instytucjonalnej Szkolenia i budowanie potencjału urzędników publicznych w zakresie ESG Poziom wiedzy i zadowolenia społeczeństwa
Zarządzanie	Cel zrównoważonego rozwoju nr 16 – Pokój, sprawiedliwość i silne instytucje	6. Ograniczenia w zakresie zarządzania i uczestnictwa	Liczba inicjatyw mających na celu promowanie wymiaru etycznego w środowisku akademickim Odsetek stanowisk kierowniczych (według płci, wieku, osób niepełnosprawnych i grup społecznych) Liczba naruszeń praw człowieka w skali roku
Zarządzanie	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	7. Ograniczenia budżetowe i podejmowanie decyzji krótkoterminowych	Odsetek budżetu instytucjonalnego przeznaczanego na długoterminowe inicjatywy na rzecz zrównoważonego rozwoju Liczba ocen ryzyka finansowego przeprowadzonych w celu planowania zrównoważonych inwestycji Odsetek przychodów generowanych ze zrównoważonych i etycznych źródeł finansowania
Zarządzanie	SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja	8. Braki w szkoleniach i komunikacji wewnętrznej	System jakości na uniwersytecie Wskaźnik sukcesu programu Wskaźnik zatrudnienia absolwentów programu, praca studentów w obszarze programu po pięciu latach
Społeczne	SDG 8 – Godna praca i wzrost gospodarczy	9. Niekorzystne warunki komunikacji i pracy	Zadowolenie pracowników z komunikacji i warunków pracy Czas reakcji i wskaźnik rozwiązywania problemów w wewnętrznych kanałach komunikacji Równowaga między życiem zawodowym a prywatnym i elastyczne warunki pracy Wskaźnik przyjęcia

<p>Społeczne</p>	<p>SDG 5 – Równość płci</p>	<p>10. Nierówność płci i różnorodność</p>	<p>Obecność formalnego dokumentu regulującego kwestie płci w uczelniach wyższych</p> <p>Liczba inicjatyw mających na celu zapobieganie przemocy wobec kobiet</p> <p>Liczba przypadków dyskryminacji rocznie w podziale na: płeć, wiek</p>
<p>Społeczne</p>	<p>SDG 11 – Zrównoważone miasta i społeczności</p>	<p>11. Brak odpowiednich przestrzeni</p>	<p>Odsetek infrastruktury kampusu zaprojektowanej z myślą o integracyjnym i zrównoważonym użytkowaniu</p> <p>Liczba przestrzeni dostępnych dla społeczności, które zostały stworzone lub odnowione w celu zaangażowania publicznego</p> <p>Odsetek terenów zielonych i otwartych na terenie kampusu przeznaczonych dla dobra studentów i pracowników</p>
<p>Społeczne</p>	<p>SDG 4 – Wysokiej jakości edukacja</p>	<p>12. Równy dostęp do edukacji i zasobów</p>	<p>Dostęp do zasobów cyfrowych (biblioteka)</p> <p>Studenci pochodzący z rodzin nieakademickich</p> <p>Wsparcie finansowe dla uczniów</p>

Wnioski

WP2 podkreśla znaczenie **oceny istotności i zaangażowania interesariuszy** w ocenę **czynników środowiskowych, społecznych i ładu korporacyjnego (ESG)** w **instytucjach szkolnictwa wyższego (HEI)**. **Ocena istotności** umożliwia instytucjom szkolnictwa wyższego ustalenie priorytetów w zakresie kluczowych kwestii mających wpływ na wyniki w zakresie zrównoważonego rozwoju, identyfikację kluczowych zagrożeń i możliwości oraz usprawnienie procesów decyzyjnych. Podkreślono znaczenie **strategii zaangażowania interesariuszy**, zwracając uwagę na wagę **współtworzenia, rozpowszechniania, wdrażania, transformacji i kierunkowości** w badaniach i innowacjach. Podkreślono również skuteczne komunikowanie **wyników zaangażowania interesariuszy, zadowolenia pracowników uczelni** oraz **świadomości** studentów i pracowników w zakresie **polityki zrównoważonego rozwoju**.

193

WP2 odzwierciedla znaczącą rolę **uczelni wyższych** w podejmowaniu wyzwań związanych ze zrównoważonym rozwojem oraz **nacisk Komisji Europejskiej na współtworzenie i rozpowszechnianie wiedzy**, podkreślając strategiczne znaczenie **badania i innowacji** w rozwoju społecznym.

WP2 integruje różnorodne punkty widzenia interesariuszy. Wyzwania obejmują jednak **zrównoważenie różnorodnych interesów interesariuszy i zarządzanie złożonymi projektami transdyscyplinarnymi**. Głównym wynikiem WP2 jest stwierdzenie, że **skuteczne zaangażowanie interesariuszy i ocena istotności** mają kluczowe znaczenie dla **instytucji szkolnictwa wyższego** w podejmowaniu **wyzwań związanych z ESG** i przyczynianiu się do **dobrobytu społecznego**.

WP2 wnosi wkład w **projekt SHIFT** poprzez syntezę teoretycznych i praktycznych spostrzeżeń na temat **zaangażowania interesariuszy i oceny istotności** w kontekście **uczelni wyższych**. Podkreśla strategiczne znaczenie tych procesów dla **zrównoważonego rozwoju i wpływu społecznego**, sugerując potrzebę wprowadzenia większej liczby praktyk dotyczących ich **skuteczności**. Wyniki badań

podkreślają znaczenie **przyjęcia przez uczelnie wyższe strategicznego podejścia do zaangażowania interesariuszy i zrównoważonego rozwoju.**

Referencje

194

Bebbington, J. i Thomson, I. (2013). Zrównoważony rozwój, zarządzanie i rachunkowość: przekraczanie granic. *Management Accounting Research*, 24(4), 277-283. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.mar.2013.09.002>

Blocher, E., Stout, D., Juras, P. i Gary, C. (2024). *Zarządzanie kosztami: nacisk strategiczny*. McGraw-Hill Education.

Calabrese, A., Costa, R., Levialedi, N. i Menichini, T. (2016). Metoda rozmytej analitycznej hierarchii procesów wspierająca ocenę istotności w sprawozdawczości dotyczącej zrównoważonego rozwoju. *Journal of Cleaner Production*, 121, 248-264. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2015.12.005>

Canning, M., O'Dwyer, B. i Georgakopoulos, G. (2019). Procesy audytowalności w zapewnianiu zrównoważonego rozwoju – przypadek konstruowania istotności. *Accounting and Business Research*, 49(1), 1-27.

Crutzen, N. i Herzig, C. (2013). Przegląd badań empirycznych w zakresie kontroli zarządczej, strategii i zrównoważonego rozwoju. W: *Rachunkowość i kontrola na rzecz zrównoważonego rozwoju* (tom 26, str. 165-195). Emerald Group Publishing Limited. [https://doi.org/10.1108/S1479-3512\(2013\)0000026005](https://doi.org/10.1108/S1479-3512(2013)0000026005)

Deegan, C. (2023). *Teoria rachunkowości finansowej*. Cengage.

Edmans, A. (2023). Koniec ESG. *Zarządzanie finansami*, 52(1), 3-17. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/fima.12413>

Erasmus+. (2023). *SHIFT – Indeks wpływu ESG w szkolnictwie wyższym*.

Farooq, M. B., Zaman, R., Sarraj, D. i Khalid, F. (2021). Badanie zakresu i czynników wpływających na ujawnianie informacji dotyczących oceny istotności w

raportach dotyczących zrównoważonego rozwoju. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 12(5), 965-1002. <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-04-2020-0113>

Friede, G. (2019). Dlaczego nie widzimy więcej działań? Metasyntetyczna analiza przeszkód utrudniających inwestorom integrację czynników środowiskowych, społecznych i związanych z ładem korporacyjnym. *Business Strategy and the Environment*, 28(6), 1260-1282. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/bse.2346>

195

GRI1. (2021). GRI 1: Fundamenty 2021. W (str. 39): Global Reporting Initiative.

GRI3. (2021). GRI 3: Tematy istotne 2021. W (str. 30): Global Reporting Initiative.

Guenster, N., Bauer, R., Derwall, J. i Koedijk, K. (2011). Ekonomiczna wartość ekologicznej efektywności przedsiębiorstw. *European Financial Management*, 17(4), 679-704. <https://doi.org/https://doi.org/10.1111/j.1468-036X.2009.00532.x>

Jørgensen, S., Mjøs, A. i Pedersen, L. J. T. (2022). Raportowanie zrównoważonego rozwoju i podejścia do istotności: napięcia i potencjalne rozwiązania. *Sustainability Accounting, Management and Policy Journal*, 13(2), 341-361. <https://doi.org/10.1108/SAMPJ-01-2021-0009>

Lueg, R. i Radlach, R. (2016). Zarządzanie zrównoważonym rozwojem za pomocą systemów kontroli zarządzania: przegląd literatury. *European Management Journal*, 34(2), 158-171. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.emj.2015.11.005>

Raith, D. (2023). The contest for materiality. What counts as CSR? *Journal of Applied Accounting Research*, 24(1), 134-148. <https://doi.org/10.1108/JAAR-04-2022-0093>

Reid, E. M. i Toffel, M. W. (2009). Reagowanie na politykę publiczną i prywatną: ujawnianie przez przedsiębiorstwa strategii dotyczących zmian klimatycznych. *Strategic Management Journal*, 30(11), 1157-1178. <https://doi.org/https://doi.org/10.1002/smj.796>

Co-funded by
the European Union

Finansowane przez Unię Europejską. Wyrażone poglądy i opinie są jednak wyłącznie poglądami i opiniami autorów i nie muszą odzwierciedlać poglądów Unii Europejskiej lub Europejskiej Agencji Wykonawczej ds. Edukacji i Kultury (EACEA). Ani Unia Europejska, ani EACEA nie ponoszą za nie odpowiedzialności.

